

Dokument nr. 15:7 (2006-2007)

Dokument nr. 15:7

(2006–2007)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1070 - 1150

22. mai - 5. juni 2007

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

241 491

Trykk: A/S O. Fredr. Arnesen - 2007

www.stortinget.no

Dokument nr. 15:7

(2006-2007)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1070 - 1150

22. mai - 5. juni 2007

Innhold

Spørsmål	Side
1070. Fra stortingsrepresentant Olemic Thommessen, vedr. forskning på barnehageområdet, besvart av kunnskapsministeren	7
1071. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten, vedr. Avinor, besvart av samferdselsministeren	8
1072. Fra stortingsrepresentant Bent Høie, vedr. det nevrokirurgiske tilbudet ved Stavanger universitetssjukehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	8
1073. Fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal, vedr. polsk arbeidsinnvandring, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren...	10
1074. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. Nordlandsbanen, besvart av samferdselsministeren	10
1075. Fra stortingsrepresentant Ivar Kristiansen, vedr. påkjørsel av dyr på Nordlandsbanen, besvart av samferdselsministeren	11
1076. Fra stortingsrepresentant Torfinn Opheim, vedr. ambulansetjenesten, besvart av helse- og omsorgsministeren	12
1077. Fra stortingsrepresentant André Oktay Dahl, vedr. identitetstyveri, besvart av justisministeren	13
1078. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. bybaneprosjektet i Bergen, besvart av samferdselsministeren	14
1079. Fra stortingsrepresentant Svein Flåtten, vedr. det internettbaserte opplæringsverktøyet Migranorsk, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren.....	16
1080. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. ettergivelse av skatt og pensjonspoeng, besvart av finansministeren.....	16
1081. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. myntproduksjon i Norge, besvart av finansministeren.....	17
1082. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. verneforslag av Riksvei 606 mellom Hardbakke og Krakhella, besvart av samferdselsministeren	21
1083. Fra stortingsrepresentant Øyvind Halleraker, vedr. Vossapakko, besvart av samferdselsministeren	22
1084. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Sundsbø, vedr. medlemskap i folketrygden, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	22
1085. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Holten Hjemdal, vedr. Moss lufthavn, besvart av samferdselsministeren	23
1086. Fra stortingsrepresentant Åge Starheim, vedr. Samlokaliserte etatar i Førde (SEIF), besvart av kultur- og kirkeministeren	25
1087. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. rekruttering av minoriteter til politiet, besvart av justisministeren	26
1088. Fra stortingsrepresentant Peter N. Myhre, vedr. andelen innvandrere i kommuner, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	27

	Side
1089. Fra stortingsrepresentant Steinar Gullvåg, vedr. regelverket for samordning av folketrygden og offentlige tjenstepensjoner, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	28
1090. Fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal, vedr. skattebegrensningsregelen, besvart av finansministeren	29
1091. Fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen, vedr. forskningsmålsetningene, besvart av kunnskapsministeren	30
1092. Fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen, vedr. henleggelse Hedmark, besvart av justisministeren	32
1093. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. aksjeandelen i Oljefondet, besvart av finansministeren	33
1094. Fra stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark, vedr. fradrag for inngående merverdiavgift, besvart av finansministeren	34
1095. Fra stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark, vedr. likestilling mellom varer og tjenester som Momsreformen 2001 tilsikter, besvart av finansministeren	34
1096. Fra stortingsrepresentant Jan-Henrik Fredriksen, vedr. nedskjæringer ved Sør-Varanger politidistrikt, besvart av justisministeren	35
1097. Fra stortingsrepresentant Jan Sahl, vedr. religionsfriheten i Eritrea, besvart av utenriksministeren	37
1098. Fra stortingsrepresentant Øyvind Halleraker, vedr. planarbeidet for økt kapasitet Bergen-Sotra, besvart av samferdselsministeren	38
1099. Fra stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund, vedr. religionsfrihetens kår i Sudan, besvart av utenriksministeren	39
1100. Fra stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfonn, vedr. Tyrkia, besvart av utenriksministeren	40
1101. Fra stortingsrepresentant Børge Brende, vedr. akuttplaner ved St. Olavs Hospital, besvart av helse- og omsorgsministeren	41
1102. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. beregning av strømforbruket på "standby-brytere" i Norge, besvart av olje- og energiministeren	42
1103. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. tiltak for mennesker som utgjør en sikkerhetsrisiko for seg selv eller andre, besvart av justisministeren	42
1104. Fra stortingsrepresentant André Oktay Dahl, vedr. Follo politidistrikt, besvart av justisministeren	44
1105. Fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal, vedr. Vietnam og religionsfriheten, besvart av utenriksministeren	44
1106. Fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal, vedr. økning i pris på VOKT-programmet, besvart av justisministeren	45
1107. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten, vedr. brudd på menneskerettighetene i Iran, besvart av utenriksministeren	46
1108. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten, vedr. forholdet mellom politi og minoriteter, besvart av justisministeren	47
1109. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. ordlyden i merverdiavgiftsloven § 21, besvart av finansministeren	49
1110. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. skatteloven § 6-1, besvart av finansministeren	50
1111. Fra stortingsrepresentant Kari Lise Holmberg, vedr. kartlegging av flykntingers psykiske helse, besvart av helse- og omsorgsministeren	52

	Side
1112. Fra stortingsrepresentant Borghild Tenden, vedr. Hanekleivtunnelen, besvart av samferdselsministeren	52
1113. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. investeringssum og rivingssum for bompengeboder, besvart av samferdselsministeren ...	53
1114. Fra stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark, vedr. menneskerettighetsprinsippene i Venezuela, besvart av utenriksministeren	55
1115. Fra stortingsrepresentant André Oktay Dahl, vedr. rutinemessig sjekk av etterforskere i Strasak, besvart av justisministeren	55
1116. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Hansen, vedr. vannemulgert diesel ("hvit diesel"), besvart av miljøvernministeren	56
1117. Fra stortingsrepresentant Børge Brende, vedr. Aung San Suu Kyis fortsatte husarrest, besvart av utenriksministeren	57
1118. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Holten Hjemdal, vedr. kobling mellom Østfoldbanen og Follobanen nord for Ski, besvart av samferdselsministeren	58
1119. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Hansen, vedr. saken om salgsgenturer for kirkegårdsansatte med Kultur- og kirkedepartementet, besvart av kultur- og kirkeministeren	59
1120. Fra stortingsrepresentant Åge Starheim, vedr. sivil helikopterredningsteneste i Florø, besvart av justisministeren	60
1121. Fra stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark, vedr. behandlingen for mennesker rammet av MS, besvart av helse- og omsorgsministeren	60
1122. Fra stortingsrepresentant Svein Flåtten, vedr. Sandefjord sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	61
1123. Fra stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad, vedr. ventelistene i familievernet, besvart av barne- og likestillingsministeren	62
1124. Fra stortingsrepresentant Solveig Kopperstad Bratseth, vedr. kutt av senger ved St. Olavs Hospital, besvart av helse- og omsorgsministeren	64
1125. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. arbeidstidsbestemmelser for politiet, besvart av justisministeren.....	66
1126. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. mopedopplæring ved skolen, besvart av kunnskapsministeren	67
1127. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. Avinors milliontabbe, besvart av samferdselsministeren	68
1128. Fra stortingsrepresentant Svein Flåtten, vedr. skatt ved styreverv o.l., besvart av finansministeren.....	69
1129. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. redningshelikopterbasen i Florø, besvart av justisministeren	71
1130. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. Norges kostnader knyttet til EFTA-sekretariatet, besvart av finansministeren	71
1131. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. Norges Bank, besvart av finansministeren	72
1132. Fra stortingsrepresentant Ivar Kristiansen, vedr. Nord-Norges andel av fangstverdien fra de norske fiskeriene, besvart av fiskeri- og kystministeren	73
1133. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. nasjonalisering av virksomheter i Venezuela, besvart av utenriksministeren.....	75

	Side
1134. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. biomembran, besvart av utviklingsministeren	76
1135. Fra stortingsrepresentant Sonja Irene Sjøli, vedr. sommerstenging av fødetilbud på Helgeland, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	77
1136. Fra stortingsrepresentant Sonja Irene Sjøli, vedr. stengning av fødeavdelingen ved Narvik sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	78
1137. Fra stortingsrepresentant Jan Sahl, vedr. atomlager i Andrejevabukta, besvart av utenriksministeren	79
1138. Fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik, vedr. adoptivforeldre, besvart av barne- og likestillingsministeren	80
1139. Fra stortingsrepresentant Vigdis Giltun, vedr. assistert befruktning, besvart av helse- og omsorgsministeren	81
1140. Fra stortingsrepresentant Inge Lønning, vedr. behandling av pasienter med medikamentet Naglazyme, besvart av helse- og omsorgsministeren	83
1141. Fra stortingsrepresentant Signe Øye, vedr. dobbeltsporet mellom Oslo og Ski, besvart av samferdselsministeren.....	83
1142. Fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum, vedr. skandaler og misligheter i Siemens-konsernet, besvart av fornyings- og administrasjonsministeren.....	84
1143. Fra stortingsrepresentant Endre Skjervø, vedr. asylsaken mot broren til mannen som sitter fengslet i Irak for drapet på en namsoskvinne, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	85
1144. Fra stortingsrepresentant Endre Skjervø, vedr. fri rettshjelp, besvart av justisministeren	85
1145. Fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal, vedr. utlendingsforskriftene ved familieinnvandring, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren.....	86
1146. Fra stortingsrepresentant Sonja Irene Sjøli, vedr. støyforebygging for Oslo Lufthavn Gardermoen, besvart av samferdselsministeren	87
1147. Fra stortingsrepresentant Ine Marie Eriksen Søreide, vedr. elevundersøkelsen om diskriminering på grunnlag av seksuell orientering, besvart av kunnskapsministeren	87
1148. Fra stortingsrepresentant Erna Solberg, vedr. ambulanseberedskapen for befolkningen på Salsbruket i Nærøy kommune, besvart av helse- og omsorgsministeren	88
1149. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. statsborgerskapsseremoni, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren.....	89
1150. Fra stortingsrepresentant Irene Johansen, vedr. taxivirksomhet med små båter, besvart av nærings- og handelsministeren	90

Dokument nr. 15:7

(2006-2007)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1070

Innlevert 22. mai 2007 av stortingsrepresentant **Olemic Thommessen**

Besvart 25. mai 2007 av kunnskapsminister **Øystein Djupedal**

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for forskning iverksatt på barnehageområdet i egen regjeringstid, herunder hva forskningen søker å avdekke, oppdragsbeskrivelse, hvem som forestår forskningen, tidsperspektiv og den finansielle ramme for forskningen?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden har ved flere anledninger, spørretimen i Stortinget den 9. d.m. og i PULS på NRK1 den 14. d.m., vist til at det er iverksatt forskning på barn i barnehagen. Statsråden har selv erkjent at det er lite internasjonal forskning på barn og barnehage, og nærmest ingen forskning på effekter av barnehageopphold i Norge. Høyre har ved flere anledninger, senest i forbindelse med behandling av St.meld. nr. 16 (2006-2007), etterlyst forskning på barnehagesektoren og på betydningen av opphold i barnehage for barns utvikling, læring og mestring. For å kunne jobbe videre med familiepolitikken er det derfor av stor betydning å bli informert om hva slags kunnskap vi kan forvente å få på området og når denne vil være tilgjengelig.

Svar:

I 2006 fikk Norges forskningsråd (NFR) i oppdrag å utvide Program for praksisrettet FoU i grunnsopplæringen og i lærerutdanning til også å gjelde barnehagesektoren fra 2006-2009, innenfor en årlig bevilgning på 15,5 mill. kr. 2,5 mill. kr av den årlige bevilgningen ble forutsatt benyttet til forskning om barnehgebarn med nedsatt funksjonsevne.

Målet for programmet er å:

- bidra med forskningsbasert kunnskap om barnehagen som samfunnsinstitusjon, dens innhold og kvalitet, og om forholdet mellom lærerutdanning og profesjonsutøvelse.
- styrke praksisrettet FoU-virksomhet i førskolelærerutdanningen og utvikle FoU-nettverk med relevans for barnehagesektoren.
- heve barnehagepersonalets kompetanse og bidra til å utvikle barnehagens innhold og organisasjon.
- Barnehageforskningen er tematisk inndelt i tre prioriterte hovedområder:
- Barnehagens innhold og barns læring og utvikling
- Barnehagen som organisasjon
- Forholdet mellom yrkespraksis og førskolelærerutdanning

Innenfor denne rammen ønsker man at programmet også skal utvikle forskningsprosjekter som har sin innretning mot overgangen mellom barnehage og grunnsopplæring, og barnehagen som en del av livslang læring.

Første utlysning av barnehagemidler hadde søknadsfrist 21. februar 2007. Programstyret i Norges forskningsråd skal innen sommeren vedta hvilke prosjekter som får støtte. Norges forskningsråd tar sikte på å ha en ny utlysning høsten 2007. Ytterligere informasjon om Program for praksisrettet FoU i grunnsopplæringen og i lærerutdanningen finnes på NFRs nettsider.

I tillegg vises det til Stortingets behandling av St.meld. nr.16 (2006-2007) ... og ingen sto igjen. Tidlig innsats for livslang læring, vedtaksnummer 396: "Regjeringen bes igangsette et forskningsprosjekt der man følger en representativ barnegruppe over lang tid. Forskningen bør søke å avdekke ulikheter i

utvikling knyttet opp mot valg av omsorgsløsning, sosial bakgrunn og etnisk opprinnelse." Denne forskningen skal gjelde hele utdanningsområdet, også barnehage. Departementet arbeider nå med å utforme et forskningsoppdrag.

SPØRSMÅL NR. 1071

Innlevert 22. mai 2007 av stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten

Besvart 29. mai 2007 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Ifølge St.prp. nr. 1 (2006-2007) og St.meld. nr. 15 (2006-2007) står vedtaket om at Norge i framtida skal ha to kontrollsentraler, én i Bodø og én i Stavanger, ved lag. Stortinget er informert om at flyttingen til Sola er forsinket og at omfanget er redusert, men at flytting skal skje i 2011/2012.

Kan statsråden gjøre nærmere rede for hvilke forberedelser som er gjort, og hvilke planer som foreligger for flyttingen?»

Svar:

Prosjektet for etableringen av Kontrollsentral Sør i Stavanger blir ført videre med utgangspunkt i styrets vedtak, der områdekontrollfunksjoner skal utføres fra Stavanger og Bodø, mens innflygingskontrollfunksjoner for det sentrale Østlandsområdet skal utføres fra en ny innflygingskontroll på Gardermoen. Fremdriften i prosjektet er revidert i tråd med Avinors beslutning om først å prioritere endringer i luft-

roms- og rutestruktur i Østlandsområdet med utgangspunkt i krav fra Luftfartstilsynet og behov for økt kapasitet, spesielt til og fra Gardermoen.

Prosjektet for Kontrollsentral Sør arbeider for tiden med avklaring og mer detaljert kostnadsberegning av de bygningsmessige og utstyrmessige endringer som er påkrevd for å etablere den nye kontrollsentralen i Stavanger. Fremdriften i disse planene er tilpasset beslutningene som er tatt i Avinors ledelse og styre med sikte på etablering av en kontrollsentral for Sør-Norge i Stavanger i 2011 og gradvis overføring av områdekontrollfunksjoner for Sør-Norge til denne enheten.

Avinor vil for øvrig gå gjennom alle større prosjekter som er planlagt innenfor flysikringsområdet de neste årene. På bakgrunn av denne gjennomgangen vil det utarbeides mer detaljerte tidsplaner i forhold til forberedelser, igangsetting og implementering av de enkelte prosjekter. Dette inkluderer også de forholdene som tas opp i spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 1072

Innlevert 22. mai 2007 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 1. juni 2007 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Helse Vest sitt styre behandler sak om det nevrokirurgiske tilbudet i helseregionen.

Vil helseministeren gripe inn overfor foretaket hvis styrets vedtak innebærer en svekkelse av det nevrokirurgiske tilbudet ved Stavanger universitetssjukehus?»

BEGRUNNELSE:

Styret i Helse Vest behandler den 23. mai et forslag fra administrasjonen som vil svekke tilbudet innenfor nevrokirurgi ved Stavanger universitetssjukehus. Forslaget har skapt stor uro i Stavangerregionen. Bakgrunnen for innstillingen er en rapport fra et ekspertutvalg nedsatt av Helse Vest. Samtidig har et

annet ekspertutvalg på oppdrag av Rogaland fylkeskommune og Stavangerregionen kommet med helt andre anbefalinger. Saken virker nå som en fastlåst konflikt i helseregionen og tilliten i befolkningen til Helse Vest i denne saken er sterkt svekket.

Svar:

Nevrokirurgi er et spesialisert behandlingstilbud. For å sikre faglig kvalitet er det derfor viktig at det i et lite land som Norge ikke blir for mange små og sårbare fagmiljøer og for mange behandlingssenheter med svakt pasientgrunnlag. Samtidig må vi sikre en god og likeverdig tilgjengelighet, også til spesialiserte tjenester, for befolkningen i hele landet.

I 2002 vedtok Styret i Helse Vest som kjent at nevrokirurgi er en regionfunksjon som skulle være lokalisert til Haukeland universitetssjukehus (HUS). Akuttfunksjonen i nevrokirurgi og noen andre funksjoner ble imidlertid opprettholdt ved Stavanger universitetssjukehus (SUS). Styret forventet at de to helseforetakene skulle samarbeide, og det ble utarbeidet en samarbeidsavtale mellom Nevroklinikken, Helse Bergen og Nevrosenteret, Sentralsjukehuset i Rogaland (nå Stavanger universitetssjukehus, SUS).

Det har i ettertid vært problemer med etterlevelse og forståelse av samarbeidsavtalen. Det gjelder også den nye samarbeidsavtalen som ble inngått i 2005, etter at det ble foretatt en faglig gjennomgang av funksjonsfordeling mellom de to foretakene. Som følge av de vedvarende problemene nedsatte styret i Helse Vest (styresak 96/06) en nordisk ekspertgruppe, bestående av fire nevrokirurger, for å vurdere det nevrokirurgiske tilbudet i Helse Vest. Ekspertgruppa ble utpekt i samarbeid med SUS. Rapporten, som er enstemmig, forelå 15. mai 2007. Parallelt med dette har Stavanger-Regionens Næringsutvikling og Rogaland fylkeskommune bestilt en egen faglig gjennomgang.

Helse Vest behandlet saken på sitt styremøte 23. mai 2007 i Stavanger. Styret vedtok å opprettholde 24 timers vaktdekning for akutt nevrokirurgi ved SUS. Det vedtok også at hoveddelen av den elektive virksomheten, herunder spinal kirurgi (operasjoner i rygg), skal opprettholdes. I tråd med anbefalingen til

ekspertgruppa vedtok styret imidlertid at planlagte åpne hjerneoperasjoner (kraniotomier) ikke lenger skal utføres ved SUS. Det vedtok også å be nasjonale myndigheter om å utrede organiseringen av parkinsonkirurgi og liknende (funksjonell intrakraniell nevrokirurgi) i Norge, og at slik kirurgi ikke videreføres ved SUS til en slik utredning foreligger. Videre vedtok styret å anmode nasjonale myndigheter om å utrede organiseringen av barnenevrokirurgi i Norge.

Jeg er opptatt av at befolkningen i Helse Vest, inkludert i Stavangerregionen, skal ha et faglig forsvarlig og godt nevrokirurgisk tilbud. Det er ikke heldig at det over tid er uro rundt organiseringen av dette tilbudet. Jeg mottar henvendelser fra mange som er bekymret over situasjonen. Jeg vil derfor gi Sosial- og helsedirektoratet i oppdrag å gjennomgå organiseringen av det nevrokirurgiske behandlingstilbudet til barn og til pasienter med Parkinsons sykdom og liknende lidelser i hele landet. Formålet med en helhetlig faglig gjennomgang av denne delen av det nevrokirurgiske behandlingstilbudet, er å sikre kvalitet i det nevrokirurgiske behandlingstilbudet i hele landet. Utredningen vil gi et faglig grunnlag for beslutninger om organiseringen av det nevrokirurgiske behandlingstilbudet. Frist for den faglige gjennomgangen er satt til desember 2007.

Jeg tar til etterretning vedtaket i styret i Helse Vest. Dette innebærer at det fortsatt vil være et nevrokirurgisk akutttilbud i Stavanger 24 timer i døgnet, hele uka. For å sikre kvalitet i akutttilbudet, skal samarbeidet mellom avdelingene i Bergen og Stavanger styrkes. Samarbeidet innebærer blant annet at det skal etableres rotasjons- og hospiteringsordninger ved regionsavdelingen for tilsatte i Stavanger, samt at regionsavdelingen skal ha ansvar for rekruttering og tilsetting av nevrokirurger i Stavanger. Tiltakene skal sikre at tilsatte i Stavanger får opprettholdt og videreutviklet sin kompetanse. Det er allerede tilsatt en nevrokirurg i Bergen, som skal begynne tjeneste i Stavanger 1. juli 2007. Jeg har tillit til at dette vil gi pasientene i hele Helse Vest et faglig godt tilbud, og vil i tiden fremover følge nøye med på hvordan samarbeidet ivaretas.

SPØRSMÅL NR. 1073**Innlevert 22. mai 2007 av stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal****Besvart 30. mai 2007 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Stadig flere kommer til Norge for å jobbe. Spesielt har innvandringen fra Polen og andre baltiske land økt. Arbeiderne tar i stor grad familien med seg. Ifølge den polske ambassaden befinner det seg mellom 100 000 og 200 000 polske arbeidere i landet. De polske arbeiderne har imidlertid ikke rett til gratis norskopplæring. Ved annen innvandring snakkes det ofte om at språket er nøkkelen til integrering.

Hvordan vil statsråden håndtere de utfordringene som den polske innvandringen medfører?»

Svar:

Arbeidsinnvandrere fra EØS-/EFTA området og deres familiemedlemmer omfattes ikke av rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven. Dette innebærer at de enten selv må betale for norskopplæringen eller at arbeidsgiveren sørger for opplæring.

Begrunnelsen for å ikke gi innvandrere fra EØS-/EFTA-området plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap var at en ikke kunne pålegge personer som har en tillatelse etter EØS-/EFTA-regelverket en plikt til opplæring, i og med at det ville virke begrensende på den frie bevegelsen av arbeidskraft som er en sentral del av EØS-avtalen. Det ble ikke gitt rett til gratis opplæring fordi arbeidsinnvandrere selv har valgt å komme til landet sammenlignet med dem som har fått opphold fordi de har et beskyttelsesbehov. En la også vekt på at arbeidsinnvandrere er i et arbeidsforhold, og at de som lønnskakere har evne til å betale for opplæringen. Dette går fram av Ot.prp. nr. 50 (2003-2004) Om lov om endringer i introduksjonsloven mv.

Jeg ser at det er behov for å vurdere dette på nytt. Jeg vil legge fram en stortingsmelding om arbeidsmigrasjon, og i denne meldingen vil også språkopplæring for arbeidsinnvandrere bli vurdert.

SPØRSMÅL NR. 1074**Innlevert 22. mai 2007 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 29. mai 2007 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Det er varslet at Jernbaneverket skal gjøre planoverganger langs Nordlandsbanen sikrere. NSB har i løpet av 1990-tallet solgt mange vokterboliger (på bygget tomt).

Hvordan vil statsråden bidra til at også disse planovergangene blir bedre sikret?»

BEGRUNNELSE:

NSB solgte fram til 2000 mange vokterboliger som ligger langs Nordlandsbanen. Jernbaneverket stengte imidlertid planovergangene fra 2006. Ved behov for å passere jernbanesporet, måtte dette avklares med jernbaneverket. Fra 2007 var ikke grindene lenger fysisk låst, men en måtte ringe togleder for å få passere jernbanesporet. Det er gjort kjent at i noen av kjøpekontraktene står det at kjøper, som del av kjøpesummen, har vært med på å betale for elektronisk sikring av planoverganger.

Svar:

På Nordlandsbanen fra Steinkjer til Bodø er det 719 planoverganger som er mer eller mindre i bruk pr. i dag. For å kunne vurdere planovergangenes sikkerhet utførte Jernbaneverket sommeren 2006 en omfattende registrering av bruken av og den tekniske tilstanden på planovergangene. I vurderingen av sikkerheten er sikt for kryssende kjøretøy, brukshyppighet og type kjøretøy som krysser vesentlige forhold. Det ble avdekket at det er for dårlig sikt på om lag 300 av de 719 planovergangene. Av disse var ca. 100 i jevnlig bruk og de resterende er kun sporadisk i bruk, eventuelt i korte perioder i forbindelse med jord- og skogbruksvirksomhet. Høsten 2006 ble det iverksatt midlertidig stengning av de overgangene som man fant var i jevnlig bruk.

Med bakgrunn i brukshyppighet og tilstand er det utarbeidet en oversikt over behov for ulike tiltak for å sørge for at passering av planovergangene kan skje på en sikker måte for aktuelle brukere. I 2007 er det

bevilget 20 mill. kr til dette formålet på Nordlandsbanen. Dette skal bidra til å sikre forholdene på ca. 80-90 overganger. De overgangene som blir prioritert i første omgang, er de som er jevnlig i bruk. Type tiltak kan være:

- skogrydding for å bedre sikt
- terrengarrondering for å bedre sikten
- samle flere overganger ved å bygge veger
- bygge over- eller undergang
- bygge sikringsanlegg
- innløsning av planovergangsrettighet.

SPØRSMÅL NR. 1075

Innlevert 22. mai 2007 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 29. mai 2007 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Over flere år har vi vært vitne til en serie med dyretragedier på vinterstid på Nordlandsbanen, særlig i området Saltdal-Saltfjell. Reinsdyr og elg søker ofte opphold på jernbanelinjen ved stort snøfall, med økt risiko for å bli påkjørt av tog. Serien med dyretragedier har vedvart, med store belastninger også på eiere og ikke minst togpersonell.

Vil statsråden nå ta initiativ til at det snarest bygges overgangstraseer og beskyttelsesgjerder på Nordlandsbanen som kan redusere eller fjerne antall dyretragedier?»

Svar:

Siden 2000 har Jernbaneverket region nord samarbeidet tett med Nordland fylke og Trøndelagsfylkene for å iverksette konkrete tiltak for å bidra til reduksjon av antall viltpåkjørsler på Nordlandsbanen. Jernbaneverket bidrar med økonomisk støtte i form av 0,5 mill. kr pr. år. I samarbeid med viltforvaltningene i de enkelte kommuner prioriteres tiltak som antas å ha størst effekt på antall viltpåkjørsler, og det utarbeides planer for tiltak langs jernbanen. Ansvar for gjennomføring av tiltak legges til arbeidsgrupper hvor berørte kommuner er representert. Type tiltak som iverksettes, vil variere noe fra år til år, men består i hovedsak av skog- og krattrydding og påfølgende sprøyting. Andre tiltak som er prøvd ut, er refleks, viltspeil, foring og nedbrøyting av brøytekanter.

Når det gjelder antall elgpåkjørsler, har utviklingen variert i perioden fra 2000. I årene fra 2000 til 2002 var det en markert nedgang i antall påkjørsler, fra ca. 170 i 2000 til 100 i 2002. I 2003 gikk imidlertid

Det er aktuelt å gjennomføre denne type tiltak også i 2008 og 2009. Innen prosjektet er ferdigstilt, skal det være utført nødvendige tiltak på alle planoverganger som ikke har tilstrekkelig sikt pr. i dag.

I perioden fra 1990 til 2000 ble det solgt ca. 40 vokterboliger på Nordlandsbanen, og de aller fleste vil være tilknyttet en planovergangsrettighet. Dermed er behov for tiltak på disse planovergangene, vil prioritering av tiltak skje på samme måte som de øvrige planovergangene på strekningen.

tid antallet opp igjen til 270, for deretter å gå jevnt ned til ca. 80 i 2006. Så langt i 2007, har det dessverre igjen vært en markant økning i antall elgpåkjørsler på Nordlandsbanen. Det er observert en tilsvarende økning av antall påkjørsler på veg.

Antallet påkjørsler vil variere noe avhengig av vær- og beiteforholdene den enkelte vinter. Det som i tillegg vil påvirke antall påkjørsler, er elgbestandens størrelse. Det er ingen tvil om at en fornuftig tilpasset forvaltning av elgbestanden også kan bidra til å redusere antall påkjørsler.

Når det gjelder påkjørsel av reinsdyr på Nordlandsbanen, kan det se ut til at de tiltak som er utført i det omtalte viltprosjektet, bidrar til en reduksjon. I 2000 ble det påkjørt ca. 340 reinsdyr, mens i de siste 2 årene har antallet vært ca. 200. I samme periode har Jernbaneverket utviklet et samarbeid med reindriftsforvaltningen som holder til langs banestrekningen. Dette samarbeidet består pr. i dag av at reineier har ansvar for å varsle Jernbaneverket dersom en flokk rein har kommet nær sporet. Jernbaneverket iverksetter med bakgrunn i dette saktekjøring inntil flokken er under kontroll.

Jernbaneverket er også i dialog med reindriftsforvaltningen for å inkludere den i samarbeidet med fylkene. Formålet er bedre å kunne prioritere tiltak som kan redusere antall påkjørsler for både rein og elg.

Fra Jernbaneverket har jeg fått opplyst at fysiske tiltak som eksempelvis overgangstraseer og gjerder så langt ikke har vært vurdert nærmere. Effektene av slike tiltak må i så fall vurderes opp mot nytten og kostnader ved de tiltakene som gjøres i dag. Jeg vil be Jernbaneverket om å vurdere dette nærmere i forbindelse med arbeidet med Nasjonal transportplan 2010-2019.

SPØRSMÅL NR. 1076**Innlevert 22. mai 2007 av stortingsrepresentant Torfinn Opheim****Besvart 1. juni 2007 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Ambulansetjenesten utgjør en svært viktig del av helsetjenesten i landet.

Hvorledes vil helse- og omsorgsministeren sikre en lik ambulansetjeneste i hele landet både hva gjelder responstid og kvalitet/kompetansekrav, vil statsråden vurdere nye tiltak som sikrer en trygg og sikker ambulansetjeneste, og hva mener statsråden er en tilfredsstillende og akseptabel ambulansetjeneste?»

BEGRUNNELSE:

Ambulansetjenesten blir i mange sammenhenger sammenlignet med "sykehusets forlengede arm". Dette synliggjør både hvilke forventninger som er knyttet til ambulansetjenesten hva gjelder responstid og hvilke økte kompetansekrav som blir stilt til tjenesten. Ved flere anledninger dukker imidlertid problemstillinger opp hvor det er et misforhold mellom de forventninger som er til tjenesten og hva som faktisk er en realitet. Bekymringen for mange er at distriktskommuner/samfunn må ha andre forventninger til tjenesten enn sentrale (sykehusnære) områder. Kompetansekravene til personalet i ambulansen er stadig økende i takt med utstyrstilgjengeligheten. Det er i denne anledning viktig å sikre at kompetansekravene blir tilfredsstillt i hele landet.

Svar:

En velfungerende ambulansetjeneste er en forutsetning for et velfungerende helsevesen, ikke minst i et land med vår geografi og vårt bosettingsmønster. Jeg arbeider derfor for å sikre at landet har en sikker og kvalitetsmessig god ambulansetjeneste.

Da sosialkomiteen la frem sin Innst. S. nr. 300 (2000-2001) for Stortinget i 2001, ble det lagt til grunn at den overordnede målsettingen var en akuttmedisinsk beredskap som skulle ha en høy faglig standard, med klare ansvarsforhold, hensiktsmessig organisering, innarbeidede rutiner og gode tekniske løsninger. I tillegg skulle den gi et mest mulig likeverdig tilbud til hele befolkningen.

Ved organiseringen av de akuttmedisinske tjenester må det tas hensyn til at bosettingen i deler av landet er spredt, og at det mange steder er lang avstand til spesialiserte helsetilbud. I denne sammenheng pekte komiteen på at det må være aksept for at forutsetningene er forskjellige, og at tjenestene derfor vil ha ulik utforming i ulike deler av landet.

I mars 2005 fastsatte Helse- og omsorgsdeparte-

mentet ny forskrift for akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus. Dette medførte et betydelig løft for de prehospitale tjenester. Ikke minst gjaldt dette for ambulansetjenesten. I forskriften stilles det spesifikke krav til bemanning og kompetanse for de som arbeider i denne tjenesten. Det er fastsatt at alle ambulanser skal bemannes med 2 personer, hvorav minst ett av helsepersonale skal være ambulansarbeider.

De første tilbudene om utdanning av ambulanspersonell i den videregående skolen kom på plass mot slutten av 1990-tallet. Dette er en fireårig utdanning som fører frem til fagbrev. Per i dag er det over 2 600 personer som har autorisasjon eller har lisens som ambulansarbeidere. I europeisk sammenheng anses kompetansekravet som høyt, og må således sies å være fremtidsrettet. Videre har det blitt uttrykt et behov for videreutdanning av dagens ambulanspersonell som har grunnutdanning. Ved flere høgskoler er det derfor iverksatt utprøving av videreutdanning for ambulanspersonell, og jeg har derfor bedt Sosial- og helsedirektoratet vurdere behovet for å formalisere en slik videreutdanning.

For å sikre befolkningen rask tilgjengelighet til ambulansetjenesten, er det i forskriften § 17 stilt krav om at ambulansene som en hovedregel skal være bemannet med personell i tilstedevakt. Det kan gjøres unntak fra denne bestemmelsen for ambulanser med lavt oppdragstall, eller hvor personellet oppholder seg i umiddelbar nærhet til ambulanskjøretøyet. Intensjonen er at ambulansetjenesten bør lokaliseres og organiseres slik at responstiden minimaliseres.

Norge har bygd ut en betydelig luftambulansetjeneste som skal yte spesialisert akuttmedisinsk hjelp og være en integrert del av den øvrige ambulansetjenesten. Denne tjenesten har en basestruktur som er ment å kompensere for manglende tilgang til høyt spesialisert akuttmedisinsk hjelp i mer grisgrendte strøk. Denne tjenesten er et betydelig virkemiddel for å oppnå mest mulig likeverdig akuttmedisinsk tilbud til hele befolkningen.

Et likeverdig akuttmedisinsk tilbud til befolkningen er ikke avhengig av ambulansetjenesten alene, men av hele den prehospitale kjede. Dette omfatter, i tillegg til ambulansetjenesten, krav til både gode kommunikasjonstjenester og velfungerende kommunale legevaksordninger. Stortinget bevilget i desember 2006 midler til å bygge ut et nytt nasjonalt digitalt kommunikasjonssystem. Utbyggingen forutsettes å starte i innværende år, og vil sikre at helsetjenesten og de øvrige nødetatene får et moderne, hensiktsmes-

sig og avlyttingssikkert kommunikasjonsverktøy. Dette vil legge til rette for enda bedre samhandling og mulighet for raskere behandling av pasienter i den prehospitalt kjede.

En av de meste sentrale aktørene i den prehospitalt kjede er den kommunale legevakten. Det er behov for at en vurderer kompetansekrav til leger som deltar i kommunal legevakt for ytterligere å styrke det akuttmedisinske tilbudet i kommunene. Tilsvarende er det viktig å vurdere om tilgjengeligheten er god nok. Det vises i denne sammenheng til Helsetilsynets rapport om "Kommunale legevakter - Helsetilsynets funn og vurderinger" og Riksrevisjonens undersøkelse av akuttmedisinsk beredskap (Dokument nr. 3:9 (2005-2006)).

I de senere år har det vært en betydelig økning i antall oppdrag for ambulansetjenesten. En stor andel av disse oppdragene er rene transportoppdrag, hvor det ikke er behov for overvåking og behandling under transport og hvor kjøretiden ikke er av betydning for behandlingen. Det er således ikke behov for å bruke ambulanser til disse transportene.

Jeg har sørget for at Helse- og omsorgsdepartementet, i samarbeid med Samferdselsdepartementet, har bedt om at underliggende direktorater utarbeider et omforent forslag til nye regler for godkjenning av kjøretøy tilpasset nye behov for pasienttransporter. Ved å få godkjent nye typer kjøretøy vil man unngå at ambulanser er bundet opp til rene transportoppdrag. Dette er transportert hvor det ikke er behov for den akuttmedisinske kompetanse som det er stilt krav om i dagens ambulanser. En godkjenning av nye kjøretøy til pasienttransport vil frigjøre dagens ambulanser

til økt akuttmedisinsk beredskap.

Forskriftens krav til kompetent bemanning, sammen med at nye typer kjøretøy vil frigi ambulanser til akuttmedisinsk beredskap, gjør at det legges til rette for at frivillige organisasjoner kan inngå avtaler med helseforetakene om å drive transport av pasienter som ikke trenger overvåking og behandling under transport. Dette vil kunne være med på å sikre at de frivillige organisasjonene fortsatt har mulighet til inntekter fra helsetjenesten, samtidig som organisasjonene kan videreføre samarbeidet med helseforetakene. Det har tidligere vært en god rekruttering til den profesjonelle ambulansetjenesten fra de frivillige organisasjonene. Nærhet til og kontakt med helsetjenesten gjennom transportoppdrag i det daglige, kan være en faktor for å opprettholde den viktige rekrutteringen til utdanning innen ambulansesfag for medlemmer i organisasjonene.

Forskriften har medført at ambulansetjenesten nå har utviklet seg fra å være en transporttjeneste til en profesjonell akuttmedisinsk tjeneste, kvalitativt på linje med eller bedre enn i andre europeiske land. Det tar tid å gjennomføre den omstillingen som er påbegynt i og med forskrift for akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus. Det er imidlertid viktig at forskriftens krav og intensjoner følges opp. Helsetilsynet har derfor en sentral oppgave i å føre tilsyn med at forskriftens krav til akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus blir fulgt opp. Jeg arbeider for en best mulig og mest mulig likeverdig ambulansetjeneste. Sammen med de regionale helseforetakene og helseforetakene er vi på god vei mot dette målet.

SPØRSMÅL NR. 1077

Innlevert 22. mai 2007 av stortingsrepresentant André Oktay Dahl

Besvart 4. juni 2007 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«På hvilken måte vil statsråden sørge for at Norge tar del i det utvidede arbeidet mot identitetstyveri som EU-kommisjonen nå varsler?»

BEGRUNNELSE:

EU-kommisjonen vurderer å foreslå felles EU-lovgivning mot identitetstyveri i løpet av året. I første omgang foreslår EU-kommisjonen økt koordinering, samarbeid og bevisstgjøring om bekjempelse av nett-

kriminalitet i form av svindel, barnepornografi, dataangrep samt oppfordringer til voldshandlinger på Internett. Den senere tid har vi sett sjokkerende eksempler på hvorledes enkeltpersoner står maktesløse overfor identitetstyverier hvor det f.eks. har blitt bestilt varer, tjenester, kredittkort mv. i deres navn. EU-kommisjonens arbeid aktualiserer behovet for at Norge finner tilknytningspunkter for å sørge for at vi som ikke-medlemmer bøter på ulempen det er ikke å delta på like fot med våre nærmeste allierte i kampen mot denne type kriminalitet.

Svar:

Jeg legger til grunn at stortingsrepresentant Dahl henviser til initiativet fra EU-kommisjonen presentert i meddelelsen "Towards a general policy on the fight against cyber crime" 22. mai d.å. til Europaparlamentet, Rådet og EUs regionskomité.

Meddelelsen fra Kommisjonen redegjør for tre hovedgrupper av handlinger som alle defineres som datakriminalitet: Tradisjonell kriminalitet, så som bedrageri og forfalskning, ved bruk av elektronisk nettverk, publisering av ulovlig materiale på Internett, og kriminalitet direkte rettet mot data- og informasjonssystemer. Identitetstyveri beskrives i meddelelsen som et middel for å begå annen type kriminalitet, særlig bedrageri.

For å bekjempe datakriminalitet tar kommisjonen i første omgang sikte på å forbedre internasjonalt samarbeid og koordinering generelt, å styrke det operative samarbeidet på europeisk nivå, og å styrke samarbeidet mellom offentlig og privat sektor. I sin omtale av initiativet fremhever kommisjonen at den, i tillegg til å bedre samarbeidet mellom EUs medlemsland, også tar sikte på å bedre det politiske og juridiske samarbeidet med tredjeland. Kommisjonen erkjenner at datakriminalitet har en grenseoverskridende karakter og at global tilnærming er nødvendig for å bekjempe problemet.

I tillegg varsler Kommisjonen at den i 2007 vil igangsette et arbeid med å vurdere om materielle strafferettslige regler mot identitetstyveri vil være hensiktsmessig.

Med Kommisjonens vektlegging på både europeisk og internasjonalt samarbeid, har Norge flere

muligheter for å delta i arbeidet med å bekjempe datakriminalitet generelt og mot identitetstyveri spesielt. Som nevnt er det et uttalt mål for Kommisjonen å samarbeide med land utenfor EU. Norge deltar dessuten både i Europol, Eurojust, Interpol og Europarådet som alle nevnes av Kommisjonen som mulige samarbeidsorganer.

Når det gjelder Kommisjonens forslag om å forberede et forslag til EU-lovgivning mot identitetstyveri, er meddelelsen relativt vag. Kommisjonen vil i første omgang sette i gang arbeidet med en analyse. På det nåværende tidspunkt er det derfor vanskelig å si om denne lovgivningen vil omfattes av EØS- eller Schengenavtalen. På generelt plan vil jeg imidlertid nevne at EU-regler som innebærer en tilnærming av medlemsstatenes straffelovgivning, som regel faller utenfor de avtaler vi har med EU.

Jeg vil imidlertid i alle tilfelle følge med på utviklingen i EU på dette feltet.

Jeg nevner for øvrig at Datakrimutvalget i delutredning II, NOU 2007:2 Lovtiltak mot datakriminalitet, har foreslått et nytt straffebud mot identitetstyveri ved elektronisk kommunikasjon. Forslaget går lenger enn de kriminaliseringsforpliktelsene som følger av Europarådets datakrimkonvensjon. Datakrimutvalgets utredning har nettopp vært på høring, med ordinær høringsfrist 25. mai d.å. Departementet vil vurdere forslagene i utredningen i forbindelse med arbeidet med ny straffelov - spesiell del. Ved vurderingen av forslaget til eget straffebud mot identitetstyveri vil departementet ha øye for EU-kommisjonens arbeid.

SPØRSMÅL NR. 1078

Innlevert 23. mai 2007 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 5. juni 2007 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Bergensprogrammet er godkjent av Stortinget og inneholder to hovedprosjekter. Det ene er bygging av bybane der Bergen kommune og ikke Statens vegvesen er tiltakshaver og som har en kostnadsramme på 1 800 mill. kr (2005-kr). For prosjekter der SVV er tiltakshaver er det omfattende oppfølging.

Hvordan blir henholdsvis kostnadsutvikling for bybaneprosjektet i Bergen og utvikling av et høyfrekvent matebussopplegg som forutsettes å gi trafikan-

tene gode overgangsmuligheter mellom buss og bane fulgt opp fra departementet?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på skriftlig spørsmål nr. 986 der det fremkommer hvilke rutiner for kostnadsmessig oppfølging av store veiprosjekt med Statens vegvesen som tiltakshaver.

Det er ikke spesifikt svart på den del av spørsmålet som gjelder oppfølging av Bergensprogrammet -

Bybaneprojektet, der Bergen kommune er tiltakshaver.

Jeg viser til behandling av St.prp. nr. 75 (2004-2005) jf. Innst. S. nr. 94 (2005-2006) særlig til vedlegg 10, 14 og 16 som alle er svarbrev fra statsråden på spørsmål fra transport- og kommunikasjonskomiteen og der høyfrekvent matebussopplegg omtales.

Jeg viser spesielt til vedlegg 10 der det bl.a. heter:

"Det er Bergen kommunes ansvar å etablere et godt matebussopplegg. Bergen kommune bør derfor vurdere hvordan det, innenfor de økonomiske rammene som stilles til disposisjon for kollektivtransporten i Bergen i dag, er mulig å etablere et matebusstilbud som er i samsvar med de forutsetninger som ligger til grunn i proposisjonen.

Jeg forholder meg imidlertid til at driftsansvaret for Bybanen i tillegg til infrastruktur, materiell og tilskudd til drift, også omfatter et høyfrekvent matebussopplegg som forutsettes å gi trafikantene gode overgangsmuligheter mellom buss og bane."

Bybaneprojektet er et nytt konsept i Norge, styres av en kommune uten erfaring på samferdselsområdet og har en prislapp på nesten 2 mrd. kr.

Det såkalte høyfrekvente matebussopplegget forelå ikke ferdig utviklet verken investerings- eller driftsmessig da Stortinget behandlet saken. Statsråden har selv gjennom svar til transportkomiteen pekt på at et høyfrekvent matebussopplegg er en viktig forutsetning for det prosjektet Stortinget har vedtatt.

Av disse grunner er det åpenbart nødvendig med nøye kostnads- og konseptstyring fra sentrale samferdselsmyndigheter. Jeg forventer at statsråden følger dette prosjektet nøye og med god rapportering til Stortinget.

Svar:

Bergen kommune har byggherreansvaret for bybaneprojektet, og vil derfor ha ansvaret for å bygge prosjektet innenfor den vedtatte styringsrammen. Byggingen av Bybanen finansieres som en del av Bergensprogrammet og følges finansielt opp på samme måte som andre prosjekter i Bergensprogrammet. Riksvegmidlene som er bevilget til bybaneprojektet utbetales av Statens vegvesen til Bergen kommune. Statens vegvesen rekvirerer også bompenger fra

bompengeselskapet for så å utbetale pengene til Bergen kommune. Det er utarbeidet en avtale mellom Statens vegvesen og Bergen kommune som regulerer utbetalingene av bompenger og statlige midler til bybaneprojektet.

Eventuelle kostnadsoverskridelser på prosjektene i Bergensprogrammet skal håndteres innenfor de samlede økonomiske rammene for Bergensprogrammet. Dette innebærer at hvis kostnadene for ett av prosjektene øker utover det som er forutsatt, vil dette gå ut over andre prosjekter i Bergensprogrammet.

I likhet med andre bompengepakker som det bevilges statlige midler til, vil også Bergensprogrammet bli omtalt i de årlige budsjettproposisjonene. Eventuelle avvik i kostnadsutvikling for de store prosjektene i pakken vil da bli kommentert.

Etableringen av et høyfrekvent matebussopplegg er en forutsetning for at Bybanen kan løse oppgaven som en ryggrad i kollektivsystemet i Bergensdalen. Transportanalyser som ble gjennomført i forkant av St.prp. nr. 75 (2004-2005) viser at uten et godt matesystem med buss vil etableringen av en bybane gi et vesentlig dårligere kollektivtilbud enn dagens kollektivsystem med buss.

Bergen kommune har påtatt seg ansvaret for drift av Bybanen, herunder et høyfrekvent matebussopplegg som skal sikre trafikantene gode overgangsmuligheter mellom buss og bane. Jeg har fått opplyst at det nå er enighet mellom Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune om at fylkeskommunen skal overta driftsansvaret for kollektivtransporten i Bergen, inkludert Bybanen, fra og med 1. januar 2008.

Jeg forutsetter at fylkeskommunen er innforstått med at driftsansvaret for Bybanen også innbefatter etableringen av et høyfrekvent matebussopplegg, og at dette følges opp i samsvar med de forutsetningene som ligger til grunn i St.prp. nr. 75 (2004-2005). Jeg forventer derfor at kommunen og fylkeskommunen arbeider for å få til så gode løsninger for et matebussopplegg som overhodet mulig innenfor de økonomiske rammene som stilles til disposisjon for kollektivtransporten i Bergen. Stortinget vil bli holdt løpende orientert om saken.

SPØRSMÅL NR. 1079**Innlevert 23. mai 2007 av stortingsrepresentant Svein Flåtten****Besvart 4. juni 2007 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Den nye tilskuddsordningen skulle blant annet bidra til at nye metoder ble tatt i bruk i voksenopplæringa. IKT-basert norskopplæring gir mulighet for større klasser i deler av undervisningen, flere timer pr. semester, færre permisjoner osv. Staten har bidratt til å finansiere utviklingen av det internettbaserte opplæringsverktøyet Migranorsk.

Hva gjør departementet for at denne type opplæring kan tilbys på norge.no, slik at alle kan benytte seg av den, uavhengig av tid og sted?»

Svar:

Staten har bidratt aktivt til utvikling av IKT-baserte læremidler for opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. I tillegg er det utviklet og spredt kunnskap om betydningen av IKT-baserte læremidler i norskopplæringen. IKT-baserte læremidler vil bidra til større fleksibilitet og bedre individuell tilrettelegging.

Rambøll Management AS har fått i oppdrag å evaluere kommunenes implementering av ordningen med rett og/eller plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Som en del

av denne evalueringen vil også kommunenes bruk av IKT-basert opplæring og fjernundervisning bli kartlagt.

Nettbaserte opplæringsprogram/læremidler i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere utvikles normalt ut fra kommersielle interesser på lik linje med andre læremidler. Det er ikke uvanlig at staten går inn og gir økonomisk støtte til utvikling av et læremiddel som det er behov for i samfunnet. Staten eier ikke rettighetene knyttet til et læremiddel selv om staten har bidratt til utviklingen av det. Introduksjonsloven bestemmer for øvrig at læremidler for opplæring i norsk og samfunnskunnskap skal være gratis for den enkelte deltaker. Det er den enkelte kommune som skal sørge for gratis læremidler.

Vi har ikke tidligere vurdert å gjøre IKT-baserte læremidler for norskopplæringen gratis tilgjengelig på norge.no. Dette er et interessant innspill. Før jeg kan ta stilling til det, må departementet utrede de økonomiske og juridiske aspektene ved et slikt tiltak. Dette gjelder både i forhold til allerede utviklede læremidler og ved nye tilbud for utvikling av nye læremidler.

SPØRSMÅL NR. 1080**Innlevert 23. mai 2007 av stortingsrepresentant Jørund Rytman****Besvart 1. juni 2007 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Jeg viser til skriftlig spørsmål nr. 1095, datert 26. juni 2006 og skriftlig spørsmål, datert 15. mars 2007, vedrørende pensjonsgivende inntekt.

Vil også ettergivelse av skatt, som skyldes at feilaktige opplysninger ble lagt til grunn for ligningen, gi skattyter en ny treårsfrist til å betale restkravet?»

BEGRUNNELSE:

I en dom i Borgarting lagmannsrett i 2002 ble det godtgjort at skattyter X hadde hatt lavere inntekt for årene 1988-1992 enn det likningskontoret hadde lagt til grunn for ligningen. Ligningen kunne imidlertid ikke endres siden tiårsfristen for endring av ligning

var utløpt. Ingen andre unntaksregler var etter likningskontorets oppfatning aktuelle. Likningskontoret sendte saken over til Skattedirektoratet som vedtok å ettergi skatten med den begrunnelse at feil opplysninger var blitt lagt til grunn for ligningen. X betalte hele restkravet innenfor treårsfristen. Spørsmålet blir om X skal godskrives pensjonsgivende inntekt med grunnlag i de korrekte opplysningene som fremkom.

Svar:

Som nevnt i mitt tidligere svarbrev 4. juli 2006 på spørsmål nr. 1095 fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter reguleres nedsettelse av pen-

sjonsgivende inntekt mv. av folketrygdloven § 3-15 og forskrift 18. desember 1997 nr. 1408 om nedsettelse av pensjonsgivende inntekt, pensjonspoeng og avgift når utlignet skatt og avgift helt eller delvis ikke er betalt. Utgangspunktet etter forskriften § 1 er at pensjonsgivende inntekt skal nedsettes når den utlignede skatten ikke er betalt fullt ut innen tre år etter utløpet av utligningsåret. Som tidligere redegjort for er det slik at ved endring av ligningen som innebærer at skattekravet settes ned, ses det bort fra allerede nedsatte pensjonspoeng. Når adgangen til endring av ligning er stengt på grunn av fristreglene i ligningsloven, og det i stedet treffes avgjørelse om ettergivelse av skatten for å rette opp at feilaktige opplysninger ble lagt til grunn for ligningen, kan det likeledes være grunn til å se bort fra allerede nedsatte pensjonspoeng. Jeg nevner imidlertid at en slik løsning ikke begrunner en tilsvarende løsning for andre tilfeller av ettergivelse av skatt.

Jeg gjør for ordens skyld også oppmerksom på at etter forskriften § 1 første ledd annet punktum kan nedsettelse av pensjonspoengene skje før tre år er gått når det foreligger vedtak om utgiftsføring. Også i slike tilfeller skal skattyter varsles og gis en frist for betaling. Fristen for betaling skal være minst 14 dager, men kan forlenges.

Ved forberedelsen av dette svaret har det vist seg at skattemyndighetenes praksis er noe uklar. Dette vil departementet gripe fatt i, jf. også at jeg i mitt svarbrev 21. mars 2007 på spørsmål nr. 758 ga uttrykk for at jeg ville be Skattedirektoratet om en gjennomgang av saksområdet. I denne sammenheng vil det være naturlig også å få klarlagt nærmere hvordan denne særlige type saker behandles. Gjennomgangen vil også gi grunnlag for en nærmere avklaring av hvordan denne type saker eventuelt bør behandles i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 1081

Innlevert 23. mai 2007 av stortingsrepresentant Jørund Rytman

Besvart 1. juni 2007 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Fra i sommer flagges norsk seddelproduksjon ut fra Norge til utlandet.

Hva vurderer finansministeren å gjøre vedrørende produksjonen av norsk mynt, som i dag foregår på Kongsberg, når konsesjonen for myntproduksjonen utgår?»

Svar:

Det følger av sentralbankloven § 13 at Norges Bank har enerett til å utstede norske pengesedler og mynter. Ved lovendring i 1999 ble det åpnet for at "andre kan produsere pengesedler og mynter etter avtale med banken". Myntproduksjonen ble skilt ut fra Norges Bank ved opprettelsen av Den Kongelige Mynt AS (som et heleid datterselskap av Norges Bank) 1. januar 2001. Norges Bank solgte alle sine aksjer i selskapet 30. juni 2003 til de to selskapene Samlerhuset AS og Mint of Finland Ltd., som hver nå eier 50 pst. Selskapet skiftet i den forbindelse navn fra Den Kongelige Mynt til Det Norske Myntverket 1. juli 2004. I forbindelse med salget av Den Kongelige Mynt i 2003, inngikk Norges Bank og Det Norske Myntverket en langsiktig rammeavtale om pro-

duksjon av all norsk sirkulasjonsmynt samt jubileums- og minnemynt fram til 31. desember 2009.

Finansdepartementet sendte ved brev 24. oktober 1996 ut et høringsnotat med forslag til endringer i penge-, kreditt- og valutalovgivningen til berørte instanser for merknader innen 20. mars 1997. Høringsnotatet omfattet bl.a. utkast til endringer i sentralbankloven. På bakgrunn av høringen fremmet Finansdepartementet i Ot.prp. nr. 96 (1998-99) forslag til endringer i sentralbankloven. Departementet foreslo lovregler som åpnet for at Norges Bank kan eie foretak for produksjon av sedler og mynter og annen forretningsmessig virksomhet. Departementet foreslo videre en presisering i sentralbankloven § 13 tredje ledd om at Norges Bank kan bestemme at andre enn banken skal produsere seddel eller mynt etter avtale med banken.

I høringsnotatet 24. oktober 1996 uttalte departementet følgende:

"Departementets forslag innebærer ikke at foretak opprettet av Norges Bank gis enerett til produksjon av sedler eller mynter. I likhet med rettstilstanden i Sve- rige og Finland bør det være åpning for at produksjonen skal kunne skje der hvor sentralbanken finner det mest hensiktsmessig på grunnlag av forhold som

f.eks. pris, kvalitet, sikkerhet mv. Det foreslås derfor et nytt tredje ledd i sentralbankloven § 13 som fastsetter at banken kan bestemme at andre skal produsere sedler og mynter etter avtale med banken. [...]"

Departementet presiserte i Ot.prp. nr. 96 (1998-99) følgende om Norges Banks beslutninger etter sentralbankloven § 13 tredje ledd:

"Departementet legger til grunn at eventuelle vedtak i medhold av disse bestemmelsene vil være vedtak av særlig viktighet, som skal være forelagt Finansdepartementet før banken treffer vedtak, jf. sentralbankloven § 2 annet ledd."

Finanskomiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, sluttet seg til departementets forslag til nytt tredje ledd i sentralbankloven § 13, under forutsetning av at Norges Bank tok sikte på å tilføre seddeltrykkeriet og Den Kongelige Mynt eksterne oppdrag. Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fant ikke tilstrekkelig begrunnelse i pris, kvalitet og sikkerhet for en tilretteleggelse av preging av mynt og trykking av sedler utenfor Norges Bank og sluttet seg derfor ikke til forslaget, jf. Innst. O. nr. 13 (1999-2000).

Pregingen av norske mynter har vært lokalisert på samme sted siden Den Kongelige Mynt ble grunnlagt i 1686. Jeg mener det fortsatt bør være grunnlag for myntproduksjon på Kongsberg. Dette forutsetter at produksjonen av mynt ved Det Norske Myntverket er konkurransedyktig på både pris og kvalitet. I tillegg til kvaliteten i selve myntproduksjonen, ligger det klare kvaliteter i kulturhistoriske forhold ved myntproduksjon nær de gamle sølvgruvene på Kongsberg.

En eventuell beslutning om flytting av myntproduksjonen fra Kongsberg må forelegges Finansdepartementet etter sentralbankloven § 2 annet ledd om at saken skal forelegges departementet før Norges Bank treffer vedtak av særlig viktighet. En slik foreleggelse må håndteres av departementet om og når det måtte bli aktuelt. Norges Banks beslutning om å legge ned seddelproduksjonen i banken ble, på tilsvarende måte, forelagt departementet ved brev 7. april 2003.

Finansdepartementet har i dag sendt brev til Norges Bank med en vurdering av praksis for utgivelser av jubileums- og minnemynter og sirkulasjonsmynt med spesielt preg. Departementet legger særlig vekt på at utgivelser av jubileums- og minnemynter skal være et viktig bidrag til nasjonal identitet og historie. Dette tilsier en restriktiv praksis for slike utgivelser, i samsvar med gjeldende retningslinjer. Etter departementets vurdering er dette ikke til hinder for en større grad av forutberegnelighet rundt framtidige utgivelser av jubileums- og minnemynter. Departe-

mentet anser at det, innen de gjeldende retningslinjene, er rom for å legge vekt på at myntprodusenten har behov for forutberegnelighet for en viss utgivelseshyppighet for jubileums- og minnemynter. Etter Finansdepartementets vurdering synes en utgivelseshyppighet på om lag én utgivelse per år, slik det ble forespeilet i rammeavtalen mellom Norges Bank og Myntverket, å balansere disse hensynene på en rimelig måte.

Vedlegg til svar:

Brev fra Finansdepartementet til Norges Bank vedrørende "Vurdering av retningslinjer og praksis for utgivelse av jubileums- og minnemynt og sirkulasjonsmynt med spesielt preg".

(Brevets referanse: LeV 200600172906/548)

Vi viser til Norges Banks redegjørelse for praksis ved utgivelse av jubileums- og minnemynter og sirkulasjonsmynt med spesielt preg i brev til Finansdepartementet 10. oktober 2006, og tidligere korrespondanse.

Bakgrunn

Fellesforbundet Myntarbeidernes Fagforening og Norges Banks funksjonærforbund tok i juni 2006 opp at Norges Banks praktisering av gjeldende retningslinjer for utgivelse av jubileums- og minnemynt er for restriktiv, og at de frykter uheldige konsekvenser for den framtidige aktiviteten ved Myntverket med tilhørende negative konsekvenser for sysselsettingen. Organisasjonene mener tidspunktet er inne for å vurdere om det er riktig at Norges Bank fortsatt skal være delegert myndighet til å vedta utgivelse av jubileums- og minnemynt. Etter deres oppfatning bør det nedsettes en rådgivende komité med mandat til å vurdere innkomne søknader og til å utarbeide langsiktige planer for framtidige utgivelser av minnemynt basert på gitte retningslinjer og forutsetninger.

Myntverket har i en henvendelse til Finansdepartementet 20. april 2007 uttrykt at det arbeides målrettet med å styrke Myntverkets konkurransevne, men at produksjonsvolumet i Norge er svært lavt sammenlignet med sterke utenlandske konkurrenter, blant annet som følge av Norges Banks restriktive minnemyntpolitikk, og at bortfall av forventede minnemyntprosjekter gjør det vanskeligere for Myntverket å kunne tilby konkurransedyktige priser på sirkulasjonsmynt i 2010.

Gjeldende retningslinjer og praksis

Sentralbankloven § 16 viderefører lov 26. mars 1982 nr. 3 om jubileums- og minnemynter. Det følger av lovforarbeidene at man ved å innføre bestemmelsen i sentralbankloven ikke ønsket å endre gjel-

dende restriktive praksis. I Ot.prp. nr. 25 (1984-85) om lov om Norges Bank og pengevesenet, som finanskomiteen sluttet seg til (Innst. O. nr. 50 (1984-85)), står det følgende (s. 93 og 94):

"Departementet vil vise til uttalelse i Ot.prp. nr. 40 for 1981-1982 om lov om jubileums- og minnemynter, der det blant annet heter:

"Hittil har en fulgt en meget restriktiv praksis ved utgivelse av jubileums- og minnemynter. Denne praksis går ut på at jubileums- eller minnemynter bare bør preges for å markere spesielle nasjonale begivenheter og at det ikke bør inngå som ledd i ulike innsamlingsaksjoner. En forutsetter at det fortsatt følges den samme restriktive praksis".

Departementet mener at denne restriktive praksis bør fortsette."

Norges Bank har utarbeidet retningslinjer for utgivelse av jubileums- og minnemynt og sirkulasjonsmynt med spesielt preg. I henhold til punkt 1 i retningslinjene for utgivelse av jubileums- og minnemynt skal utgivelse "være begrenset til markering av store nasjonale begivenheter som må antas å ha allminnelig tilslutning i den brede allmennhet". Etter punkt 4 i retningslinjene kan Norges Bank også delta i "internasjonale myntprosjekter i særlige tilfelle". Kravene som stilles til begivenheter som kan markeres med myntutgivelse er i hovedsak de samme for sirkulasjonsmynt med spesielt preg som for utgivelse av jubileums- og minnemynt.

Retningslinjene for utgivelse av jubileums- og minnemynt har vært gjenstand for politisk behandling ved flere anledninger. I forbindelse med behandlingen i Kredittmeldingen 1991 og 1992 (St.meld. nr. 17 (1993-94)) av delegasjon av kompetansen til å beslutte utgivelse etter sentralbankloven § 16, sluttet Finansdepartementet seg også til Norges Banks forslag til retningslinjer. Finanskomiteen sluttet seg enstemmig til retningslinjene og departementets forutsetning om at en restriktiv praksis skulle videreføres, jf. Innst. S. nr. 92 (1993-94).

Retningslinjene ble behandlet på nytt i Kredittmeldinga 1996 (St.meld. nr. 12 (1997-98)) i forbindelse med tilføyelsen av punkt 4. Finanskomiteen sluttet seg enstemmig til departementets forslag, jf. Innst. S. nr. 85 (1997-98).

Vedlegg 2 til rammeavtalen mellom Norges Bank og Myntverket omhandler utgivelse av jubileums- og minnemynter, samt sirkulasjonsmynter med spesielt preg. Vedlegget viser til at det i forarbeidene er forutsatt en restriktiv utgivelsespolitikk. Vedlegget inneholder den nevnte listen over begivenheter som synes aktuelle å vurdere i forhold til retningslinjene for utgivelse. Det fremgår videre at det i tillegg til vurdering av selve begivenheten, vil være en forutsetning at det rundt begivenheten er etablert et opp-

legg som sikrer en tilfredsstillende gjennomføring av prosjektet.

Norges Banks vurdering

Norges Bank har i redegjørelsen 10. oktober 2006 vurdert praksis for utgivelse av jubileums- og minnemynt og sirkulasjonsmynt med spesielt preg. Banken har vurdert hva som vil være en forsvarlig utgivelseshyppighet, behovet for en utredning om framtidig utgivelsespolitikk og forslaget om å nedsette en rådgivende komité. Norges Bank advarer mot å øke hyppigheten på utgivelse av slike mynter, og viser til at hyppigere utgivelser vil innebære en utvanning av denne formen for offisiell markering, samt at symbolverdien blir redusert, og at den økonomiske risiko øker. Norges Bank finner retningslinjene, slik de er utformet og praktisert, hensiktsmessige. Norges Bank opplyser at de har jevnlig kontakt med relevante fagmiljøer, blant annet gjennom den såkalte Pregkomiteen, og at banken vil etablere en ekspertgruppe som kan gi råd om hvilke begivenheter som synes å forsvare utgivelser av minnemynt.

Norges Bank utarbeidet i 1996 en liste over begivenheter for de kommende år der markering med utgivelse av mynt kunne være aktuelt å vurdere. Listen er senere revidert, og en revidert utgave inngår blant annet som vedlegg til rammeavtalen mellom Norges Bank og Myntverket. Forslag om markering av begivenheter som ikke står på listen, blir også vurdert, og Norges Bank viser til at markering av Ibsens død er et eksempel på en begivenhet som ikke sto på listen, men hvor det likevel ble besluttet utgivelse av minnemynt.

Utgivelse av jubileums- og minnemynt og av sirkulasjonsmynt med spesielt preg berører flere interesser. Norges Bank presiserer at det ikke er noen begrensninger i forhold til hvem som har anledning til å fremme forslag om å utgi mynter for å markere bestemte begivenheter.

Departementet er kjent med at Norges Bank, etter redegjørelsen 10. oktober 2006, har etablert en rådgivende komité bestående av en myntekspert, en historiker og en statsviter, som skal gi råd om hvilke begivenheter som kan synes å forsvare utgivelser av jubileums- og minnemynt og sirkulasjonsmynt med spesielt preg.

Finansdepartementets vurdering

Gjeldende retningslinjer og utgivelseshyppighet

Finansdepartementet mener i likhet med Norges Bank at gjeldende retningslinjer legger til rette for en hensiktsmessig praksis for utgivelse av jubileums- og minnemynt og sirkulasjonsmynt med spesielt preg.

Finansdepartementet mener at en bør videreføre at retningslinjene for utgivelse av jubileums- og minne-

mynter er underlagt politisk behandling, mens myndigheten til å avgjøre enkeltsakene er tillagt Norges Bank med Finansdepartementet som klageinstans.

Utgivelser av jubileums- og minnemynter skal være et viktig bidrag til nasjonal identitet og historie. På den ene side tilsier dette en restriktiv praksis for slike utgivelser i samsvar med gjeldende retningslinjer, men samtidig også at det skjer utgivelser regelmessig. Etter departementets vurdering er det ønskelig med en større grad av forutberegnelighet rundt framtidige utgivelser av jubileums- minnemynter. Departementet anser at det, innen de gjeldende retningslinjene, er rom for å legge vekt på at myntprodusenten har behov for både en viss utgivelseshyppighet for jubileums- og minnemynter og forutberegnelighet mht. framtidige myntutgivelser. Etter Finansdepartementets vurdering synes en utgivelseshyppighet på om lag én utgivelse per år, slik det ble forespeilet i rammeavtalen mellom Norges Bank og Myntverket, kombinert med en langsiktig plan for utgivelsene, å balansere disse hensynene på en rimelig måte. Norges Banks planer for framtidige utgivelser av jubileums- og minnemynter er sentrale i denne sammenheng.

Plan for framtidige utgivelser

Finansdepartementet anser i likhet med Norges Bank at det er behov for å vurdere hver myntutgivelse enkeltvis. Beslutning om å gi ut jubileums- eller minnemynt må tas med hensyn ikke bare til hvilke begivenheter som er en slik markering verdig. Det må også tas hensyn til om myntutgivelsen på en god måte er tatt med i det samlede opplegget rundt den begivenheten som markeres og tas hensyn til markeds- og distribusjonsmessige forhold mv. En myntutgivelse kan bli mer vellykket dersom den er en del av et større opplegg i forbindelse med markering av den aktuelle begivenheten. Det er blant annet viktig at det økonomiske grunnlaget for hver enkelt av de aktuelle utgivelser er til stede.

På bakgrunn av de krav retningslinjene stiller til begivenheter som kan markeres med myntutgivelse, antar departementet at aktuelle begivenheter har en viss grad av forutsigbarhet ved seg, og at det således vil være mulig å fastsette en foreløpig plan for framtidige utgivelser.

Etter departementets vurdering bør Norges Bank opprettholde dagens praksis med å utarbeide og bearbeide en foreløpig plan for framtidige utgivelser. Finansdepartementet legger til grunn at en slik foreløpig plan ikke skal være bindende. Samtidig er det viktige hensyn som tilsier at en i stor utstrekning følger fastsatte planer. Få avvik fra planen vil gjøre det enklere å sette jubileums- og minnemyntutgivelser inn i en større ramme med ulike typer av historiske markeringer, og dermed gi grunnlag for et solid økonomisk fundament for utgivelsene. Finansdepartementet for-

utsetter at Norges Bank arbeider for å sikre at de aktuelle myntprosjektene kan gjennomføres på en forsvarlig måte i samsvar med de planer for framtidige utgivelser som fastsettes. Banken bør blant annet i nødvendig utstrekning bidra med sin fagkompetanse til de aktuelle jubileums- og minnemyntprosjektene.

Nedsettelse av en rådgivende komité

Finansdepartementet har merket seg at Norges Bank har etablert en ekspertgruppe, som skal vurdere hvilke begivenheter som bør markeres med myntutgivelse. Departementet forutsetter at ekspertgruppen vil gi råd i forbindelse med utforming og bearbeidinger av den foreløpige utgivelsesplanen og i forbindelse med enkeltutgivelser. Norges Bank bør legge vekt på at ekspertgruppen skal ha en uavhengig stilling når den gir råd. Departementet anser at etableringen av en slik ekspertgruppe med en sammensetning som Norges Bank har lagt opp til, vil styrke grunnlaget for framtidige utgivelser av jubileums- og minnemynter og av sirkulasjonsmynt med spesielt preg. Departementet legger likevel til grunn at Norsk Bergverksmuseum skal ha en representant i en slik rådgivende komité.

Åpen prosess

Etter Finansdepartementets vurdering kan det være grunn til å styrke den offentlige kommunikasjon fra Norges Banks side av både den foreløpige utgivelsesplanen og av de enkelte beslutningene om utgivelse av jubileums- og minnemynt og av sirkulasjonsmynt med spesielt preg. Departementet mener også det er behov for å legge til rette for en mer åpen prosess i forbindelse med forberedelse av beslutningene om utgivelse av jubileums- og minnemynt og av sirkulasjonsmynt med spesielt preg.

Departementet antar at utkast til foreløpige utgivelsesplaner, inkludert ekspertgruppens råd, samt beslutninger om enkeltutgivelser, bør forelegges aktuelle instanser, herunder Myntverket, til uttalelse før beslutning fattes. Norges Bank bør videre gjøre foreløpige utgivelsesplaner, samt beslutninger om myntutgivelse, tilgjengelig på sine nettsider.

Finansdepartementet legger til grunn at Norges Bank vil følge opp dette i den videre praktiseringen av retningslinjene.

Med hilsen

Jan Bjørland e.f.
ekspedisjonssjef

Espen D. Knudsen
underdirektør

Gjenpart: Fellesforbundet Myntarbeidernes Fagforening
Norges Banks funksjonærforening, avd. Det Norske Myntverket

SPØRSMÅL NR. 1082**Innlevert 23. mai 2007 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner****Besvart 5. juni 2007 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Statens vegvesen arbeider med et verneforslag av riksvei 606 mellom Hardbakke og Krakhella. Riksvei 606 er den eneste riksveien i Solund kommune, og all transport til og fra kommunen går på denne. Siden veien er verneverdig, er den ikke oppgradert til dagens krav hva gjelder sikkerhet og fremkommelighet. Et vern av veien vil kunne få negative konsekvenser for kommunens næringsliv og innbyggere dersom det ikke iverksettes kompenserende tiltak.

Hva er statsrådets holdning til vern, og vil hun garantere for kompenserende tiltak?»

Svar:

Riksvei 606 inngår i Nasjonal verneplan som blei vedtatt under regjeringen Bondevik II i juli 2002. Statens vegvesen valgte ut objektene i Nasjonal verneplan etter forslag fra de tidligere vegsjefene i hvert fylke. Prosjektet hadde bred lokal forankring. Etter at Nasjonal verneplan for veger, bruer og vegrelaterte kulturminner var ferdig i 2002, er det arbeidet med forberedelser til fredning av objektene, formålet med og omfanget av vernet, nøyaktig avgrensning av objektene og avklaring av eiendomsforhold.

Ved kongelig resolusjon av 1. september 2006 er det innskjerpet at alle etater skal utarbeide verneplaner og at objektene i disse skal vernes. Objekt eid av staten vil bli fredet etter kulturminneloven § 22 a. Riksantikvaren vil sende en orientering om dette til berørte parter når forarbeidet med fredingen er ferdig. Kommunen og andre berørte parter vil få en frist på seks uker til å uttale seg om fredingen.

Fredingen innebærer ikke en frysing av tilstanden i dag og er ikke til hinder for at det kan gjøres utbedringstiltak, men på visse vilkår. På objekt som er i daglig drift, vil det selvsagt være behov for ulike tiltak også i tiden framover, men de må vurderes ut fra formålet med vernet for hvert enkelt objekt. Forvaltningsplanene for hvert objekt vil legge føringer for hva som er tillatt og ikke. At enkelte veger og tunneler ikke kan oppgraderes på grunn av for eksempel bredden, er i utgangspunktet et problem som eksisterer uavhengig av vernet. Det samme kan sies om behovet for midler til ulike tiltak. Problemstillingene er

de samme med og uten vern. Jeg minner om at det er fylkeskommunen som har avgjørende innflytelse på prioriteringer til øvrige riksveger.

Jeg har så langt gjort to endringer i forbindelse med oppfølging av Nasjonal verneplan. Jeg mener det bør synliggjøres i kommende Nasjonal transportplan i hvor stor grad det er vernede objekt i det enkelte fylke. Dersom utbedringene skulle vise seg å bli mer kostnadskrevene på grunn av vern, bør det tas hensyn til det i premissene i Nasjonal transportplan.

Statens vegvesen utarbeider forvaltningsplaner for hvert objekt i verneplanen. Disse er en utdyping av fredingsforskriften og legger føringer for hva som er tillatt og ikke, og hva det eventuelt må søkes om samtykke til. Forvaltningsplanene vil være et vedlegg til funksjonskontraktene og et redskap for de som drifter og vedlikeholder vegen. Samtidig vil de være et redskap for de som forvalter objektet. Forvaltningsplanene skal godkjennes av Riksantikvaren og Vegdirektoratet. Arbeidet med forvaltningsplanene er godt i gang og vil være fullført i løpet av 2007 for de objektene som er i daglig drift. Samferdselsdepartementet har bestemt at utkast til forvaltningsplan fra nå av vil bli sendt på høring til berørte kommuner etter hvert som de er ferdige. Det vil bli lagt stor vekt på kommunenes uttalelse.

Jeg legger avgjørende vekt på at en fredning av en vegstrekning ikke skal være til hinder for lokal utvikling.

Når det gjelder rv 606 i Solund, har Solund kommune fremmet flere ønsker for utvikling av vegen. Statens vegvesen oppgir disse å være bl.a. etablering av møteplasser, ombygging av kai på Krakhella, utvidelse av vegen ned til ferjekai, samt etablering av nye traseer/tunneler, så fremt tunnelpåkugg/avkjøringer lages på en slik måte at de ikke skjemmer ved nærføring til fredet kulturminne. Statens vegvesen opplyser at ønskene i det alt vesentlige er uproblematisk i forhold til vernet, og at de vil bli tatt inn i forvaltningsplanen som skal lages for vegen. Forvaltningsplanen vil bli sendt på høring til kommunen, og skal godkjennes av Vegdirektoratet og endelig av Riksantikvaren.

SPØRSMÅL NR. 1083**Innlevert 23. mai 2007 av stortingsrepresentant Øyvind Halleraker****Besvart 1. juni 2007 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Hva er fremdriftsstatus for Vossapakko, og når kan den ventes til Stortinget?»

Svar:

Det legges opp til at ekstern kvalitetssikring (KS 2) av prosjektet kan starte i løpet av høsten 2007. Saken vil bli fremmet for Stortinget så snart som mulig etter at tilstrekkelige avklaringer foreligger.

SPØRSMÅL NR. 1084**Innlevert 23. mai 2007 av stortingsrepresentant Dagfinn Sundsbø****Besvart 31. mai 2007 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Kravet om minimum 6 måneder opphold i landet for å opprettholde rettigheter i folketrygden kan virke urimelig for personer som av medisinske årsaker er anbefalt langtidsopphold i helseeriklig klima.

Bør det vurderes å endre kravene til medlemskap i folketrygden for norske statsborgere som av medisinske årsaker ikke bør oppholde seg her i landet over lengre tid, og har NAV plikt til å forhåndsopplyse sine klienter om mulig bortfall av rettigheter pga. at regelverket ikke overholdes?»

BEGRUNNELSE:

En kvinne er av sitt NAV-kontor opplyst om at hun i flere år har vært utmeldt av folketrygden fordi hun ikke har oppfylt bestemmelsene om 6 måneder botid i landet hvert år. Kvinnen lider ifølge legeerklæring av en "alvorlig, invalidiserende astma". Legen viser til at hun i stor grad ble isolert innendørs da hun ikke tåler å være ute selv i normalt mildt/fuktig norsk vår- og høstklimate. På tross av daglig bruk av flere astmamedisiner ble hun utsatt for flere lungeinfeksjonsrunder hver vinter. Legen anbefalte at hun mesteparten av året burde være bosatt i et "helseeriklig klima" og hun har siden 2001 fulgt dette med svært gode resultater. Kvinnen ble fra 2000 innvilget uførepensjon med tilleggsytelser som ung ufør.

Den konkrete saken er til behandling i trygderetten, men den reiser prinsipielle spørsmål som det vil være viktig å få avklaring på.

For det første bør det foretas en vurdering av kravet om 6 måneder opphold i Norge hvert år når det er

i strid med de medisinske anbefalingene og påfører personen akutte lidelser og samfunnet store behandlingkostnader.

For det andre bør det vurderes hvilken opplysningsplikt NAV har. I den aktuelle saken har vedkommende vært på årlige besøk hos sitt lokale trygdekortor uten å bli orientert om at hun opptrer i strid med bestemmelsene for medlemskap i folketrygden. Kvinnen sier hun etter å ha blitt gjort oppmerksom på forholdet og etter anbefaling fra sitt trygdekortor, søkte om frivillig medlemskap i folketrygden. Dette er avslått med henvisning til at hun har vært utmeldt for lenge.

Svar:

Spørsmålet berører flere forhold knyttet til utenlandsopphold og trygderettigheter.

Generelt er retten til ytelser fra folketrygden betinget av medlemskap i trygden.

Hovedregelen er at alle som er bosatt i Norge eller arbeidstaker i Norge er pliktig medlem i folketrygden. Som bosatt regnes alle som oppholder seg her, og oppholdet er ment å vare eller har vart i minst 12 måneder. Motsatt er den som oppholder seg i utlandet mer enn 12 måneder, ikke lenger å regne som bosatt i Norge.

Personer som oppholder seg vekselvis i Norge og utlandet, regnes ikke lenger som bosatt dersom utenlandsoppholdet overstiger 6 måneder i hvert år av to eller flere påfølgende år. Det pliktige medlemskapet i trygden opphører følgelig hvis man gjennomgående

oppholder seg mer enn halve året i utlandet over flere år.

Denne regelen er innført blant annet for å unngå tilpasninger i forhold til reglene om eksport av trygdeytelser (bl.a. pensjoner), som medfører at visse ytelser bare gis til personer som er medlem i trygden.

Pensjonister og andre som skal oppholde seg i utlandet i så lang tid at de ikke kan regnes som bosatt i Norge, kan etter søknad bli tatt opp som frivillig medlem i trygden. Det er et ufravikelig vilkår for dette at vedkommende har vært medlem i trygden i minst tre av de siste fem kalenderårene før søknadstidspunktet. I tillegg må man ha nær tilknytning til Norge og det norske samfunnet. Den som tas opp som frivillig medlem, må betale trygdeavgift etter særskilte regler. Avgiftens størrelse avhenger av hvilke rettigheter det frivillige medlemskapet omfatter.

Jeg kan ikke se at det er grunnlag for å endre de beskrevne reglene dersom man fortsatt skal operere med begrepet "bosatt i Norge". Det ligger i sakens natur at en person må oppholde seg her en betydelig del av året dersom det skal ha et reelt innhold. Jeg antar imidlertid at den konkrete saken det vises til i spørsmålet med begrunnelse i hovedsak dreier seg om spørsmålet om hvilken utstrekning ytelser skal gis etter at en person har flyttet fra Norge.

Unge uføre som flytter til utlandet mister de særfordele som ligger i ordningen med en minste garantert tilleggspensjon. Jeg har nylig redegjort for Stortinget om bakgrunnen for denne ordningen og min vurdering av behovet for eventuelt å endre reglene på dette området. Jeg viser i denne forbindelse til mitt svar på skriftlig spørsmål fra representanten Voie Duesund (spørsmål nr. 1232) i brev av 3. oktober 2006, og til min uttalelse til Dokument nr. 8:1 (2006-2007) og Dokument nr. 8:2 (2006-2007) om forslag om å endre reglene slik at unge uføre får beholde den

garanterte tilleggspensjonen ved flytting til utlandet. Jeg viser til vedlagte kopier av brev av henholdsvis 9. november 2006 og 8. januar 2007.

Jeg har forståelse for at det oppleves som urimeelig å miste en ytelse man har hatt når man flytter til utlandet. Spesielt vil dette naturlig nok gjelde personer som har gode medisinske grunner for å oppholde seg i utlandet større deler av året.

Det er likevel slik at ordningen med ytelser til unge uføre er beregnet på Norge og norske forhold, og bortfallet av særrettene betyr ikke at all pensjon fra Norge faller bort. Det som skjer er, at ytelsen blir omregnet til det vedkommende har krav på ut fra bosted og inntekt i Norge etter lovens vanlige regler.

Selv om det kan anføres gode grunner for å beholde ordningen slik den er i dag, har jeg gitt uttrykk for at det kan være grunnlag for å se nærmere på reglene for unge uføre. Jeg finner det naturlig at dette gjøres i forbindelse med oppfølgingen av Uførepensjonsutvalget og en gjennomgang av reglene for uføre generelt. Et flertall i arbeids- og sosialkomiteen sluttet seg til denne vurderingen i forbindelse med behandlingen av de nevnte Dokument 8-forslagene (Innst. S. nr. 53 (2006-2007)).

Arbeids- og velferdsetaten har en klar plikt til å informere sine brukere om hvilke konsekvenser et lengre utenlandsopphold kan ha for trygdeutbetalinger og trygderettigheter generelt. Dette forutsetter imidlertid at etaten faktisk kjenner til utenlandsoppholdet og lengden av det.

Stønadmottakerne har på sin side plikt til å underrette etaten om alle endringer i forhold som kan ha betydning for retten til en ytelse. Den enkelte må derfor selv i god tid melde fra om for eksempel utenlandsopphold til det lokale NAV-kontoret, slik at dette får mulighet til å vurdere saken og informere vedkommende om hvilke konsekvenser et eventuelt utenlandsopphold vil få.

SPØRSMÅL NR. 1085

Innlevert 23. mai 2007 av stortingsrepresentant Line Henriette Holten Hjemdal

Besvart 5. juni 2007 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Regjeringen legger til grunn prinsippet om universell utforming. Moss lufthavn, Rygge kan vanskelig kalles universelt utformet slik planene fremstår i dag med passasjerbroer/sluser, der man legger opp til at de reisende skal gå ned og opp trapper ved ombordstigning.

Hva vil statsråden gjøre for å hindre at disse løs-

ningene blir valgt i ett år, der Regjeringen allerede har varslet at de vil legge frem en egen lov som skal forby diskriminering av funksjonshemmede?»

BEGRUNNELSE:

Den nye flyplassen skal etter planene åpne 1. oktober 2007. Flyplassen kan håndtere 2 mill. reisende i året; det regnes med 800 000 reisende det første

året. For at av- og ombordstigningen skal gå så raskt som mulig, har man planlagt at passasjerbroene ut fra terminalen skal ha trapper ned til der flyet står parkert. Deretter skal man kunne gå inn i flyets trapper både forfra og bakfra, dvs. at bevegelseshemmede først må gå ned en trapp for så å gå opp en trapp, istedenfor å gå rett om bord slik det stort sett er lagt opp til på f.eks. Gardermoen.

Svar:

Innledningsvis ønsker jeg å presisere at konsesjonen for Rygge ikke tillater at trafikken på Rygge overstiger 774 000 passasjerer per år uten at konsesjonen endres. Departementet har så langt ikke motatt noen søknad om heving av trafikkttet.

Slik spørsmålet er stilt, finner jeg grunn til å presisere at jeg har fått opplyst fra Rygge sivile lufthavn AS at det ikke vil bli bygd vanlige "nesebroer", som går helt ut til flyene, på den nye lufthavnen. Selskapet begrunner dette først og fremst med at trafikkgrunnlaget er for lite til å forsvare investeringskostnadene. I tillegg blir det anført at flyselskapene (kundene) ønsker kortest mulig opphold på flyplassen, og at ombordstigning og avstigning går raskere dersom en benytter inngangene både foran og bak i flyet via bakken. Samtidig må det presiseres at bevegelseshemmede vil ha full mulighet til å benytte seg av vanlig heis for å komme seg fra terminalbygningen og ned på bakkenivået, der flyene er parkert.

Til sammenligning bør det nevnes at Avinor AS bare har broer på sine seks største lufthavner: Oslo Lufthavn Gardermoen (17,6 mill. passasjerer), Stavanger lufthavn, Sola (3,1 mill.), Bergen lufthavn, Flesland (4,3 mill.), Trondheim lufthavn, Værnes (3,2 mill.), Bodø lufthavn (1,4 mill.) og Tromsø lufthavn (1,6 mill.). Kristiansand lufthavn, Kjevik har ingen broer og en årstrafikk på 820000 passasjerer. Sandefjord lufthavn, Torp har ca. 1,3 mill. passasjerer, men ingen broer (alle tall fra 2006). Det er med andre ord ingen lufthavner med trafikk på det nivået Moss lufthavn, Rygge (MLR) har tillatelse til å ha i startfasen, som har broer.

Det er viktig å understreke at det ikke er myndig-

hetskrav som er grunnen til at Avinor ikke har bygd broer på sine seks største lufthavner. Grunnlaget er markedsmessige vurderinger av hva det er trafikk-messig grunnlag for og hva flyselskapene etterspør.

Det er ventet at europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1107/2006 om rettighetene til funksjonshemmede passasjerer og personer med redusert bevegelse når de er ute og flyr vil bli tatt inn i EØS-avtalen i løpet av inneværende år. Denne forordningen gir funksjons- og bevegelseshemmede passasjerer krav på ikke å bli avvist fra flygninger, når en ser bort fra noen snevre unntak som ikke har relevans i denne sammenhengen. Derimot stiller den ikke krav til måten passasjerene skal kunne komme seg om bord på flyet på så lenge de rent faktisk kommer seg om bord.

Det er riktig at begrepet universell utforming står sentralt i arbeidet med eventuelle nye lovbestemmelser om forbud mot diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne (oppfølgingen av NOU 2005:8). Det er også riktig at dette begrepet, i alle fall potensielt, går lenger for luftfartens del enn de kravene som følger av den nevnte forordningen. Det nøyaktige innholdet vil måtte avklares gjennom det kommende lovarbeidet, og det ville være galt av meg å foregripe utfallet av dette arbeidet. Utgangspunktet bør være at lufthavner av samme størrelse bør behandles likt fordi de har tilnærmet samme mulighet til å dekke investeringskostnader.

For mange flytyper finnes det alternative tekniske løsninger som gjør det mulig for passasjerer å komme seg inn på flyet ved egen hjelp, typisk ved hjelp av såkalte "trappeklatrere". Flere av Avinors lufthavner, som ikke har broer, har slikt utstyr, og det kan være aktuelt å stille krav om at alle lufthavner over en viss størrelse skal ha slikt utstyr dersom de ikke har broer. Kostnadene ved å anskaffe denne typen utstyr er ikke større enn at konsekvensene bør være akseptable når en lufthavn overskrider den foreskrevne trafikkgrensen på grunn av trafikkøkning. Selv med en slik regel må det tas forbehold om at denne typen teknisk utstyr ikke lar seg anvende på en del mindre flytyper.

SPØRSMÅL NR. 1086**Innlevert 24. mai 2007 av stortingsrepresentant Åge Starheim****Besvart 1. juni 2007 av kultur- og kirkeminister Trond Giske****Spørsmål:**

«Samlokaliserte etatar i Førde (SEIF) har sendt ut konkurransegrunnlag for eit nybygg på 5 500 kvm. Formål: samlokalisere statlege, fylkeskommunale og kommunale etatar, som i dag leiger lokalar kvar for seg, og der dei besøkjande til desse kontora har lite med kvarandre å gjere. Konsekvensane er ein sannsynleg auke av husleige for desse etatane på opp mot 3,5 mill. kr pr. år, og at det vert ståande mykje tomme lokalar i Førde.

Synes statsråden at dette er fornuftig bruk av skattepengar?»

GRUNNGJEVING:

Det er utsendt konkurransegrunnlag frå det som vert kalla Samlokaliserte etatar i Førde (SEIF), der tilbydarane kan melde seg på i kampen om å tilby egne lokalar til statlege, fylkeskommunale og kommunale etatar, som i dag leiger lokalar i Førde. Plana er å føre opp eit nybygg på 5 500 kvm, der Lotteri- og stiftelsestilsynet vil verte største leigetakaren, med ca. 1 650 kvm.

Det er i dag i overkant av 15 000 kvm ledige kontorlokalar i Førde sentrum, fordelt på fleire utleigarar. Det manglar difor ikkje på konkurranse på utleigemarkedet av kontorlokalar i Førde. Fleire er i dag i ein situasjon der dei må leige ut til ein svært låg pris. Dette har resultert i at m.a. Lotteri- og stiftelsestilsynet har motteke tilbod om ny husleigeavtale frå noverande utleigar, som åleine vil kunne medføre lågare leigepris på over 1 mill. kr pr. år i motsetning til å flytte til nybygg for SEIF. Kultur- og kyrkjedepartementet har kopi av dette tilbodet.

Ifølge konkurransegrunnlaget frå SEIF er formålet å få til felles lokalisering/samlokalisering for dei ulike etatane, som i dag held til i forskjellige bygg i Førde sentrum.

Deltakarane, ifølge utsendte konkurransegrunnlag, er oppgitt som følgjande: Lotteri- og stiftelsestilsynet, Norges vassdrags- og energidirektorat Region Vest, Sunnfjord likningskontor, Førde trygdekontor/Aetat Førde, Sunnfjord og Ytre Sogn Jordskifterett, Buf-etat (Fagteam og Fosterheimtenesta, Buf-etat (Familiekontoret), Arbeidstilsynet Vestlandet, Innovasjon Norge og Sogn og Fjordane fylkeskommune - kulturavdeling.

I kor stor grad folk har behov for å besøkje fleire av desse etatane samtidig, er det stor grunn til å stille spørsmålsteikn ved. Det er i dag svært kort avstand

mellom etatane som det her er snakk om å samlokalisere, der det tek få minutt å gå mellom desse.

Kultur- og kyrkjedepartementet har bekrefta pr. telefon at departementet har motteke kopi av noverande utleigar til Lotteri- og stiftelsestilsynet sitt tilbod, datert 22. desember 2006, om ny husleigeavtale med Lotteri- og stiftelsestilsynet og kopi av referat frå møte den 14. desember 2006 mellom Lotteri- og stiftelsestilsynet og utleigar.

I referatet går det fram at utleigar kan vere like arealeffektive som nybygg, og at romplana kan endrast til same romplan som var førespurd i SEIF-prosjektet.

Med dagens låge utleigeprisar på eksisterande kontorlokalar i Førde er det vanskeleg å tene pengar på utleige, noko som vil verte enda vanskelegare med eit nybygg på 5 500 kvm. I dette tilfelle vil det vere det offentlege som forkludrar eigedomsmarkedet i Førde. Ein vil kunne verte skulda for å nytte offentlege skattebetalarar sine pengar til å øydeleggje for privat initiativ i Førde. Med dagens byggeprisar er det lite sannsynleg at ein vil kunne oppnå billigare husleige i eit nybygg, tvert imot.

Ei konsekvensutgreiing før nybygg vert iverksett ville gje svar på korleis situasjonen på utleigemarkedet i Førde er i dag, og korleis situasjonen vil verte etter ei oppføring av nybygg på 5 500 kvm.

Svar:

Eg ser positivt på Lotteri- og stiftelsestilsynets si deltaking i prosjektet "Samlokaliserte etatar i Førde" som omfattar statlege og fylkeskommunale etatar som i dag held til i ulike bygg i Førde. Dette vil gi ein samling av mellom 100 og 200 tilsette i offentlege funksjonar på ein plass. Per i dag har fire etatar vedteke å bli med i prosjektet, medan tre til fire framleis vurderer om ein skal vere med. Lotteri- og stiftelsestilsynet er den største etaten målt i tilsette.

Når det gjeld dei økonomiske vurderingane og bruken av offentlige midlar vil eg understreke at kvar einskild etat må gjere si eiga kost/nyttevurdering i dialog med overordna nivå. Eg kan difor berre svare for Lotteri- og stiftelsestilsynet sine vurderingar. Der viser dei økonomiske reknestykka etter gjennomført anbudsrunde at ein vil kome ut på om lag same nivå som det ein betaler i noverande leigeavtale. Det er difor vanskeleg for meg å sjå korleis samlokaliseringssprosjektet skal gi ein samla auke i husleige på 3,5 mill. kr, slik det er opplyst i spørsmålet.

Når det gjeld husleiga til Lotteri- og stiftelsestil-

synet, har rett nok huseigaren til tilsynets noverande lokalar kome med eit tilbod om lågare leigepris enn i dag ved fornying av eksisterande avtale. Tilbodet om ny leigepris kom etter at anbudsrunder for fellesbygg var i gong, og må etter vurderinga til Lotteri- og stiftelsestilsynet verte sett som eit ledd i huseigaren sitt arbeid for å hindre framvekst av nye, konkurrerende næringsbygg i Førde.

Så langt eg kjenner Førde er det god aktivitet og utvikling innan handel og service i denne byen i dag. Eg trur den relativt avgrensa samlokaliseringa av of-

fentlege etatar det her er tale om vil være eitt av fleire positive initiativ i Førde. Dei offentlege etatane som er med i prosjektet, ser også samlokaliseringa som eit høve til å vere med på å påverke utsjånaden på bygningsmassen i Førde i positiv retning, då det ved utforminga er stilt høge krav til arkitekturen til bygget. Som kulturminister synes eg slike omsyn er viktige ved utviklinga av norske bysentra.

Eg viser elles til fornyings- og administrasjonsministerens svar 9. februar 2007 på spørsmål nr 532 frå stortingsrepresentant Starheim om same tema.

SPØRSMÅL NR. 1087

Innlevert 24. mai 2007 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen

Besvart 4. juni 2007 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Politiet er avhengig av bred tillit i befolkningen. Tips fra publikum kan være avgjørende for å oppklare lovbrudd. Det må derfor arbeides aktivt for å sikre at alle grupper i samfunnet opplever det naturlig å kontakte politiet når de har informasjon eller selv trenger hjelp og beskyttelse. Tillit sikres bl.a. gjennom et mangfoldig og representativt politikorps.

Hva gjøres for å rekruttere minoriteter til politiet, i hvilken grad blir disse i etaten over tid, og hva gjøres for å sikre at minoriteter ha en lang karriere i etaten?»

Svar:

Politihøgskolen har lenge hatt en bevisst satsing for å øke andelen studenter med minoritetsbakgrunn. Aldri har så mange unge med minoritetsbakgrunn blitt tatt opp på Politihøgskolen som i år. Dersom alle som i disse dager får tilbud takker ja til plassen, vil 29 unge med minoritetsbakgrunn starte sin politiutdanning til høsten. 7 av de 29 er kvinner. Til sammenligning ble 9 studenter med minoritetsbakgrunn tatt opp i 2006.

Politihøgskolen og Politidirektoratet skal i 2007 gjennomføre prosjektet "Rekruttere og beholde". Med fokus på polititjenestemenn med etnisk minoritetsbakgrunn skal politi- og lensmannsetaten i framtiden oppnå bredere bruk av den eksisterende kompetansen etaten innehar. Samtidig antar en at dette igjen vil føre til økt rekruttering av studenter med etnisk minoritetsbakgrunn til Politihøgskolen.

Politihøgskolen skal dessuten gjennomføre prosjektet "Ut i felten". Formålet med dette prosjektet er:

- Gjennom samarbeid med Oslo politidistrikt, Hordaland politidistrikt og Sør-Trøndelag politidistrikt bistå Politihøgskolen med å markedsføre utdanningen i "sine miljøer" mot unge med minoritetsbakgrunn.
- Knytte kontakt med minoritetsorganisasjoner lokalt i de tre byene Oslo, Bergen og Trondheim som kan hjelpe PHS med aktiv rekruttering.
- Vurdere å oppsøke moskeer for å informere om PHS og politiutdanningen.
- Utrede hvilke som er de 10 største møtearenaene for unge med minoritetsbakgrunn (festivaler, idrettsarrangementer etc.), samt besøke de som ligger innen prosjektets tidsramme.
- Utrede hvilke ungdomsskoler og videregående skoler som har størst konsentrasjon av unge med minoritetsbakgrunn i de tre byene, samt besøke disse. Vurdere om dette er et tiltak som fungerer.
- Utrede gjennom hvilke annonsekanaler man treffer unge med minoritetsbakgrunn, samt utarbeide en begrenset markeds kampanje som evalueres opp mot mottakerne.
- Tilby svømmekurs til interesserte søkere med minoritetsbakgrunn i regi av PHS.
- Vurdere videre bruk av praksisansvarlige i fremtidig rekrutteringsarbeid mot unge med minoritetsbakgrunn.
- Evaluere prosjektet i 2008 med en rapport 2008, som også omfatter forslag til tiltak for fremtidig rekrutteringsarbeid.

I disponeringsskrivet for 2007 er alle politidistrikt og særorganer pålagt å utarbeide mål og planer for å øke antall ansatte med innvandrerbakgrunn fra ikke-vestlige land. Dette vil Politidirektoratet følge opp gjennom styringsdialogen.

Det gjennomføres også i 2007 opplæring av ansatte i politidistriktene og særorganene for å øke bevisstheten og kunnskapen om minoriteter.

SPØRSMÅL NR. 1088

Innlevert 24. mai 2007 av stortingsrepresentant Peter N. Myhre

Besvart 4. juni 2007 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Hva vil Regjeringen gjøre for å hindre at den prosentuelle andelen innvandrere i enkelte kommuner blir for høy?»

BEGRUNNELSE:

I bydelen Søndre Nordstrand i Oslo har nå 41,3 pst. av befolkningen innvandrerbakgrunn. I ytterligere 6 av Oslos bydeler er innvandrerandelen høyere enn 25 pst., og andelen øker raskt i samtlige bydeler. Innvandrerandelen i Oslo er 23 pst. Det bor 123 891 innvandrere i Oslo. Herav er 101 649, eller 18,9 pst., innvandrere med ikkevestlig bakgrunn. Enkelte andre norske kommuner er i samme situasjon. Dette gjelder spesielt større bykommuner og dissers omegnskommuner.

Dermed kan man enkelt "regne ut" når flertallet av Oslos innbyggere utgjøres av innvandrere.

Det er sikkert mulig å kritisere både statlige og kommunale myndigheter for ikke å gjøre nok for å integrere innvandrerne i det norske samfunnet. Men vi må slå fast at innvandrerbefolkningen øker raskere enn integreringstiltakene virker. Det er derfor ikke uten grunn at mange er bekymret for at antallet innvandrere blir for høyt i forhold til den etnisk norske befolkningen.

Norge har en liberal innvandringspolitikk. Med en videreføring av denne er det grunn til å anta at antallet innvandrere i Norge vil øke drastisk i årene som kommer, og at den etnisk norske befolkningen kommer i mindretall i Oslo og enkelte andre byer.

Mange innvandrere velger å bosette seg i Oslo og enkelte andre byer, slik at innvandrerprosenten er og vil bli høyere her enn den er på landsbasis.

Det er derfor grunn til å iverksette tiltak som reduserer den samlede innvandringen for en periode fremover.

Dette ikke minst for å la integreringstiltakene virke over tid.

Svar:

Jeg signerte den 15. mai en revidert samarbeidsavtale med KS om bosetting av flyktninger. KS og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) samarbeider om å velge hvilke kommuner som skal anmodes om å bosette flyktninger. Denne ordningen har sammenheng med prinsippet om at den enkelte kommune skal stå fritt til å bosette flyktninger og selv bestemme hvor mange de vil bosette. Ordningen skal bidra til at den enkelte kommune er godt forberedt til å integrere flyktningene i lokalsamfunnet. Ansvaret for å iverksette integreringspolitikken ligger som kjent i kommunene.

For Oslo er andelen nyankomne med botid under 5 år ca 30 pst av alle innvandrere, og dette er blant de laveste av de 12 kommunene med størst innvandrerbefolkning i landet. I forhold til det totale antall innvandrere i Oslo er det årlige antallet bosatte flyktninger i Oslo relativt lite. I 2006 mottok Oslo integreringstilskudd for vel 400 førstegangsbosatte flyktninger. I tillegg opplyser Oslo kommune for 2006 å ha registrert vel 100 tilflyttinger av flyktninger som har vært bosatt i andre kommuner.

Arbeidsmarkedets behov påvirker hvor man flytter og bosetter seg. Som for resten av befolkningen, er det en tendens at flyktninger også ofte flytter til sentrale strøk. For å redusere den såkalte sekundærflyttingen og forhindre at bosatte flyktninger flytter, har man i introduksjonsloven regulert at personer som flytter fra sitt introduksjonsprogram til en annen kommune, mister retten til deltakelse. Videre, hvis en person som er avhengig av sosialhjelp flytter fra bosettingskommunen til en ny kommune og søker om sosialhjelp, gis det i regelverket knyttet til sosialtjenesteloven anledning for tilflyttingskommunen å henvise personen tilbake til bosettingskommunen.

Jeg har for øvrig merket meg at Oslo kommune i mange år har arbeidet målrettet med å utvikle et kul-

turelt mangfold i byen og sett på innvandrerbefolkningen som en ressurs i denne sammenheng.

Representanten Myhre skriver at Norge har en liberal innvandringspolitikk. Underforstått at for mange flyktninger får tillatelse til å bli i Norge. Det er jeg uenig i. I samsvar med Soria Moria-erklæringen fører Regjeringen en helhetlig innvandrings- og flyktningpolitikk forankret i Norges internasjonale forpliktelser. Regjeringen vil før sommeren legge frem forslag til en ny utlendingslov, da det er behov for et bedre lov- og regelverk på dette feltet. Da vil også Stortinget få mulighet til å diskutere sentrale sider ved innvandringspolitikken.

Størstedelen av innvandringen til Norge i dag er

knyttet opp mot personer som søker arbeid innenfor EØS-området. Jeg vil minne om at SSB i sin analyse av konjunkturtendenser for Norge og utlandet skriver at den økte arbeidsinnvandringen har gjort at den sterke produksjonsveksten har kunnet gå sammen med moderat lønnsvekst og lavt rentenivå. Dagens innvandringspolitikk er således en av forutsetningene for den gode økonomiske situasjon i Norge.

Regjeringen tar utfordringene knyttet til integrering på alvor. Regjeringens handlingsplan for integrering og inkludering viser dette. Integrering skjer i lokalsamfunnene og forutsetter en aktiv inkludering av alle grupper, her ligger en stor utfordring til det lokale politiske lederskapet for å få dette til.

SPØRSMÅL NR. 1089

Innlevert 24. mai 2007 av stortingsrepresentant Steinar Gullvåg

Besvart 4. juni 2007 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Regelverket for samordning av folketrygden og offentlige tjenstepensjoner kan føre til at gjenlevende ektefelle taper i forhold til egen opptjening i folketrygden. Dette kalles gjerne "negativ effekt". Etterlatte som rammes av denne ordningen, mener den er klart urettferdig.

Er det mulig å gjøre endringer i samordningsreglene med sikte på å fjerne "negativ effekt"?»

BEGRUNNELSE:

Etterlattepensjonen fra folketrygden består av en grunnpensjon på 55 pst. av den tilleggspensjonen som avdøde ektefelle har tjent opp. Etterlatepensjonen faller bort når den gjenlevende mottar egen uførepensjon eller fyller 67 år og får rett til egen alderspensjon. Den gjenlevende er sikret en tilleggspensjon etter den gunstigste av to alternativ, enten

- 100 pst. av den gjenlevendes egen opptjente pensjon, eller
- 55 pst. av summen av de tilleggspensjoner som gjenlevende og avdøde har tjent opp

Ved samordningen av tjenstepensjon og folketrygd skal egen tilleggspensjon samordnes fullt ut, mens en merytelse fra pensjonen til avdøde ektefelle er fri for samordning. I noen tilfeller er det gunstig om egen pensjon er lavere enn tjenstepensjonen. Da

kompenseres lav opptjening. De som er i motsatt situasjon, som altså har høyere egenpensjon enn tjenstepensjon, rammes av den negative effekten og får redusert samlet pensjonsinntekt på grunn av samordningen. Særlig statspensjonister opplever å få redusert pensjon ved overgang til alderspensjon.

Et departementsoppnevnt utvalg har utredet problemet med "negativ effekt og sett på ulike alternativer.

Svar:

De offentlige tjenstepensjonsordningene er såkalte bruttoordninger. Dette innebærer at en alders- eller uførepensjonist med full opptjening er garantert en pensjon (folketrygd + tjenstepensjon) på 66 pst. av sluttlønnen (bruttogarantien). Folketrygden utbetales alltid fullt ut, mens tjenstepensjonsordningene gjør fradrag etter nærmere regler. Blant annet skal som hovedregel hele tilleggspensjonen fra folketrygden gå til fradrag i tjenstepensjonen.

Som stortingsrepresentant Gullvåg viser til i sin begrunnelse for spørsmålet, er en gjenlevende ektefelle som alders- eller uførepensjonist sikret en tilleggspensjon fra folketrygden som utgjør det beste av

- a) pensjonistens egen tilleggspensjon eller
- b) 55 pst. av summen av pensjonistens egen tilleggspensjon og avdøde ektefelles tilleggspensjon (såkalt kombinert tilleggspensjon).

Etter en lovendring i 1989 skal samordningsfradraget uansett beregnes av pensjonistens egen tilleggspensjon. Når tilleggspensjonen er en kombinert tilleggspensjon (alternativ b) innebærer lovendringen at merytelsen i forhold til egen tilleggspensjon er fritatt for samordning.

Lovendringen innebar for dem som var omfattet at samlet pensjon økte. Disse pensjonistene fikk således utbetalt et beløp i tillegg til bruttogarantien (66 pst. av sluttlønnen).

For de som har kombinert tilleggspensjon (55 pst. av egen og 55 pst. av avdødes tilleggspensjon) beregnes samordningsfradraget som nevnt på grunnlag av hele den tilleggspensjonen som pensjonisten selv har opptjent. Dette innebærer i en del tilfeller at samlet pensjon etter samordning kunne vært høyere dersom den egenopptjente tilleggspensjonen hadde vært lavere (man "taper" på å opptjene tilleggspensjon). Dette betegnes som negativ effekt.

Samordningsloven gir klare regler for hvordan samordningen skal foretas. Det hevdes at loven skal fortolkes slik at samordningsfradraget for de som har kombinert tilleggspensjon skal utgjøre 55 pst. av egen tilleggspensjon (altså ikke hele den egenopptjente tilleggspensjonen). Høyesterett fastslo imidlertid i en dom fra 1994 at det er korrekt at samordningsfradraget beregnes av hele den egenopptjente tilleggspensjon. Det er således ingen som får for lite utbetalt i forhold til gjeldende lovgivning. Jeg er imidlertid kjent med at visse sider av samordningen med

tilleggspensjon fra folketrygden innenfor det gjeldende bruttosystemet ikke oppfattes som logiske.

Storingsrepresentant Steinar Gullvåg stiller spørsmålet om det er mulig å gjøre endringer i samordningsreglene med sikte på å fjerne negativ effekt.

Som nevnt ovenfor oppstod fenomenet negativ effekt etter en lovendring i 1989 som innebar en lemping av samordningen for mange pensjonister. Jeg anser det ikke for aktuelt å reversere denne lovendringen.

Som representanten Gullvåg er inne på, har spørsmålet vært utredet tidligere. Det har vært pekt på flere mulige alternativer der negativ effekt ikke ville oppstå, men som innebærer skjerpet samordning i mer eller mindre grad. Dessuten har en løsning som innebærer å samordne med 55 pst. av egenopptjent tilleggspensjon vært vurdert. De foreliggende utredningene har ikke anbefalt å endre gjeldende regler. I NOU 1995:29 Samordning av pensjons- og trygdeytelser konkluderte et offentlig utvalg ledet av professor dr. juris Asbjørn Kjønsdal med at man innen det gjeldende bruttosystemet burde akseptere problemet med negativ effekt.

I det pågående arbeidet med pensjonsreformen må de offentlige tjenestepensjonsordningene tilpasses den nye folketrygden. Jeg vil legge vekt på å komme frem til løsninger der en unngår slike utslag som i dag betegnes som negativ effekt. Departementet vurderer likevel om det er mulig å gjøre noe også i forhold til dagens ordninger.

SPØRSMÅL NR. 1090

Innlevert 24. mai 2007 av stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal

Besvart 4. juni 2007 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Er det tilsiktet at endring av sivil stand fra registrert samboer med felles adresse til gift skal slå ut i økt skatt på grunn av skattebegrensningsregelen?»

BEGRUNNELSE:

Skattebegrensningsregelen (skatteloven § 17.1 - 17.2) kan gi som utslag at to registrerte samboere som inngår ekteskap får økt skatt. I et konkret eksempel jeg er gjort kjent med er det tale om to personer som mottar uførepensjon hver på om lag 170 000 kr, og med fullt særfradrag for uførhet mv. Ifølge skatteetatens skatteberegner på nettet øker skatten med

over 7 000 kr i det øyeblikket sivil stand endres fra samboende til gift.

Svar:

Etter skatteloven § 17-1 har visse skattytere rett til skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt eller liten skatteevne. Dette gjelder blant annet for uførepensjonister. Skattebegrensningsregelen sikrer at minstepensjon og tilleggsinntekter til denne (tilleggspensjon, renteinntekter mv.) er skattefrie for pensjonistene inntil en viss beløpsgrense. Denne beløpsgrensen er vesentlig høyere for ektepar enn for enslige, men ikke så høy som det dobbelte av enslig-gren-

sen. For 2007 er beløpsgrensen 99 600 kr for enslige og 163 300 kr for ektepar. Det tas et visst hensyn til formue over 200 000 kr (felles for enslige og ektepar) når den konkrete inntekt skal måles mot disse beløpsgrensene. Med inntekt over beløpsgrensene avtrappes skattelemningen i takt med slik stigende inntekt.

Også samboere lignedes som enslige, dersom de faller utenfor særlige regler om likestilling av meldepliktige samboere med ektepar etter skatteloven § 2-16, jf. Stortingets skattevedtak § 7-4. Ikke meldepliktige, og dermed ensliglignede samboere går altså over til ektefelleligning etter at de har giftet seg. Dette reduserer deres samlede grensebeløp i skattebegrensningsregelen (fra 2 ganger 99 600 kr til én gang 163 300 kr i 2007). Samlet skatt kan derfor stige noe etter slike skattyteres inngåelse av ekteskap. En mindre skatteøkning kan det også bli dersom parets formue hver for seg er under 200 000 kr, men til sammen er over dette beløpet.

Slike skatteøkninger på grunn av ekteskapsinngåelse er en nødvendig konsekvens av grensebeløpene alminnelige nivå i skattebegrensningsregelen, og av at det ikke er full likestilling mellom alle grupper samboere og ektepar. Grensebeløpet for enslige må naturlig nok utformes med sikte på de virkelig enslige (enpersonhusholdninger), der levekostnadene per person gjerne er noe høyere enn når flere voksne bor sammen. For så vidt er det mindre tilsiktet at ikke bare de virkelig enslige, men også noen samboere nyter godt av hvert sitt enslignivå for grensebeløpet i skattebegrensningsregelen. At ikke alle grupper av

reelle samboere med felles økonomi er likestilt med ektepar, skyldes både tradisjon og vanskeligheter med å få registrert alle disse ulike samboerskapene. Det kan være ønskelig med en videre utvikling av denne likestillingen, og ulike temaer på området er til vurdering. Jeg kan imidlertid ikke love noen straks-tiltak for å unngå de skattekonsekvenser av inngåelse av ekteskap som tas opp i spørsmålet til meg.

Også den gjeldende ordning med særfradrag for alder og uførhet har regler om at enslige, herunder ikke meldepliktige samboere, kan få hvert sitt fulle særfradrag, mens et ektepar vanligvis bare får ett fullt fradrag til sammen. Men her er det unntak for ektepar hvor begge får uførepensjon på grunnlag av full uførhet før den eldste av dem blir alderspensjonist. Et slikt ektepar får først to fulle særfradrag for uførhet, og går deretter over på to fulle aldersfradrag (samme kronebeløp) ved overgangen fra uførepensjon til alderspensjon. Begrunnelsen for dette er at et ektepar hvor begge blir tidlig fullt uføre, gjerne er skrøpeligere og har større behov enn andre pensjonistektepar. Ut fra dette kan det legges til grunn at når to enslige med hver sin fulle uførepensjon og hvert sitt fulle særfradrag gifter seg, beholder de sine to særfradrag, både i den fortsatte perioden som uførepensjonister og i den etterfølgende periode som alderspensjonister. Dette gjelder også om det er to ikke meldepliktige (og derfor ensliglignede) samboere som gifter seg. Ekteskapsinngåelsen vil da ikke øke samlet skatt på grunn av særfradragreglene.

SPØRSMÅL NR. 1091

Innlevert 25. mai 2007 av stortingsrepresentant Gunnar Gundersen

Besvart 6. juni 2007 av kunnskapsminister Øystein Djupedal

Spørsmål:

«Statsråden har ved flere anledninger henvist til at det blir vanskeligere å nå forskningsmålsettingene når BNP vokser sterkt. Senest kom dette fram i et intervju i Bergens Tidende 24. mai.

Kan statsråden gi en nærmere forklaring på hvorfor det blir vanskeligere når BNP vokser raskt?»

BEGRUNNELSE:

Norsk økonomi er inne i en kraftig vekstperiode. Landet opplever stabil og sterk vekst i BNP, sysselsettingen øker, arbeidsledigheten går ned og bedrifter

over hele landet opplever god lønnsomhet, vekst og stor optimisme. Dette skulle tilsi at næringslivet er inne i en periode der de har ressurser, har overskudd og har evne til å investere for framtiden. Forskning er en viktig investering for framtiden, men forskningsinnsatsen øker ikke nok til å holde tritt med økningen i verdiskapingen. I stedet for å være aktiv på å forklare hvorfor målet for privat forskningsinnsats ikke kan nås, burde handlingsrommet som den økonomiske veksten gir brukes til å rette fokus mot hva slags virkemidler som kan bedre måloppnåelsen.

Heller ikke staten klarer å følge opp med en satsing på forskning som gjør at man holder følge med

utviklingen i verdiskapingen. Statens forskningsinnsats har snarere gått noe ned det siste året, målt i prosent av BNP. Dette til tross for at det burde være enklere å prioritere forskning og satsing på framtiden når sysselsettingen øker sterkt og arbeidsledighet synker. Alt skulle tilsi at frihetsgraden til å prioritere det Regjeringen mener er viktigst å satse på, øker.

Derfor må statsråden gi en nærmere forklaring på hvordan en rask vekst i BNP gjør det vanskeligere å nå forskningsmålene.

Denne forklaringen hentyder til at statsråden mener det ville være enklere om veksten var lav eller null. I et slikt lys framstår snarere statsrådets forklaring som en dårlig unnskyldning for at man ikke klarer å prioritere forskningsinnsatsen tilstrekkelig.

Svar:

Representanten Gunnar Gundersen ber meg gi en nærmere forklaring på hvorfor det blir vanskeligere å nå forskningsmålingene når BNP vokser raskt.

Målsettingene det refereres til ble framsatt i St.meld. nr. 20 (2004-2005) Vilje til forskning, som la opp til at samlet norsk forskningsinnsats skal heves til 3 pst. av BNP innen 2010, der offentlige kilder skal stå for 1 pst. av BNP og næringslivet og andre kilder for de resterende 2 pst. Stortinget sluttet seg til både vekstmålet og fordelingen i sin behandling av forskningsmeldingen i juni 2005.

Utfordringen med et slikt mål for forskningsinnsatsen er at det er bevegelig. Når BNP vokser, gjør det at målet "flytter seg mens man går". De siste årene har den sterke økningen i oljeprisen medført en meget sterk vekst i BNP. Det betyr at både offentlig og privat forskningsinnsats må vokse langt mer enn tidligere antatt for at forskningsmålene skal kunne nås. Den viktigste begrensende faktor for dette er antall forskere.

For å realisere målet for offentlig forskningsinnsats innen 2010, vil vi i høy grad måtte basere oss på rekruttering av utenlandske forskere. Dersom målet skytes ut til 2020, vil det ifølge et scenario fra forskningsinstituttet NIFU STEP kreve en årlig økning

på rundt 400 stipendiatstillinger fram til 2016 dersom hele rekrutteringsbehovet skal dekkes gjennom nasjonal forskerutdanning. Rekruttering fra utlandet er en vesentlig ressurs, men Norge må også ta ansvar for å produsere egne kandidater.

I en tid med sterk vekst i økonomien og mangel på arbeidskraft er kampen om de gode hodene sterk. Tilgangen på gode kandidater, samt kapasiteten ved utdanningsinstitusjonene, i form av veiledere, vitenskapelig utstyr og kontorer, er faktorer som setter grenser for hvor raskt vi kan øke antallet forskere. I tillegg må man ta med i beregningen at det tar 4 til 5 år fra midler til rekrutteringsstillinger bevilges til kandidatene har avlagt doktorgrad. Jeg vil i denne sammenheng også understreke at Regjeringen nylig har besluttet at det skal lages en ny stortingsmelding om rekruttering og forskerutdanning. Jeg tar sikte på å legge denne fram neste vår.

Når det gjelder forskningsintensiteten i næringslivet, må jeg først understreke at dette er noe staten ikke kan gå inn og styre direkte. Det må også sies at næringslivets forskningsinnsats er knyttet til verdiskapingen i næringslivet. Hvis den målte veksten i offentlig sektor eller i oljesektoren er sterkere enn i næringslivet, vil samlet BNP vokse kraftig og næringslivets forskning som andel av BNP falle. Forskningsinnsatsen kan likevel være uendret eller øke i forhold til verdiskapingen i næringslivet.

Et tilbakeblikk på utviklingen de siste årene illustrerer dette. Denne store prisøkningen på olje førte til at nominelt BNP vokste med 9,4 pst. til 2004, med 11,5 pst. til 2005 og med 10,7 pst. til 2006 (de to siste er foreløpige tall). Veksten i verdiskapingen i Fastlands-Norge uten offentlig sektor var klart mindre enn dette, og derfor forklarer veksten i oljeprisen en god del av fallet i forskningsintensitet gjennom perioden.

Regjeringen har vist en sterk vilje til å satse på forskning og har styrket de offentlige forskningsbevilgningene med 2,4 mrd. kr siden den tiltrådte, mens den forrige regjeringen styrket bevilgningene med 3,2 mrd. kr i løpet av fire år.

SPØRSMÅL NR. 1092**Innlevert 25. mai 2007 av stortingsrepresentant Gunnar Gundersen****Besvart 11. juni 2007 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Det har kommet fram flere relativt alvorlige saker i Hedmark i det siste der politiet har henlagt saker med kjent gjerningsperson. I Trysil henla politiet en anmeldelse av underslag med betydelige pengesummer involvert til tross for kjent gjerningsperson. Statsadvokatembetet i Hedmark og Oppland har avvist klage på henleggelsen den 23. april d.å.

Forstår justisministeren at en slik avgjørelse provoserer og har uheldig signaleffekt, og vil han gjøre noe for å endre det som framstår som en uheldig henleggelseskultur i Hedmark?»

BEGRUNNELSE:

Det har kommet fram saker det siste halvåret fra forskjellige deler av Hedmark der saker med kjent gjerningsmann og klare bevis mot seg, ikke følges opp av politiet og at saken "henlegges etter bevisets stilling". Underslaget ble utført ved "kansellering av kundebonger for å skape overskudd i kassa" som så gikk til privat forbruk. Det foreligger videobevis og flere andre klare indikasjoner i saken.

Beløpet som gjerningspersonen har erklært å ha underslått og dermed skylder bedriften, er på hele 160 000 kr. Politiet har allikevel "henlagt saken etter bevisets stilling". Dette gir da ikke bedriften mulighet til å få rettslig prøvet om deres bevis i saken er gode nok. Signaleffekten ved å henlegge en så alvorlig sak med en slik begrunnelse når gjerningsperson er kjent, er meget uheldig.

Svar:

Regjeringen vil ha en aktiv helhetlig kriminalitetsbekjempelse. Å sørge for trygghet i samfunnet er et velferdsspørsmål og et stort offentlig ansvar. Målet er å forebygge bedre, oppklare mer, reagere raskere og rehabilitere bedre.

Vi ønsker å intensivere innsatsen mot økonomisk kriminalitet og styrke det etterforskningsmessige arbeidet for å avdekke svart økonomi.

Det er en uholdbar situasjon dersom anmeldelser av alvorlig kriminalitet som grove underslag ikke etterforskes grunnet ressursituasjonen. Det er en justisministers ansvar å påse at politietaten har nødvendige ressurser. Gjennom Regjeringens satsing på politietaten har vi bidratt til å sette politiet i stand til å gjennomføre en hensiktsmessig og grundig etterforskning av mottatte anmeldelser.

Jeg arbeider for å gi gode rammevilkår og oppfylle Soria Moria-erklæringens mål.

I tilleggsproposisjonen høsten 2005, etter at denne regjeringen tiltrådte, pluss vi på nær 90 mill. kr til politiet i forhold til Bondevik II-regjeringens budsjett, blant annet ble Økokrim styrket med 11 årsverk.

I budsjettet for 2007 videreførte og styrket vi innsatsen mot økonomisk kriminalitet med en økning på 10 mill. kr over Finansdepartementets budsjett for å heve tallet på bistandsrevisorer i politidistriktene.

Antallet elever ved Politihøgskolen er økt til 432 studenter i 2007. Dette gjør vi både fordi vi forventer en stor avgang i årene fremover, men også fordi Regjeringen vil styrke politiet slik at politireformens intensjoner oppfylles.

Regjeringen foreslo i Revidert nasjonalbudsjett i år å styrke politiets budsjett med 77 mill. kr, hvorav 25 mill. kr går til politidistriktene utenom Oslo.

Dette kommer i tillegg til de økninger Regjeringen allerede har gjort i forbindelse med 2006- og 2007-budsjettet.

Regjeringen vil ha et nært og sterkt politi. Moelv er et konkret eksempel på at vi finner nye måter å organisere politiet på. Her fikk vi i februar åpnet en politipost som er samlokalisert med det offentlige servicekontoret. Kontoret er et pilotprosjekt for å gjøre folks kontakt med offentlige etater enklere.

Det er påtalemyndigheten som har ansvar for straffesaksbehandlingen. Justisministeren kan ikke gripe inn i enkeltsaker. Dersom påtalemyndigheten i politiet henlegger en sak på basis av en ordinær bevisvurdering etter en gjennomført og god etterforskning, er vi over i en helt annen problemstilling enn ressursproblematikk.

Henleggelseskoden "bevisets stilling" skal benyttes i saker hvor bevissituasjonen ikke gir grunnlag for å utferdige tiltale. Henleggelseskoden innebærer ikke noen gradering av mistanken og anvendes over hele skalaen fra der hvor det så å si ikke er grunnlag for mistanke til de tilfeller hvor en er meget nær å ha en bevissituasjon som gir grunnlag for tiltale. For å reise tiltale må påtalemyndigheten være overbevist om vedkommendes straffeskyld og om at denne vil kunne bevises for domstolen. Påtalemyndigheten kan ikke reise tiltale for å få en rettslig prøving av om bevisene er gode nok, med mindre den selv er overbevist om at de strenge beviskrav er oppfylt.

Når påtalemyndigheten i politiet henlegger en straffesak, er dette en beslutning som kan påklages til

statsadvokaten. Gjennom sin fagledelse har statsadvokatene et ansvar for å sikre at straffesaksbehandlingen i politiet holder et forsvarlig nivå. I siste instans vil det være riksadvokatembetet som må påse at henleggelsesprosesser er i samsvar med god påtalepraksis.

Jeg må gi til kjenne en sterk interesse i at straffe-

saksbehandlingen i Hedmark som i andre fylker skal være effektiv og i samsvar med gjeldende direktiver. Ut fra min kunnskap er det imidlertid ikke grunnlag for å si at det er en uheldig henleggelseskultur i fylket, og det foreligger ingen situasjon som tilsier tiltak fra min side.

SPØRSMÅL NR. 1093

Innlevert 25. mai 2007 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter

Besvart 5. juni 2007 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Etter at verdens børser hadde utviklet seg negativt over en lengre periode, foreslo Senterpartiet å redusere aksjeandelen i Oljefondet fra 40 til 25 pst. våren 2003, jf. Dokument nr. 8:107 (2002-2003) Både Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti uttrykte da at det var bedre over tid med en tryggere og lavere avkastning, enn å være sterkt eksponert i aksjemarkedet. Etter at dette forslaget ble fremmet og behandlet i Stortinget, har verdens børser hatt en eksepsjonelt god utvikling.

Kan finansministeren anslå hvilke tap en slik endring ville påført norske skattebetalere?»

BEGRUNNELSE:

Kursutviklingen på aksjer påvirkes både av den økonomiske utvikling og psykologien i markedet. Dersom antallet optimister øker, og dermed antallet pessimister synker, vil dette isolert sett påvirke kursene positivt. Dersom pessimistene derimot øker i volum og antall, vil dette da gi motsatt virkning og dermed påvirke kursene negativt. På bakgrunn av dette kan man hevde at når den "siste" pessimist er blitt optimist, er toppen nådd fordi det ikke er flere pessimister igjen som kan bli optimister og drive kursene videre oppover. Etter at verdens børser har hatt en eventyrlig positiv utvikling de siste fire år, har nå "børspessimistene" i Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti blitt "børsoptimister" og ønsker å øke aksjeandelen i Statens pensjonsfond - Utland, fra 40 til 60 pst.. Dersom "timingene" denne gangen er like dårlig som sist disse to partiene ønsket å endre aksjeandelen i Statens Pensjonsfond - Utland, tilsier dette at verdens børser nå står foran en urolig og negativ utvikling. På bakgrunn av dette ønsker undertegnede å få et konkret anslag på hva norske innbyg-

gere ville tapt dersom feilvurderingen fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti om å redusere aksjeandelen i 2003 hadde fått flertall.

Svar:

For å kunne gi et anslag på hvor mye mindre markedsverdien av Statens Pensjonsfond - Utland ville vært dersom aksjeandelen hadde blitt besluttet redusert i 2003, må en gjøre noen forutsetninger. Dersom en forutsetter at aksjeandelen hadde blitt redusert fra 40 pst. til 25 pst ved utløpet av 2003, at avkastningen av aksje- og renteporteføljen ville blitt uforandret, at fondet hver eneste måned var satt sammen av 25 pst. av aksjeporteføljen og 75 pst. av renteporteføljen og at uttakene fra fondet hadde vært upåvirket, finner en at markedsverdien ville vært på 1 818 mrd. kr ved utløpet av 1. kvartal 2007. Dette er 59 mrd. kr lavere enn hva fondets markedsverdi var ved utløpet av 1. kvartal 2007.

Det er ikke slik at beslutningen om å øke aksjeandelen hviler på de siste årenes positive avkastning. De utførlige analysene som er offentliggjort i forbindelse med fremleggelsen av St.meld. nr. 24 (2006-2007), består av utredninger og tilrådninger fra Norges Bank og Finansdepartementets Strategiråd, i tillegg til departementets egne analyser. Både historisk avkastning i fondets hovedmarkeder siden 1900, og avkastning og risiko basert på begrunnede anslag på forventet avkastning og risiko i neste 15-årsperiode, er analysert. I Norges Banks hovedscenarier for neste 15-årsperiode er det lagt til grunn at aksjeporteføljen gir en gjennomsnittlig meravkastning på 2 pst. i forhold til obligasjoner. Analysene viser at det er høy sannsynlighet for at vi om 15-20 år har lyktes med å skape en høyere samlet avkastning enn ellers hvis vi øker aksjeandelen nå.

SPØRSMÅL NR. 1094**Innlevert 25. mai 2007 av stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark****Besvart 8. juni 2007 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Hvordan vil finansministeren forklare at regelverket på dette området vil tilsvare det som gjelder i våre nærmeste naboland, og gi en avgiftsmessig sett likere konkurransesituasjon mellom norske avgiftspliktige virksomheter og tilsvarende virksomheter i for eksempel Sverige og Danmark, når våre naboland prinsipielt søker å tilbakeføre uberettiget fradragføring, mens Ot.prp. nr. 59 (2006-2007) tilsikter å merverdiavgiftsbelegge en tenkt merverdi i det leddet tje-
nesten uttas fra?»

BEGRUNNELSE:

Det fremgår følgende av Ot.prp. nr. 61 (2006-2007) punkt 6.4

Arbeid med endring av reglene om fradrag for inngående merverdiavgift:

"Departementet arbeider med å foreslå endringer i meirverdiavgiftslova § 21 om fradrag for inngående avgift. Etter meirverdiavgiftslova § 21 kan ein registrert næringsdrivande trekkje frå inngående avgift på varer og tenester som blir brukt i den avgiftspliktige verksemda. Fradragretten står sentralt i meirverdiavgiftssystemet og inneber at meirverdiavgifta ikkje skal vere ein kostnad for dei einskilde salsledda, men vil bli belasta ved endeleg forbruk."

Svar:

Spørsmålet gjelder forholdet mellom den alminnelige fradragbestemmelsen i merverdiavgiftsloven § 21 og de foreslåtte bestemmelsene om uttak og justering av inngående merverdiavgift i Ot.prp. nr. 59 (2006-2007). Det vises i denne sammenheng til ovenstående sitat fra Ot.prp. nr. 61 (2006-2007) hvor det er redegjort for at departementet arbeider med

forslag til endringer av merverdiavgiftsloven § 21. Etter det jeg forstår, ønsker representanten en forklaring på om bestemmelsene på dette området vil gi en mer lik konkurransesituasjon mellom norske avgiftspliktige virksomheter og tilsvarende virksomheter i våre naboland.

Fordi det i Ot.prp. nr. 61 (2006-2007) ikke er vist til at det i arbeidet med nevnte endringer tas sikte på at vi får tilsvarende bestemmelser på dette området som i våre nærmeste naboland, er jeg noe usikker på hva representanten sikter til. Som representanten er kjent med, er det imidlertid et vesentlig siktemål ved forslaget til innføring av et justeringsinstitutt i merverdiavgiftslovgivningen - se Ot.prp. nr. 59 (2006-2007) - å skape en mer lik konkurransesituasjon mellom norske og utenlandske næringsdrivende. Jeg antar derfor at det primært er konkurranseeffekten av endringsforslagene i Ot.prp. nr. 59 (2006-2007) som representanten sikter til.

I spørsmålet vises det til at regelverket i våre naboland prinsipielt tar sikte på å tilbakeføre uberettiget fradragføring. Til dette er å si at også ved utformingen av forslaget om justeringsbestemmelser i Ot.prp. nr. 59 (2006-2007) er det lagt vesentlig vekt på å sørge for å sikre at fradraget i størst mulig grad knytter seg til avgiftspliktige aktiviteter. Det samme gjelder arbeidet med endringsforslag til merverdiavgiftsloven § 21. Formålet er blant annet å sørge for at merverdiavgiftsregelverket virker konkurransenøytralt både mellom norske avgiftspliktige næringsdrivende og mellom norske og utenlandske avgiftspliktige virksomheter. Det er derfor lagt vekt på å utforme et regelverk som i størst mulig grad tilsvare det man har i våre naboland.

SPØRSMÅL NR. 1095**Innlevert 25. mai 2007 av stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark****Besvart 8. juni 2007 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Hvordan vil finansministeren sikre den nødvendige likestilling mellom varer og tjenester som Momsreformen 2001 tilsikter, samt et konsistent og

nøytralt merverdiavgiftssystem uten at forutsetningen om fradragrett ligger til grunn for "uttak av virksomheten" av både varer og tjenester slik som i andre land?»

BEGRUNNELSE:

Ot.prp. nr. 59 (2006-2007) inneholder forslag til nye regler om uttak i merverdiavgiftsloven:

Det fremgår av formålet som angitt i proposisjonen side 11 at det er særlig fradragsretten for inngående avgift som gjør det nødvendig å etablere plikt til å beregne merverdiavgift ved uttak. Likevel fremgår det side 16. annet avsnitt at:

"Departementet vektlegger både at et vilkår om fradragsrett ved uttak av tjenester kan være vanskelig å praktisere og at et slikt vilkår ville kunne innebære at hele eller deler av merverdien i det leddet tjenesten uttas fra ikke blir merverdiavgiftsbelagt. Begge forholdene tilsier at det ikke bør være et vilkår om fradragsrett ved uttak av tjenester."

Svar:

Det framgår av forslaget til nye uttaksbestemmelser i Ot.prp. nr. 59 (2006-2007) at det i dag ikke er et vilkår om fradragsrett ved uttak av varer og tjenester. Som det også blir pekt på i spørsmålet, foreslås det et slikt vilkår ved uttak av varer, men ikke ved uttak av tjenester.

Bakgrunnen for at det ikke foreslås et vilkår om fradragsrett ved uttak av tjenester er særlig at et slikt vilkår vil være vanskelig å praktisere både for den avgiftspliktige selv og for kontrollmyndighetene. Dette

gjelder særlig i de tilfellene det i ulik grad blir benyttet fradrags- eller ikke-fradragsberettigede driftsmidler i produksjon av tjenesten. I tillegg kan uttaksplikten, og da særlig fastsettelsen av grunnlaget for uttaksberegningen, også bli til dels svært komplisert dersom det i tjenesten som tas ut i ulik grad benyttes underleverandører av tjenester.

Jeg vil for øvrig påpeke at vilkåret om fradragsrett som forutsetning for uttaksberegning av tjenester, ikke gjelder uten unntak i andre land. Eksempelvis inneholder heller ikke regelverket i EU et vilkår om fradragsrett ved uttak av andre tjenester enn ved midlertidig bruk av driftsmidler.

Videre nevnes at midlertidig bruk av en virksomhets driftsmidler som hovedregel ikke omfattes av dagens uttaksbestemmelser. Det skal derfor uansett ikke beregnes uttaksmerverdiavgift i disse tilfellene. Det foreslås heller ikke noen endringer på dette punktet.

Etter forslaget vil imidlertid midlertidig bruk av virksomhetens driftsmidler kunne utløse plikt for virksomheten til å justere fradragsført inngående merverdiavgift, men dette forutsetter at inngående merverdiavgift har blitt fradragsført. I disse tilfellene gjelder med andre ord indirekte et vilkår om fradragsrett.

SPØRSMÅL NR. 1096

Innlevert 25. mai 2007 av stortingsrepresentant Jan-Henrik Fredriksen

Besvart 12. juni 2007 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Sør-Varanger politidistrikt har kuttet med ca. 40 pst. av synlige politiresurser etter siste nedskjæringer for ca. 1 måned siden. Signalene som revidert budsjett gir, med lengre åpningstid på Storskog grensestasjon med 3 timer, tilsier at politidistriktet ytterligere mister 2 årsverk til dette arbeidet uten at det blir tilført nye stillinger og økonomiske ressurser.

Hva vil justisministeren foreta seg for å sikre at innbyggernes trygghet og politiets arbeid ikke blir skadelidende av omprioriteringen?»

BEGRUNNELSE:

Øst-Finnmark Politidistrikt, herunder Sør-Varanger, har i særdeleshet mange områder med et ekstra ansvar relatert til at kommunene som sådan både

grenser mot Finland og Russland og er Schengens yttergrense.

Det kan her nevnes at politiet har ansvaret for opplæringen av personell til Blue Border, Green Border, 3 lands oppgaver og gjennom arbeidet med Schengens yttergrense. Dette arbeidet blir i dag utført uten at det blir bevilget ekstra midler til dette arbeidet.

Dagens situasjon med 50 pst. bemanning i døgnet og reservetjeneste resten av døgnet gir ikke en trygghet til befolkningen og fratår politiet muligheten til å utføre arbeidet sitt på en forsvarlig måte.

Sør-Varanger har over tid mistet 40 pst. av sin operative polititjeneste, og det kan nevnes at responstiden i gitte tilfeller kan komme opp i 2 og 1/2 time. Noe som er uholdbart.

Dette tilbudet vil svekkes ytterligere når Storskog

grensestasjon blir å holde åpent 3 timer lenger i døgnet. For å få til en slik forlengelse av åpningstiden på Storskog må politiet avgi 2 stillinger til dette. Det sier seg selv at skal man ha lengre åpningstid, må det komme friske midler og nye stillinger til Sør-Varanger-politiet.

Det har nylig vært Schengen-kontroll av grensepassering og grenseoppsyn, og Scengen-kontrollen forlanger at politiet skal ha døgnbemanning av to personer 24 timer i døgnet 365 dager i året. Dette tilsier at politiet i Sør-Varanger skal bli tilført mellom 12 og 15 stillinger.

Dessverre så ser vi at det motsatte skjer i en tid da nordområdesatsingen burde prioriteres i langt større grad enn hva som faktisk blir gjort.

Til sist så vil jeg peke på at dette ikke bare er en sak som angår Sør-Varanger-politiet, men hele Øst-Finnmark. Dagens finansieringssystem av politiet som ikke lenger går på stillingshjemler til det enkelte politikontor fører til at det ekstraarbeidet politiet utfører på alle de nevnte tiltak i Sør-Varanger, svekker hele Øst-Finnmark. For det øvrige Øst-Finnmark politidistrikt må avgi deler av sin arbeidskraft. Dessverre så får vi en situasjon som tilsier lange responstider, ingen døgnbemanning og stor misnøye med egen arbeidssituasjon hos den enkelte tjenestemann. Og vi klarer ikke som nasjon å oppfylle kravene som Schengen stiller til yttergrensene.

Svar:

Spørsmålet har vært forelagt Politidirektoratet og politimesteren i Øst-Finnmark.

Politimesteren har lagt vekt på å få til en mer målrettet og tilpasset polititjeneste i Kirkenes hvor kriminalitetsbekjempelse og hensynet til publikums trygghetsfølelse har hatt betydelig oppmerksomhet i utarbeidelsen av nye tjenestelister. En utvidelse av åpningstider på Storskog grensekontrollsted vil kreve noe ekstra ressurser, men politimesteren i Øst-Finnmark vil legge til rette for at dette ikke skal gå på bekostning av den operative polititjenesten og befolkningens trygghetsfølelse.

Kirkenes politistasjon har derfor foretatt en om-disponering av ressurser og har innført tjenestelister som gir større fleksibilitet og en mer befolkningstilpasset polititjeneste. De nye tjenestelistene gir politiet større mulighet til å være til stede til tider av døgnet og i områder hvor det erfaringsmessig oftest skjer kriminalitet. Bekjempelse av vold i helgene kan nevnes som et eksempel på målrettet tilpassing av tjenestelistene.

Opplæringen av soldater til grensetjeneste har vært en del av Øst-Finnmark politidistrikts oppgaver gjennom mange år og er godt innpasset som en del av den ordinære driften av politidistriktet.

Politidirektoratet opplyser at de har tillit til at de

omdisponeringer som politimesteren har foretatt ved Kirkenes politistasjon, er best mulig tilpasset de lokale forholdene.

Politidirektoratet har utarbeidet en modell for ressursfordeling mellom politidistriktene. Modellen er bygget opp med kriterier relatert til politiets oppgaveløsning, hvor kriminalitetsbekjempelse og trygghet representerer det viktigste området. Øst-Finnmark politidistrikt er tilgodesett med økt antall stillinger som en følge av distriktets Schengen- og internasjonale samarbeidsaktivitet. Blant annet kan nevnes stillingsplasseringer ved Storskog grensepasseringssted og distriktets internasjonale samarbeidsaktivitet.

I fordelingen av budsjettammer til politidistriktene for 2007, la Politidirektoratet til grunn at ingen av de politidistrikt som etter den nye ressursfordelingsmodellen kom ut med et overtall av stillinger, skulle få redusert sine bevilgninger som en følge av dette. Etter beregninger i modellen er Øst-Finnmark politidistrikt blant de distrikt som har størst overtall av antall årsverk.

For øvrig finner jeg grunn til å nevne at denne regjeringen har økt politiets budsjetter fra tiltredelsen, hvor vi plussset på nær 90 mill. kr i forhold til Bondevik II-regjeringens budsjett, til det budsjettforslaget som nå ligger til behandling i Stortinget. I revidert budsjettforslag for 2007 foreslår Regjeringen å styrke politibudsjettet med 77 mill. kr, hvorav 25 mill. kr fordeles til politidistriktene utenom Oslo.

Første fase av utbygging av et nytt nødnett i Norge er i gang. Det viktigste fortrinn med det nye nødnettet er at de tre nødetatene, helse, brann og politi, kan snakke sammen i krisesituasjoner på et kryptert nett. Kryptering vil, i tillegg til en mer effektiv operativ virksomhet, også gi en arbeidsmiljøgevinst. Med dagens løsning er en utsatt for avlytting av sambandet, noe som kan sette mannskapet i mer krevende situasjoner enn nødvendig. Fase 1 er kostnadsberegnet til ca. 900 mill. kr, mens hele prosjektet er kostnadsberegnet til 3,6 mrd. kr.

Antallet elever ved Politihøgskolen er økt til 432 studenter i 2007. Dette gjør vi både fordi vi forventer en stor avgang i årene fremover, men også fordi Regjeringen vil styrke politiet slik at politireformens intensjoner oppfylles. Aldri tidligere har så mange unge med minoritetsbakgrunn blitt tatt opp på Politihøgskolen. Dersom alle som i disse dager får tilbud takker ja til plassen, vil 29 unge med minoritetsbakgrunn starte sin politiutdanning til høsten. Også antall kvinner som tas opp ved Polititidanningen denne høsten er den største noensinne. Hele 37 pst. av årets kull er kvinner.

Regjeringen vil foreta en gjennomgang av utdannings- og bemanningssituasjonen i hele justissektoren. Politidirektoratet har derfor fått i oppdrag å utre-

de politi- og lensmannsetatens utdannings- og bemanningsbehov, både når det gjelder politiutdanned personell og personell med annen utdanning, frem til år 2015.

For å videreutvikle det lokale samarbeidet har Regjeringen tatt initiativ til et mer formalisert samarbeid mellom politidistriktene og kommunene i form

av et politiråd. Formålet med politirådet vil være å utveksle informasjon, etablere felles problemforståelse og iverksette lokale tiltak for å forebygge og bekjempe kriminalitet.

Alt dette vil på sikt bedre politiets muligheter til forebygge bedre, reagere raskere og oppklare mer kriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 1097

Innlevert 25. mai 2007 av stortingsrepresentant Jan Sahl

Besvart 4. juni 2007 av utenriksminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

«Eritrea mottar betydelig bistand fra Norge. Det gir Norge et ekstra ansvar og en ekstra mulighet til å ta opp menneskerettighetene med landets myndigheter.

På hvilken måte har Utenriksdepartementet tatt opp bruddene på religionsfriheten med landets regjering, og hvordan vurderer utenriksministeren sannsynligheten av en vesentlig forbedring av trosfrihetens kår i Eritrea på kort sikt?»

BEGRUNNELSE:

Religionsfrihetens vilkår synes å bli stadig vanskeligere i Eritrea. Landets regjering er engasjert i systematiske og alvorlige brudd på trosfriheten. Mens noen få offentlig godkjente trossamfunn tillates på basis av regelmessig kontroll, møter for eksempel et stort antall protestantiske kirkesamfunn, bahai'er og Jehovas Vitner ulike grader av restriksjoner.

Regjeringen har forlenget forbudet mot offentlig aktivitet fra alle religiøse grupper som ikke er offisielt anerkjent. Det skjer vilkårlige avslag på trossamfunns søknader om anerkjennelse. Mange kirker og andre religiøse samlingssteder er beordret stengt, slik det blant annet ble bestemt i mai 2002. Det gjennomføres forstyrrelser også av private sammenkomster for medlemmer av uregistrerte religiøse grupper. Disse risikerer vilkårlige arrestasjoner uten at saken kommer for retten. Det rapporteres om mishandling eller tortur av fengslede dissidenter, noe som også skal ha medført dødsfall. Fra pinsevenner er det nettopp mottatt alarmerende meldinger om nye forfølgelser av medlemmer av evangeliske og karismatiske kristne trossamfunn.

Svar:

Menneskerettighetssituasjonen i Eritrea er krittikkverdigg, med systematisk brudd på en rekke grunnleggende rettigheter. Dette omfatter også forhold knyttet til religions- og trosfriheten, med fengsling av kirkelige ledere og aktive medlemmer innenfor det som i Eritrea defineres som lovlige og ikke-lovlige religiøse samfunn.

Menneskerettighetssituasjonen, inklusive situasjonen for religiøse grupper, tas alltid opp i de samtaler som finner sted på politisk nivå mellom Norge og Eritrea, og det kan her vises til for eksempel statssekretær Johansens regelmessige samtaler med President Isaias; 31. mars og 17. oktober 2006 og 23. januar og 30. mai 2007.

Den norske ambassaden tar jevnlig opp, i en tett dialog med myndighetene, sin bekymring for stadig økende brudd på menneskerettigheter, hvor det også gjøres klart at den alvorlige menneskerettighetssituasjonen ikke kan forsvares i henhold til den spente situasjonen forårsaket av den uløste grensekonflikten. Ambassaden tar også opp konkrete enkelttilfeller, slik som avsettelsen av patriarken for den ortodokse kirken i fjor.

Norge har tradisjonelt sett hatt et betydelig utviklingspolitisk engasjement i Eritrea med fokus på demokratiutvikling og bedring av menneskerettighetssituasjonen. Omfattende støtte til disse formålene gis primært gjennom det sivile samfunn.

De rådende rammebetingelser i Eritrea, som kjennetegnes av en sterkt sentralisert stat, autoritært styresett og ingen ytrings- og organisasjonsfrihet, gir imidlertid lite handlingsrom utover møter på politisk nivå for å arbeide innenfor menneskerettighetsområdet.

Norge arbeider derfor med å innrette det øvrige

bistandsarbeidet på en slik måte at det ikke bidrar utilsiktet til en ytterligere styrking av regimets undertrykkende politikk, samtidig som vi søker å rette opp-

merksomhet og virkemidler mot en styrking av menneskerettighetene på sikt.

SPØRSMÅL NR. 1098

Innlevert 25. mai 2007 av stortingsrepresentant Øyvind Halleraker

Besvart 6. juni 2007 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Kapasiteten over Sotrabrua er til tider sprenget. Trafikkveksten vil fortsette i kommende år og det haster derfor i forhold til NTP-rullering at planarbeidet for økt kapasitet Bergen-Sotra ikke stanses.

Kan samferdselsministeren ta initiativ og sørge for at det formelle planarbeidet med konsekvensutgreiing og kommunedelplan kan gjennomføres parallelt med kvalitetssikringsarbeidet KS1 slik det lokalt er tilrettelagt for?»

BEGRUNNELSE:

Enstemmig uttalelse fra Hordaland fylkesutvalg av 24. mai hitsettes:

Sambandet mellom Sotra og Bergen har dei seinare åra hatt ein vekst i trafikken som i dag medfører at kapasiteten over Sotrabrua til tider er sprenget. Det er grunn for å tru at denne veksten vil halde fram dei komande åra. Fylkesutvalet er derfor oppteken av at det vert utarbeidd planar som eit grunnlag for snarleg realisering av tilstrekkeleg transportkapasitet mellom Bergen og Sotra. Fylkesutvalet er kjent med at det nye statlege eksterne kvalitetssikringsopplegget KS1 skal gjennomførast for strekninga Bergen-Sotra, og at det i den samanheng vert vurdert om det ordinære planarbeidet må setjast i bero inntil kvalitetssikringsarbeidet er gjennomført. Det er i dag usikkert kor lang tid gjennomføringa av KS1-arbeidet vil ta. Etter fylkesutvalet sitt syn er aktuelle løysingar for auka transportkapasitet tilstrekkeleg lokalt forankra både fagleg og politisk til at arbeidet med konsekvensutgreiing og kommuneplan kan gjennomførast parallelt med KS1-arbeidet.

Fylkesutvalet ser ikkje at KS1-arbeidet vil kunne føre til betydelege endringar i behovsvurderingane og planføresetnadene for å møte dei framtidige transportutfordringane mellom Bergen og Sotra. Eventuelle mindre endringar som følge av KS1 må kunne innarbeidast undervegs i arbeidet med konsekvensutgreiing og kommunedelplan. For å forhindre unødige

forseinkingar i det transportpolitiske arbeidet på sambandet mellom Sotra og Bergen vil fylkesutvalet sterkt oppfordre samferdselsministeren til å sørge for at det formelle planarbeidet med konsekvensutgreiing og kommunedelplan kan gjennomførast parallelt med KS1-arbeidet.

Svar:

Regjeringen har bestemt at det skal gjennomføres ekstern kvalitetssikring av konseptvalg (KS1) for vegprosjekter med kostnad over 500 mill. kr. Dette er en videreføring av en beslutning fra den forrige regjeringen. I september 2006 ble det bestemt at det skulle gjennomføres KS1 for flere konkrete vegprosjekter, herunder også for Sotra-sambandet.

KS1 skal etter hovedregelen gjennomføres før planleggingen etter plan- og bygningsloven starter. KS1-prosessen skal gi Regjeringen grunnlag for å beslutte om det skal planlegges videre og eventuelt med hvilke føringar dette skal skje.

Forutsetningen om at KS1 skal være gjennomført før planlegging etter plan- og bygningsloven starter, byr på utfordringer. Det er en utfordring å ha gjennomført KS1 og ha kommet langt nok med planlegging etter plan- og bygningsloven for Regjeringen etter planen skal legge fram sitt forslag til ny Nasjonal transportplan (NTP) for behandling i Stortinget. Regjeringen tar sikte på oversendelse av NTP til Stortinget i desember 2008. For vegprosjekter hvor planleggingen etter plan- og bygningsloven var kommet i gang da kravet om KS1 kom høsten 2006, er det også en stor utfordring å gjennomføre prosesser som er forståelige for de involverte og som ivaretar kravene som er nedfelt i KS1-ordningen og i plan- og bygningsloven.

Dette gjelder også for Sotra-sambandet: Planleggingen etter plan- og bygningsloven er satt i gang, og det må være gjennomført KS1 innen høsten 2008 for at prosjektet skal kunne komme i betraktning for oppstart i perioden 2010-2013. Forslag til planpro-

gram for Sotra-sambandet har vært på høring, og arbeidet med KS1 er i startfasen.

På bakgrunn av trafikktutviklingen de siste årene og kapasitetsbegrensningen for Sotrabrua, vil jeg be Statens vegvesen prioritere både arbeidet med KS1 og planlegging etter plan- og bygningsloven høyt. Arbeidet bør være ført så langt høsten 2008 at Sotra-sambandet kan bli vurdert blant prosjektene som kan være aktuelle å starte opp i perioden 2010-2013. Jeg ser det derfor som nødvendig at planleggingsressursene fremover blir prioritert slik at KS1-prosessen er gjennomført tidlig på høsten 2008.

Planprosessen etter plan- og bygningsloven kan gjennomføres parallelt med KS1-arbeidet, men på en

slik måte at det i liten grad oppstår behov for å reversere planprosessen som følge av resultatene fra KS1-arbeidet. Skulle arbeidet med konseptvalgutredning (KVU) medføre en reversering, vil det ta tid. Hvis planarbeidet prioriteres og går på bekostning av arbeidet med KVU, kan en i verste fall risikere at KS1 ikke blir ferdig. I praksis innebærer dette at planprogrammet for kommunedelplanen endelig bør fastsettes når Statens vegvesen har klarlagt samfunns mål og aktuelle konsepter i sin KVU. Dette kan skje i løpet av høsten 2007. Etter dette vil det være bedre grunnlag for å fastsette planprogrammet og muligheter for å videreføre planarbeidet parallelt med KS1-prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1099

Innlevert 25. mai 2007 av stortingsrepresentant Åse Gunhild Woie Duesund

Besvart 4. juni 2007 av utenriksminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

«På hvilken måte har Regjeringen tatt opp brudene på religionsfriheten med Sudans regjering, og hvordan vil Utenriksdepartementet forsterke innsatsen for å påtale og forbedre religionsfrihetens kår i Sudan?»

BEGRUNNELSE:

I Sudan har et autoritært, islamistisk regime gjennom lang tid iverksatt tvangstiltak for å arabifisere og islamifisere samfunnet. Flere av tiltakene innebærer restriksjoner på religionsfriheten og andre grunnleggende menneskerettigheter.

Sudans sikkerhetsstyrker er hittil ikke blitt stilt til ansvar for de mange menneskerettighetsbruddene de begikk i krigen mellom Nord- og Sør-Sudan, hvor de fleste ofrene var kristne og tilhengere av tradisjonelle afrikanske religioner.

Fredsavtalen mellom nord og sør i 2005 medførte forbedrede kår for religionsfriheten i sørlige og sentrale deler av landet, men oppfølgingen av avtalen er mangelfull og situasjonen i det muslimskdominerte nord er ikke merkbart endret.

Svar:

Religion har en sentral posisjon i det sudanske samfunnet og var et viktig spørsmål under fredsforhandlingene. Fra norsk side anses gjennomføringen av fredsavtalen mellom Nord- og Sør-Sudan, som ble undertegnet i 2005, for å være et betydelig virkemiddel for å få til en bedring for menneskerettighetenes

kår i Sudan - og dermed for en bedring for religions- og trosfriheten i landet.

Norge bidro med ekspertise på menneskerettighetsområdet under disse fredsforhandlingene. Avtalen omtaler menneskerettighetene og sikrer religions- og trosfrihet. Som et resultat av avtalen er også situasjonen for kristne i Nord-Sudan blitt bedret. Det er også av denne grunn viktig at avtalen i sin helhet gjennomføres, og Norge vil bidra til dette.

Målet for den norske innsatsen er å støtte gjennomføringen av fredsavtalen og bidra til å bekjempe fattigdom. Den norske støtten gis hovedsakelig til Sør-Sudan og andre krigsrammede områder. Det gis også støtte til nasjonale tiltak som er av betydning for gjennomføring av fredsavtalen.

Norge har i den forbindelse gitt støtte til interreligiøs dialog i Sudan, selv om Norge ikke har noen egen dialog med Sudan om religions- og trosfrihet. På den annen side har norske myndigheter ved flere anledninger tatt opp brudd på menneskerettighetene i forbindelse med dommer avsagt i sharia-domstoler i Nord-Sudan. Norge har sammen med andre land protestert overfor sudanske myndigheter, og vi tar dette jevnlig opp på politisk nivå og embetsnivå.

Konflikten i Darfur kaster imidlertid lange skygger over fredsprosessen i landet og forverrer innbyggernes levevilkår. Norge arbeider for å bidra til en politisk løsning når det gjelder Darfur. Vi vil også i denne sammenheng ta opp behovet for å styrke menneskerettighetene, inklusive religions- og trosfrihetens kår i Sudan.

SPØRSMÅL NR. 1100**Innlevert 25. mai 2007 av stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfonn****Besvart 4. juni 2007 av utenriksminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

«På kva måte har Utanriksdepartementet teke opp handsaminga av religiøse minoritetar i Tyrkia med styresmaktene i landet, og korleis vil ein i tida frametter arbeida for å påtala og forbetra situasjonen i landet på dette viktige menneskerettsområdet?»

GRUNNGJEVING:

I forhold til mange andre land i den muslimske kulturkrinsen er Tyrkia ikkje mellom dei som er mest i fokus for brot på religionsfridomen. Det er positivt. Uavhengige rapportar dokumenterer likevel at situasjonen er alvorleg for religiøse minoritetar, men ikkje like vanskeleg for alle. Mellom dei meir utsette gruppene er mellom anna evangeliske kristne og alewittar (som sjølv reknar seg som muslimar, men vert stempla som fråfalne).

Det er ei vanleg oppfatning at Tyrkia sin søknad om medlemskap i EU har ført til at styresmaktene legg vekt på å innfri krava til menneskerettane, men utviklinga er likevel tvitydig. Styresmaktene er på den eine sida sensitive for kritikk utanfrå, men samstundes har vi i dei seinare åra sett urovekjande teikn til forverring av livskåra for religiøse minoritetar.

Med støtte frå høgt hold, også innan regjeringa i Tyrkia, held sterke krefter i samfunnet ved like og styrkjer ein kombinasjon av nasjonalisme og religiøs intoleranse. Som eit resultat av dette vert aktivistar/islamistar inspirerte til å trakassera og undertrykkja folk med ei anna tru.

Særleg utsett er dei som har konvertert frå islam til ei anna tru og dei som driv med evangelisering. For få veker sidan vart tre kristne (ein tysk og to tyrkiske statsborgarar) fanga, bundne og drepne ved at dei fekk strupane skåre over. Reaksjonen frå styresmaktene var tvitydig, og sjefen i Justisdepartementet si lovavdeling, Niyazi Güney, uttalte i ein kommentar til tragedien at "misjonærverksemd er farlegare enn terrororganisasjonar".

Det er klåre teikn til drakamp mellom meir islamistiske og meir liberale krefter i Tyrkia, og dette ser også ut til å pele over på haldninga til religiøse minoritetar og deira livs- og arbeidsvilkår i det tyrkiske samfunnet.

Svar:

Brot på grunnleggjande menneskerettar i Tyrkia gjev grunn til uro og blir følgt nøye frå Regjeringa si

side. Eg deler representanten Sørfonn si uro over avgrensingane i religions- og trusfridomen for religiøse minoritetar i landet.

Ein viktig grunn til at Regjeringa har stilt seg positiv til at Tyrkia forhandlar med EU med sikte på medlemskap, er at EU stiller krav om ei betring når det gjeld menneskerettane. Endringar i grunnlova og betre vern for mellom anna religionsfridomen, ytringsfridomen og minoritetar er krav Noreg har slutta seg til.

Regjeringa gjev økonomisk støtte til det arbeidet norske, tyrkiske og internasjonale organisasjonar gjer for menneskerettane i Tyrkia, med særleg vekt på arbeidet mot tortur og rehabiliteringa av torturoffer.

Ambassaden vår i Ankara følgjer nøye med på utviklinga når det gjeld alle menneskerettar, inklusive dei religiøse. Ambassaden samarbeider med andre ambassadar frå land som står oss nær, og med kontoret til EU-kommisjonen, og gjer sitt til at desse spørsmåla stadig blir tekne opp med tyrkiske styresmakter også av andre land.

Regjeringa følgjer òg diskusjonane om Tyrkia i Europarådet. Tyrkia tek aktivt del i samarbeidet i Europarådet, og det er tydeleg at landet legg vekt på å følgje opp den plikta det har til å etterleve Den europeiske menneskerettskonvensjonen. Denne konvensjonen vernar om religiøse minoritetar òg.

Den europeiske menneskerettsdomstolen i Strasbourg får inn mange klagesaker mot Tyrkia, men tallet er på veg ned. Tyrkia har sett dialog mellom religionane på dagsordenen i internasjonale organisasjonar som Europarådet og OSSE.

Regjeringa vil oppgradere kontakten sin med Tyrkia. Ein tek sikte på årlege møte mellom utanriksministrane og årlege møte på statssekretærnivå. I desse møta vil ein kunne ta opp alle former for brot på menneskerettane, òg situasjonen for religiøse minoritetar.

I tillegg vil ein styrkje den norske innsatsen og støtta til arbeidet for menneskerettar og demokrati i Tyrkia. Som no vil dette gå føre seg gjennom norske, lokale og internasjonale organisasjonar. Engasjementet vårt for menneskerettar vil vere ein viktig del av ein tettare politisk kontakt med tyrkiske styresmakter.

SPØRSMÅL NR. 1101**Innlevert 25. mai 2007 av stortingsrepresentant Børge Brende****Besvart 1. juni 2007 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«St. Olavs Hospital planlegger en halvering av antall døgnplasser i Trøndelag. Dette omfatter akutt-plasser ved Østmarka og Haukåsen. Det innebærer at akuttplassene for de aller sykeste blir redusert med 50 pst. Det er en realitet at det dreier seg om pasienter som i hovedsak blir tvangsinnlagt og ikke kan behandles av akutteamene. Dette er meget dramatisk og innebærer både økt risiko for den som er syk og for samfunnet for øvrig.

Vil helseministeren sette seg inn i saken og overprøve halveringen av akuttplasser?»

Svar:

De regionale helseforetakene har i styringsopp- legget for 2007 fått beskjed om å videreføre priorite- ringen av psykisk helsevern og gjennomføre Opp- trappingsplanen for psykisk helse i tråd med stats- budsjetten for 2007. Det ligger klare føringer gjen- nom oppdragsdokumentene for 2007 på at den prosentvise veksten innenfor psykisk helsevern og rus- behandling skal være minst like stor som i somatisk sektor. Jeg har også satt fokus på akuttpsykiatrien som flere steder ikke fungerer tilfredsstillende. De regionale helseforetakene har fått i oppdrag å vurdere alle mulige tiltak inklusiv øke antall døgnplasser i akuttpsykiatrien dersom dette er nødvendig.

Samtidig er det en utfordring for helseforetakene å løse strukturproblemer i psykisk helsevern for å få en bedre samlet ressursutnyttelse. Undersøkelser viser at et høyt antall pasienter som legger beslag på kapasitet i helseforetakene, vurderes som utskrivnings- klare. Disse vil gjennomgående være bedre tjent med oppfølging i kommunale tiltak. Dette gjør det også nødvendig for helseforetakene å arbeide med omstil- lingstiltak i samarbeid med kommunene.

I St. Olavs Hospital er det foretatt omstillinger innen psykisk helsevern, og flere omstillinger vurde- res. Ut ifra den informasjon departementet har mot- tatt fra Helse Midt-Norge, er et visst antall institu- sjonsplasser flyttet fra Haukåsen og samlet ved Øst-

marka. Denne prosessen foregår fortsatt, og antall plasser i akuttpsykiatrien skal ifølge Helse Midt-Nor- ge ikke reduseres som følge av dette. En kartlegging fra 2006 og øvrig rapportering viser at det ikke er problemer med overbelegg ved akuttavdelingene i helseforetaket.

Helseforetaket og kommunen arbeider med å fin- ne løsninger for en rekke pasienter som ikke lenger trenger et døgntilbud i spesialisthelsetjenesten. Dette omfatter etablering av tilstrekkelig bo- og omsorgs- tilbud i kommunen og nødvendig veiledning og opp- følgning fra spesialisthelsetjenesten. I denne prosese- sen vil ressurser som i dag knyttes opp til døgnplasser omstilles til ambulant virksomhet for å kunne bistå pasientene i egen bolig i samarbeid med kommunen. Etter den informasjon departementet har mottatt fra Trondheim kommune er det enighet om nødvendig- heten av disse tiltakene. Rådmannen har i sak til for- mannskap redegjort for følgende: "Når nå Psykisk helsevern (helseforetaket) foreslår å erstatte sykehuss- senger med ambulant akutt-team er dette i tråd med strategiene i kommunens psykiatriplan. Et ambulant akutteam vil dempe presset på innleggelser og derved også bidra til å dempe presset på kommunen mht nye utskrivingsklare pasienter. Rådmannen støtter derfor forslaget om å avvikle sykehussenger for å frigjøre midler til å opprette ambulant akutt-team."

Som et ledd i omstillingen er det planer om en mindre reduksjon (16 plasser) av såkalte intermedi- ærplasser ved sykehusene. Helse Midt-Norge har re- degjort for at det ligger som en forutsetning i St. Olavs styrevedtak at de ressurser som frigjøres gjen- nom disse omstillingene, skal benyttes til etablering av nye tiltak innen psykisk helsevern.

Slik jeg vurderer den informasjon som er mottatt fra Helse Midt-Norge og Trondheim kommune leg- ges det opp til en fornuftig omstilling av det totale til- budet på begge nivåene, og jeg har full tillit til at alle omstillingstiltakene skjer i tråd med føringene i hel- sepolitikken og til brukernes beste.

SPØRSMÅL NR. 1102**Innlevert 25. mai 2007 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen****Besvart 5. juni 2007 av olje- og energiminister Odd Roger Enoksen****Spørsmål:**

«Miljøverndepartementet har sponset foredrags-turneen "Himmel og hav". I foredraget presenteres tilhørerne for en del forbrukerrelaterte tall og "fakta", blant annet om nytten av å spare strøm. Oslos innbyggere kan blant annet spare strøm til hele Asker kommune ved å skru av alle "stand-by"-brytere.

Mener statsråden disse beregningene er i tråd med beregninger fra Enova, og hvis ikke, hva mener statsråden er riktig beregning av strømforbruket på "stand-by"-brytere i Norge?»

BEGRUNNELSE:

I "Himmel og hav"- presentasjonen påstås det at hvis alle i Oslo skruer sine elektriske apparater helt av, vil man spare nok strøm til å dekke strømforbruket i Asker kommune. Det sies ikke noe om hvilke tall man legger til grunn for strømforbruket i Asker, ei heller hvor mye man regner med å spare ved å skru elektriske apparater helt av.

Litt rask hoderegning, med utgangspunkt i folketall og strømforbruk i de to kommuner, skulle indikere at apparater i "stand-by"-modus står for 9 pst. av samlet forbruk i husholdningene, gitt at Oslo er ca. 11 ganger større enn Asker.

Senior energirådgiver i Enova, Frode Olav Gjerstad, sier på Enovas websider (<http://www.enova.no/?itemid=3954>) at "Norges totale "stand-by"-forbruk estimeres til ca. 392 GWh". Dette tilsvarer i overkant

1 pst. av strømforbruket i husholdningene. Avviket fra tallene i "Himmel og hav"- presentasjonen er dermed betydelig.

Jeg antar at statsråden har betydelig tillit til det arbeidet som gjøres i Enova, og derfor mener det er viktig å avklare hvor avvikene i anslagene ligger.

Svar:

Olje- og energidepartementet kjenner ikke beregningene som er gjort for å anslå forbruket til "stand-by"-funksjoner i Oslo, som er brukt i foredragsturneen "Himmel og hav".

Enova har beregninger som indikerer et forbruk fra "stand-by"-funksjoner på noe under 400 GWh pr. år. Denne beregningen er imidlertid usikker. Beregningen indikerer samtidig at "stand-by"-funksjonenes forbruk utgjør om lag 1 pst. av husholdningenes elektrisitetsforbruk.

Tilsvarende undersøkelser har blitt gjort i andre europeiske land. I disse landene har en kommet til en høyere andel av elektrisitetsforbruk til "stand-by"-funksjoner. IEA sier for eksempel at forbruket typisk utgjør 5-10 pst. av elektrisitetsforbruket i boliger. En hovedårsak til forskjellen mellom Norge og andre er at en i Norge bruker en større andel elektrisitet til oppvarming slik at "stand-by"-funksjonen vil utgjøre en mindre andel av det samlede elektrisitetsforbruket enn i andre land.

SPØRSMÅL NR. 1103**Innlevert 25. mai 2007 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen****Besvart 1. juni 2007 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«I Stortinget 25. mai 2007 uttalte statsråden at "mennesker som utgjør en sikkerhetsrisiko for seg selv eller andre skal omgis med den type sikkerhet som forhindrer tilbakefall i den grad man har begått tidligere kriminalitet". Jeg antar dette skal gjelde på et generelt grunnlag. Jeg henleder nedenfor statsrådens oppmerksomhet til en sak i Time kommune han har vært i befatning med tidligere.

Vil statsråden bidra til å sikre at nødvendig tilbud gis til omtalte person, slik at nabolagets sikkerhet ivaretas?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til skriftlig spørsmål nr. 502, datert 26. januar 2007.

Saken gjelder de uheldige omstendigheter hvor personer med problemer av og til faller mellom flere

stoler på grunn av kompleksiteten i problemstillingene. Undertegnende har selvsagt stor forståelse for at statsråden ikke bør eller ønsker å drive konkret saksbehandling, men ber om at statsråden følger saken nøye for å avdekke om det foreligger svakheter i dagens system, rutiner eller rundskriv fra sentrale myndigheter, og for å sikre at det ikke står på ressurser for å gi vedkommende korrekt oppfølging.

Undertegnede stilte ingen diagnose på vedkommende person i mitt forrige spørsmål, men statsråden brukte sitt svar på å omtale den vanskelige situasjonen for personer med alvorlige psykiske lidelser. Jeg antar derfor at statsråden har satt seg grundig inn i denne saken. Statsråden skriver avslutningsvis i sitt svar: "Jeg vil understreke at det ikke kan aksepteres at personer med psykiske lidelser gjentatte ganger skremmer, trakasserer og plager andre mennesker."

Siden statsråden skrev sitt svar, er personen blitt dømt til syv måneders fengsel. Det ble omtalt som en streng dom. En måned ble gjort betinget, samt tre måneder ble fratrukket for tiden i varetekt. Han løslates dermed i august, men med god oppførsel regner naboene med at vedkommende er tilbake i nabolaget allerede i juni/juli.

I Jærbladet 18. mai står en nabo frem og frykter at de får tilbake "en tikkende bombe i nabolaget". Han uttaler også at "etter fengslingen i februar har byggefeltet vært idyllisk og fredelig". Men, han understreker at "det å plassere ham (domfelte) i en ny bolig flytter jo bare problemet til et annet sted i kommunen. Det løser jo problemet for oss, men det blir ikke til noe hjelp for ham. Han må få tilsyn og oppfølging, et skikkelig behandlingstilbud". Undertegnede deler dette synspunkt.

I statsrådets svar til undertegnede ble det henvist til rundskrivet om "Helsetjenestenes og politiets ansvar for psykisk syke". Undertegnede vil understreke at inntrykket av Time kommune, politiet og den psykiske helsetjenesten i kommunen er godt.

Svar:

La meg innledningsvis understreke at jeg ikke i tilstrekkelig grad er kjent med omstendighetene i denne konkrete saken og derfor uttaler meg på generelt grunnlag. Jeg beklager hvis jeg i mitt svar til representanten Solvik-Olsen, datert 2. februar 2007, ikke gjorde dette tilstrekkelig klart.

Uavhengig av hendelsesforløpet i denne konkrete

saken vil jeg imidlertid på nytt benytte anledningen til å understreke at det ikke er akseptabelt at personer gjentatte ganger plager, truer eller trakasserer andre mennesker.

Politiet skal forebygge og motvirke kriminalitet og beskytte personer mot kriminelle handlinger. Saker om sjikane sorterer som oftest inn under straffeloven § 390a - skremmende/plagsom/hensynsløs atferd. Brudd på denne bestemmelsen kan straffes med bøter eller fengsel inntil 2 år. Normalt vil slike saker kunne løses ved at politiet iverksetter relevante beskyttelsestiltak, som for eksempel å ilegge besøksforbud.

Hvis vedkommende person vurderes å være psykisk syk, vil vedkommende ofte ikke kunne straffeforfølges, men politiet har likevel ansvar for å beskytte personer mot den type sjikane og trusler som her er nevnt. Det kan gjennomføres samtaler med gjerningspersonen, ilegges besøksforbud og offeret(ene) kan tilbys ulike former for beskyttelse. Er gjerningspersonen så psykisk syk at handlingene fortsetter på tross av disse tiltakene, vil det psykiske helsevernet måtte ta ansvar.

I enkelte situasjoner kan man sette psykisk syke personer i varetekt, men dette benyttes kun for å avverge en akutt fare, og er et kortsiktig virkemiddel inntil det psykiske helsevernet overtar. I praksis kan det være hensiktsmessig å benytte en kombinasjon av beskyttelsestiltak og psykisk helsevern i disse sakene.

For å berolige naboer og andre som opplever situasjonen som utrygg er det av sentral betydning at det etableres lokale samarbeidsrutiner mellom helse-tjenesten og politiet, eller at det allerede etablerte samarbeidet styrkes. Et slikt samarbeid er nærmere beskrevet i det felles rundskriv fra Sosial- og helsedirektoratet og Politidirektoratet som jeg omtalte i mitt svar til representanten Solvik-Olsen i februar.

Avslutningsvis vil jeg understreke at jeg fortløpende vurderer tiltak overfor lovbrøtere som gjentatte ganger utgjør en trussel for andre. Nøyaktig hvilke tiltak vi skal iverksette fremover er ikke avklart. Jeg avventer anbefalingene fra et utvalg som er gitt i oppdrag å vurdere sammenhengen mellom behandlingsperspektivet og samfunnets behov for sikkerhet. Dette utvalget skal også vurdere kvaliteten på de sakkyn-diges vurderinger av lovbrøtternes psykiske helsetilstand.

SPØRSMÅL NR. 1104**Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant André Oktay Dahl****Besvart 4. juni 2007 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Vil statsråden i samråd med Politidirektoratet (POD) ta initiativ til for å avbøte den ressursmessige diskrimineringen som Follo politidistrikt opplever og som kan bidra til drastiske kutt i bemanning fremover?»

BEGRUNNELSE:

Follo politidistrikt faller mellom alle stoler hva angår ressurstildeling i forhold til de oppgaver som dette store politidistriktet har av oppgaver. Fordelingsnøkkelen for de ulike politidistriktene fanger ikke opp særegenhetene i forhold til geografisk størrelse og innbyggertall, og medfører i realiteten en diskriminering av Follo i forhold til sammenliknbare politidistrikt av tilsvarende størrelse og med samme politifaglige utfordringer. Dette har til dels blitt innrømmet av POD tidligere, men stadig mer krevende oppgaver gjør situasjonen akutt.

Svar:

Politidirektoratet foretar en årlig økonomisk rammetildeling til politi- og lensmannsetaten på grunnlag av en fastsatt ressursfordelingsmodell. Modellen danner grunnlag for tildeling av ressurser basert på en rekke objektive kriterier. Etter en evaluering i 2006 ble modellen oppdatert med nye statistiske data for budsjettåret 2007.

Fordelingsmodellen skal bidra til at det enkelte politidistrikt har en ressursandel som står i forhold til distriktets oppgaver og lokale forhold. Follo politidistrikt har en tilfredsstillende ressursituasjon sammenlignet med øvrige politidistrikt.

Den enkelte politimester er ansvarlig for å fastsette både årsverkrammen og midler til drift og investeringer, innenfor den årlige rammetildelingen.

SPØRSMÅL NR. 1105**Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal****Besvart 4. juni 2007 av utenriksminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

«Er utenriksministeren bekymret for et tilbakeslag for religionsfriheten i Vietnam, og når og på hvilken måte har man fra norsk hold påtalt dette overfor landets politiske myndigheter?»

BEGRUNNELSE:

Vietnam har i lengre tid vært preget av et autoritært kommunistisk styre som ikke har respektert sine menneskerettighetsforpliktelser, heller ikke når det gjelder religionsfrihet.

I perioden da Vietnam arbeidet intenst for å bli godtatt som medlem av Verdens Handelsorganisasjon (WTO), skjedde det en forbedring av vilkårene for trosfriheten i landet. Regjeringen løslot framstående religiøse ledere fra fangenskap, foreslo noen lovreformer, forenklet godkjenningen av religiøse

trossamfunn og sluttet i hovedsak med de organiserte tiltak for å tvinge folk til å fraskrive seg sin tro.

Etter at Vietnam for få måneder siden fikk bli medlem av WTO, har utviklingen i retning av mer religionsfrihet stort sett stoppet opp. Det er dessverre tegn på tilbakeslag, blant annet ved alvorlige anslag mot menneskerettsadvokater og de som kjemper for yringsfrihet generelt og retten til trosfrihet, forenings- og forsamlingsfrihet. De repressive tiltakene har rammet mange religiøse ledere som tidligere var ledende talsmenn for religionsfrihet i landet.

Svar:

Jeg vil spesielt vise til representanten Solbergs interpellasjon om menneskerettighetssituasjonen i Vietnam som jeg besvarte i Stortinget i dag 1. juni. Det fremgikk der at Norge på det sterkeste har beklaget utviklingen i retning av forverrede kår for men-

neskerettighetene overfor vietnamesiske myndigheter og at vi følger denne situasjonen nøye.

Vi har vært vitne til et klart tilbakeslag for menneskerettighetene i Vietnam, noe som vekker bekymring. Flere fredelige representanter for demokrati og fremme av menneskerettigheter er blitt arrestert, og mange sitter i husarrest. Dette skaper også grunn til bekymring når det gjelder den positive utviklingen for religionsfriheten i Vietnam som ser ut til å kunne stoppe opp.

Med unntak av restriksjoner overfor den uregistrerte buddistkirken United Buddhist Church of Vietnam (UBCV) og situasjonen for enkelte etniske minoritetsgrupper i nord og i Det sentrale høylandet, har vilkårene for religionsutøvelse i Vietnam bedret seg i løpet av de siste årene. Et større antall nye menigheter er blitt registrert som ledd i myndighetenes arbeid for å bedre situasjonen. Buddhisme, Hoa Hao, caodaisme, katolisisme, protestantisme og islam er i dag alle godkjente religioner i Vietnam med et stadig økende antall nye trosfeller.

Norge har siden urolighetene i Det sentrale høylandet i 2001 hatt et særskilt fokus på situasjonen for etniske minoriteter og religionsfrihet. Saken ble sist tatt opp under menneskerettighetsdialogen mellom

Norge og Vietnam i januar i år, og vår ambassade i Vietnam har tidligere vært på besøk i området.

Norske myndigheter har i tillegg protestert mot arrestasjonen av fader Nguyen Van Ly og var også til stede under rettssaken mot ham. Fader Ly er som kjent en av Vietnams mest kjente dissidenter og er politisk meget aktiv. Det er bred enighet i det internasjonale miljøet om at arrestasjonen av fader Ly først og fremst var knyttet til hans politiske engasjement og ikke hans religiøse virksomhet. Samtidig vil det være viktig at vietnamesiske myndigheter aksepterer at også religiøse ledere har en naturlig plass i det politiske liv i Vietnam.

Norske myndigheter vil gjennom ulike virkemidler fortsette arbeidet med å bidra til en positiv utvikling for religionsfriheten i Vietnam, både gjennom vår løpende kontakt, besøk til aktuelle områder og i den årlige menneskerettighetsdialogen.

Jeg kan legge til at i 2003 ble menneskerettighetsdialogen mellom Norge og Vietnam formalisert med årlige møter. Dialogen føres på høyt embetsnivå og fokuserer foruten på religionsfrihet blant annet på dødsstraff, fengselsforhold, minoriteters rettigheter, menneskehandel, ytringsfrihet og rettstatsprinsipper.

SPØRSMÅL NR. 1106

Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal

Besvart 1. juni 2007 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Siviltjenesten utplasserer sivilarbeidere i skoler, fritidsklubber og nærmiljøer gjennom et program som kalles VOKT. Dette er en volds- og kriminalitetsforebyggende tjeneste, der de vernepliktige skal bidra til å skape trygge oppvekstvilkår for barn og unge. Uten forvarsel er visstnok tjenestens pris økt fra 60 kr pr. dag til 225 kr pr. dag. Henvendelser forteller om at prosjektmidlene til VOKT-arbeiderne har blitt stanset.

Kan statsråden gi en forklaring på hva som har skjedd og hvorfor?»

BEGRUNNELSE:

Det er grunn til å frykte at en slik utgiftsøkning kan føre til færre VOKT-arbeidere og dårligere vilkår for viktig barne- og ungdomsarbeid rundt om i landet. Mange av de institusjonene og organisasjonene

som har søkt om eller har en slik arbeider vil ikke lenge ha råd til å dekke stillingen. VOKT-arbeidet skal ha fått gode evalueringsresultater og fremstilles av mange som en svært nyttig og positiv ordning.

Svar:

Den sivile verneplikt er en erstatningstjeneste for de vernepliktige mannskaper som av overbevisningsgrunner fritas for militær førstegangstjeneste. Den sivile verneplikten er opprettet ut fra generelle rettferdighetshensyn, og for å støtte opp under rekrutteringen til den allmenne verneplikt i landet. I forvaltningen av siviltjenesten er det en målsetting å gjøre tjenestens innhold mest mulig samfunnsnyttig.

Sivile vernepliktige tjenestegjør innenfor en rekke ulike områder, som i hovedsak kategoriseres under temaer som fred, helse & sosial og natur & miljø. Under fredskategorien deles tjenesteformene igjen

opp under formål, som f.eks. skole/fritid, barnehager, humanitært (frivillige organisasjoner), kultur- og voldsforebyggende tjeneste - VOKT. VOKT er således en av flere tjenesteformer under siviltjenesten.

Som hovedregel gjennomfører et sivilt vernepliktig mannskap sin tjeneste hos en oppdragsgiver som er godkjent av siviltjenesteforvaltningen. Denne oppdragsgiver har en rekke forpliktelser og kostnader forbundet med å ha et mannskap i tjeneste. Oppdragsgivere må som en hovedregel betale for bruk av sivile vernepliktige og for 2007 er oppdragsgiverens godtgjørelse til staten på 225 kr pr. dag. Når det gjelder VOKT er erfaringene at denne tjenesteformen vanskelig lar seg gjennomføre på et ønsket nivå på antall utplasserte mannskaper, med mindre staten setter en lavere sats for denne type tjeneste. En slik subsidiering er en kostnad for staten. Det er en planlagt aktivitet som må budsjetteres og planlegges på ordi- nær måte.

I deler av VOKT er det lagt til grunn en subsidiert oppdragsgiversats på 60 kr pr. dag. Så lenge et mannskap er i tjeneste hos en oppdragsgiver, skal denne

ikke motta en økning av godtgjørelsen før et varsel om økning er meddelt oppdragsgiver. Siviltjenesten har pr. dato en aktivitet som er i samsvar med målene for budsjetterminen 2007. Dette innebærer også at den for tiden subsidierer alle de VOKT-oppdrag den kan subsidiere innenfor bevilgningen. I noen tilfelle kan derfor oppdragsgivere oppleve at et mannskap til redusert sats ikke automatisk kan erstattes med et nytt mannskap til samme økonomiske vilkår. Hvis oppdragsgiveren ønsker et nytt mannskap umiddelbart, så kan denne bli tilbudt etter de ordinære betalingskravene. Alternativt kan oppdragsgiver vente med tildelingen av nytt mannskap til et annet VOKT-mannskap dimitteres, og at det således byr seg en åpning for ny subsidiert tildeling. I noen tilfeller vil dette kunne gi mangel på kontinuitet i tildelingen.

Jeg erfarer at VOKT er en meningsfull tjenesteform for samfunnet og en del sivile vernepliktige, og legger derfor vekt på at Siviltjenesten skal subsidiere denne tjenesteformen så langt det lar seg gjøre innenfor aktivitetsplan og budsjett for 2007.

SPØRSMÅL NR. 1107

Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten

Besvart 4. juni 2007 av utenriksminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

«Deler utenriksministerens den vurdering at Irans myndigheter står ansvarlig for alvorlige og vedvarende brudd på menneskerettighetene når det gjelder trosfriheten for minoriteter, og hvordan vil norske myndigheter enda tydeligere ta disse overgrepene opp med iranske myndigheter?»

BEGRUNNELSE:

Vilkårene for religionsfriheten har lenge vært vanskelige i Iran, men synes det siste året å ha blitt ytterligere forverret. Særlig utsatt er religiøse minoriteter som bahai'er, sufi-muslimer og evangeliske kristne. Minoritetsgruppene utsettes for arrestasjoner, fengsling, andre former for frihetsberøvelse og grov mobbing. Spesielt tydelig er aggressiviteten mot konvertitter, det vil si de som går fra islam til en annen tro. Det er lovfestet yrkesforbud for annerledes troende for eksempel i militære offiserstillinger. Det er en konstant strøm av hatske uttalelser fra landets politiske og religiøse ledere mot disse minoritetsgruppene,

noe som bidrar til å utløse både hets og fysiske angrep mot dem. President Ahmadinejads fornektelse av Holocaust har økt den frykten som hersker i landets jødiske menigheter.

Svar:

Irans myndigheter er ansvarlige for en lang rekke alvorlige brudd på menneskerettighetene. Særlig graverende er henrettelser av mindreårige, arrestasjoner og trakassering av menneskerettighetsforsvarere, diskriminering av kvinner, brudd på tros- og ytringsfriheten, uttalelsene om jødene og holocaust, for å nevne noe.

Jeg har i møte med iranske myndigheter tatt opp menneskerettighetsbruddene, senest den 8. mai i år da min iranske kollega Mottaki var i Oslo.

I tillegg til å ta opp våre bekymringer for menneskerettighetssituasjonen i Iran i bilaterale møter, arbeider Regjeringen gjennom multilaterale fora.

Gjennom flere år har Norge vært medforlagsstiller til resolusjoner i FN's generalforsamling om men-

neskerettighetsforholdene i Iran. Norge samarbeider her tett med EU og andre land. Norge slutter seg jevnlig til offisielle protester (démarche) og erklæringer som tar skarp avstand fra overgrepene i Iran.

Det behøver ikke være tvil om at Regjeringen ser alvorlig på menneskerettighetssituasjonen i Iran og at vi følger situasjonen nøye.

Jeg vil også vise til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 900 fra representanten Skovholt Gitmark om Iran og religionsfrihet, og til svar på andre muntlige og skriftlige spørsmål og debatter i Stortinget hvor tema har vært Iran.

SPØRSMÅL NR. 1108

Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten

Besvart 1. juni 2007 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«De siste ukers demonstrasjoner og medieoppslag om forholdet mellom politi og minoriteter, viser at det fortsatt er behov for tiltak som kan styrke tilliten til politiet. Særlig er det nødvendig å iverksette tiltak som kan styrke tilliten i etniske minoritetsgrupper. Regjeringens handlingsplan for integrering og inkludering inneholder, i motsetning til forrige regjeringens plan, få tiltak på justisområdet.

Mener statsråden det er behov for å iverksette ytterligere tillitsbyggende tiltak, og hva vil han ev. gjøre?»

BEGRUNNELSE:

I Regjeringens handlingsplan for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen oppstilles det et mål om å øke andelen ansatte med minoritetsbakgrunn i politi- og påtalemyndighet og i kriminalomsorgen. Planen inneholder ikke andre inkluderingsfremmende tiltak i justissektoren.

Bondevik II-regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering (2002-2006) inneholdt langt flere og mer offensive inkluderings tiltak innen justisområdet. Enkelte av disse ble oppfylt i planperioden, mens andre med fordel kunne vært videreført.

Det er for eksempel behov for å fortsette og intensivere det forebyggende rasisme- og diskrimineringsarbeidet i politi- og lensmannsetaten. Kunnskapen i politiet om minoriteter bør fortsatt økes, og tilsvarende kunnskapstiltak i domstolene bør prioriteres. Det er derfor beklagelig at Stoltenberg II-regjeringens handlingsplan for integrering og inkludering er så vidt lite offensiv på justisområdet.

Svar:

Handlingsplan mot rasisme og diskriminering (2002-2006) er avsluttet. Det er utarbeidet en slutt-rapport og en evaluering av handlingsplanen (begge

deler er tilgjengelig på Internett). Disse viser at mye er gjort de siste fem årene, men innsatsen mot rasisme og diskriminering kan ikke stoppe opp selv om denne handlingsplanen er ferdig.

Politiet tar rasisme og diskriminering på alvor, og arbeider aktivt for å bekjempe rasisme og diskriminering både i egne rekker og i samfunnet generelt. Målsettingen er at alle borgere skal føle at deres rettssikkerhet blir ivaretatt. Tiltakene konsentreres om rekruttering, opplæring og tillitskapende arbeid.

Som en oppfølging av Handlingsplan for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen (2007) og Handlingsplan mot rasisme og diskriminering (2002-2006) har politiet iverksatt en rekke tiltak for å øke andelen polititjenestemenn med etnisk minoritetsbakgrunn til etaten. Grunnen til at det fokuseres på rekruttering fra disse gruppene er at politiet trenger den særskilte kompetansen som polititjenestemenn og -kvinner med slik bakgrunn kan inneha, både i det forebyggende og i det operative arbeidet. Befolkningssammensetningen har endret seg, og kjennskap til andre skikker, språk, kulturer og religioner er viktig for å skape tillit i befolkningen. Det er et mål at politiet skal gjenspeile befolkningen, også når det gjelder hvilke grupper som er tilsatt i politiet.

Blant rekrutteringstiltak for å øke andelen studenter med etnisk minoritetsbakgrunn til politiet kan jeg nevne blant annet annonsering og møter med potensielle søkere. I forbindelse med prosjektet "Rekruttere og Beholde" har man opprettet en veiledningstjeneste hvor ca. 20 polititjenestemenn med minoritetsbakgrunn skal veilede potensielle søkere til Politihøgskolen med minoritetsbakgrunn i tiden frem til opptak.

I år er det 29 personer med etnisk minoritetsbakgrunn som er tilbudt plass ved Politihøgskolen. Til sammenligning var det 9 personer i fjor.

I løpet av året skal det utarbeides en plan for

mangfoldsarbeidet i politiet som dekker feltene kjønnslikestilling, etniske minoriteter, LHBT (lesbiske, homofile, bifile og transpersoner) og seniorpolitikk. Planen vil blant annet fokusere på både rekruttering av etniske minoriteter til politiet og hvordan man kan beholde disse i etaten.

For å øke politiets kunnskap om etniske minoriteter i Norge, håndtering av rasisme og diskrimineringsproblematikk og andre relevante temaer, er dette tatt inn i undervisningen ved Politihøgskolen. Det er videre utdannet politipersonell innen fagområdet ved Universitetet i Oslo. Disse benyttes som instruktører internt i etaten.

I 2006 arrangerte politiet i samarbeid med Statskonsult kurs om rasisme og diskriminering. Minst én person fra hvert politidistrikt deltok. Disse personene sitter i politidistriktenes mangfoldsråd, og skal gjennom kurs og opplæring videreformidle sin spesialkunnskap til kollegaer.

Politidirektoratet gjennomfører dialogmøter med politidistriktenes ledergrupper om betydningen av mangfoldsarbeidet. I disse møtene legges det vekt på betydningen av å bruke kompetansen til personer med etnisk minoritetsbakgrunn i det operative politiarbeidet, i ulike former for arbeidsgrupper, utvalg og lignende. Det blir også lagt vekt på hva direkte og indirekte diskriminering er, og hvordan man kan motvirke diskriminering. I løpet av 2007 vil det bli gjennomført ca. 10 slike møter.

Politidirektoratet har innført nye rutiner ved behandling og rapportering av klagesaker.

Politidirektoratets "Instruks for behandling av henvendelser om kritikkverdige forhold utført i tjeneste i politi- og lensmannsetaten" trådte i kraft 16. januar 2006, jf. St.prp. nr. 65 (2004-2005). Instruksen gjelder klager på politiets tjenesteutøvelse, men omfatter ikke anmeldelse for straffbare forhold begått av tilsatte i politi- og lensmannsetaten. Disse behandles fortsatt av Spesialenheten for politisaker. Klageordningen vil være et tiltak for å videreutvikle etaten, og forbedre forholdet til publikum.

Politidirektoratet har under arbeid en brosjyre "Klage på politiet", som på generelt grunnlag forklarer hvordan man skal gå frem hvis man ønsker å klage på politiets tjenesteutøvelse. Det vil fremgå av brosjyren at man kan fremme klager mot politiet om

diskriminering på bakgrunn av etnisitet også til Likestillings- og diskrimineringsombudet. Brosjyren vil bli tilgjengelig på samtlige politistasjoner i løpet av 2007.

Jeg er overbevist om at en god dialog mellom minoriteter og politiet er en forutsetning for å sikre økt bevissthet og kunnskap hos politiet om minoritetsgruppers situasjon, også i forhold til minoriteters første møte med rettsvesenet. Jeg ser det som positivt at det er opprettet et sentralt dialogforum mellom Politidirektoratet og organisasjonene Antirasistisk Senter, Innvandrernes Landsorganisasjon (INLO), Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene (KIM), Norges Røde Kors, Norsk Organisasjon for Asylsøkere (NOAS), Organisasjon mot offentlig diskriminering (OMOD) og Ungdom mot vold.

Det er et viktig prinsipp for politiet å opprettholde høy integritet i samfunnet. Alle som møter politiet, skal bli behandlet med respekt uansett bakgrunn eller hvem de er.

Når det gjelder regjeringens arbeid mot rasisme og diskriminering, vil jeg særlig vise til innføringen av diskrimineringsloven og opprettelsen av Likestillings- og diskrimineringsombudet 1. januar i fjor. Loventen er viktig i seg selv. Enkeltpersoner har fått et mer effektivt vern mot diskriminering, og det er gitt klar beskjed om hvilke handlinger vi ikke aksepterer i vårt samfunn. Henvendelsene til ombudet gir dessuten viktig kunnskap om hvor det er behov for ytterligere innsats.

Siden ansvaret for inkluderings- og integreringsarbeidet tilligger Arbeids- og inkluderingsdepartementet, vil en eventuell ny handlingsplanen mot rasisme og diskriminering samordnes fra dette departementet.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet vil i løpet av høsten i år arrangere en konferanse om diskriminering for å gjøre opp status og for å motta innspill til myndighetenes videre arbeid på feltet. Et sentralt tema på konferansen vil være å sammenlikne Norges innsats på diskrimineringsfeltet med andre europeiske land.

AID vurderer om det skal utarbeides en ny handlingsplan mot diskriminering i 2008 og hva slags form og innhold en slik eventuelt bør ha.

SPØRSMÅL NR. 1109**Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant Jørund Rytman****Besvart 8. juni 2007 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Vil finansministeren ta initiativ til en presisering av ordlyden i merverdiavgiftsloven § 21 slik at denne klart omfatter fradragsrett for inngående merverdiavgift på advokat tjenester etc. i forbindelse med skatte- og avgiftssaker, både rettslig og utenrettslig advokatbistand, slik at merverdiavgiftsloven § 21 justeres i henhold til gjeldende forvaltningspraksis i bl.a. Skattedirektoratet og Rogaland fylkesskattekontor?»

BEGRUNNELSE:

Et viktig prinsipp i den offentlige forvaltning er likebehandling og rettssikkerhet for borgerne. I 2001 ble det innført merverdiavgift på advokattjenester, og i dag betaler følgende alle 25 pst. i merverdiavgift på advokattjenester. Den Norske Advokatforening tok denne reformen opp med Skattedirektoratet for å få presisert hvordan dette skulle praktiseres.

Skattedirektoratet besvarte dette overfor Den Norske Advokatforening den 29. mai 2002 i et 12 siders dokument. I dette brevet ble flere problemstillinger avklart overfor Den Norske Advokatforening. Brevet fra Skattedirektoratet bygget bl.a. på uttalelser fra Finansdepartementet. Under punkt nr. 3 i brevet fra Skattedirektoratet omtales erstatningsoppgjør for saksomkostninger som eget punkt. Av 2. avsnitt, siste punktum fremgår følgende presisering fra Skattedirektoratet:

"Skattedirektoratet legger til grunn at en part etter de alminnelige bestemmelser også vil ha fradragsrett for omkostninger i tilknytning til en avgiftssak."

Dette brevet fra Skattedirektoratet ble av staten ved Rogaland fylkesskattekontor fremlagt som hjemmel for fradragsrett for merverdiavgift også i skatte- og avgiftssaker for retten. Advokat Nordli i Norproff Advokatfirma, som prosederte saken for skattyter, ønsket denne praksisen bekreftet av staten ved Rogaland fylkesskattekontor i forbindelse med skattesaken.

Rogaland fylkesskattekontor bekreftet overfor retten, i likhet med Skattedirektoratet, at det er fradragsrett for inngående merverdiavgift i skattesaker.

"Advokatkostnadene er pådratt i NNs avgiftspliktige lastebilnæring, og vil således være fradragsberettiget i henhold til merverdiavgiftsloven § 21."

Blant annet viser Rogaland fylkesskattekontor til ovennevnte brev fra Skattedirektoratet av 29. mai 2002 til Den Norske Advokatforening.

Gjeldende rettstilstand er følgelig klar, og av rettssikkerhetsmessige hensyn er det viktig at dette klart fremgår av merverdiavgiftsloven. Dette er av stor betydning for næringsdrivende og selskaper i hele Norge, og er i dag ukjent for svært mange. Ikke minst er det viktig at revisorer og regnskapsførere får presisert dette, da spesielt i forbindelse med at det ikke er skattemessig fradragsrett for kostnader i forbindelse med skattesaker - se her Lignings-ABC nr. 3.8 hvor det heter i 3. avsnitt følgende:

"Kostnader til bistand til klage/rettssak vedrørende ilignet inntekts- og/eller formuesskatt til stat eller kommune, er ikke fradragsberettiget."

Ved å presisere fradragsrett for mva. på advokattjenester i merverdiavgiftsloven § 21, sikrer man dermed at fylkesskattekontorene i hele Norge praktiserer dette likt i henhold til brevet fra Skattedirektoratet til Den Norske Advokatforening. Og det bidrar til at slike problemstillinger blir belastet rettsapparatet eller de regionale fylkesskattekontorene.

Svar:

Stortingsrepresentant Rytman tar i sitt spørsmål opp forståelsen av merverdiavgiftsloven § 21. Denne bestemmelsen gir en registrert næringsdrivende rett til fradrag for inngående merverdiavgift på anskaffelser som er til bruk i avgiftspliktig virksomhet. I den forbindelse kan det bekreftes at avgiftsmyndighetene i sin forvaltningspraksis tolker bestemmelsen slik at avgiftspliktige har fradragsrett for inngående merverdiavgift på advokatutgifter og lignende i skatte- og avgiftssaker. Slike kostnader anses dermed å være til bruk i den avgiftspliktiges virksomhet, se siste setning i punkt 3 i Skattedirektoratets brev av 29. mai 2002 til Den Norske Advokatforening.

Hvorvidt ordlyden i merverdiavgiftsloven § 21 bør presiseres slik at det uttrykkelig framgår at denne type kostnader er fradragsberettiget, reiser spørsmål av mer prinsipiell karakter ved utforming av lovtekster. En viktig målsetting ved utforming av lovtekster er at de gis en form og et innhold som letter tilgjengeligheten for de forskjellige brukergruppene. Det er imidlertid ikke realistisk å ha som et utgangspunkt at alle spørsmål skal kunne løses ved kun å forholde seg til lovtekstene. Slike lovbestemmelser ville måtte inneholde mye forklarende tekst og eksempler, noe som ville gitt svært omfattende og uoversiktlige lovtekster.

Med dette utgangspunktet finner jeg grunn til å

knytte enkelte kommentarer til bestemmelsen i merverdiavgiftsloven § 21 om fradragsrett for inngående merverdiavgift. Fradragsretten står helt sentralt i merverdiavgiftssystemet og innebærer at merverdiavgiften som hovedregel ikke vil utgjøre noen omkostning for de enkelte salgslodd, men først blir belastet ved endelig forbruk. Endelig avgiftsbelastning oppstår når omsetningen skjer til et ledd i kjeden uten fradragsrett, det vil si privatpersoner og næringsdrivende og offentlige institusjoner som ikke har avgiftspliktig omsetning. En bestemmelse med en slik funksjon vil dermed bli relativt generell i sin utforming. På denne bakgrunn finner jeg det ikke hensiktsmessig å foreslå en slik presisering av ordlyden i merverdiavgiftsloven § 21.

I forlengelsen av dette vil jeg tilføye at uttalelsen fra Skattedirektoratet av 2002 er lagt ut på etatens hjemmesider (www.skatteetaten.no). Den burde derfor være kjent av både avgiftsmyndighetene og andre brukere. Jeg kan imidlertid ikke se at denne forvaltningspraksisen er uttrykkelig omtalt i Merverdiavgiftshåndboken som utgis årlig av Skattedirektoratet. Denne håndboka, som gir en omtale av bestemmelsene i merverdiavgiftsloven, har blant annet som mål å sikre en mest mulig lik forvaltningspraksis. Finansdepartementet vil derfor ta initiativ overfor Skattedirektoratet for å sikre at det gis en omtale av denne praksis i neste utgave.

SPØRSMÅL NR. 1110

Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant Jørund Rytman

Besvart 8. juni 2007 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Vil finansministeren, bl.a. ut fra rettssikkerhetsmessige hensyn og uttalelse i Høyesterett, gå inn for å endre skatteloven § 6-1 slik at det for fremtiden gis skattemessig fradragsrett for næringsdrivende og selskaper sine kostnader til advokatbistand i forbindelse med skatte- og avgiftssaker?»

BEGRUNNELSE:

Et viktig rettssikkerhetsmessig prinsipp er at avgjørelse av det offentlige kan overprøves av domstolene i Norge. Hvorvidt denne adgangen benyttes er også et kostnadsspørsmål da domstolsbehandling i Norge er dyrt.

Et viktig prinsipp i skatteloven er fradragsretten for alle kostnader, hvor det heter i skatteloven § 6-1 nr. 1: "Det gis fradrag for kostnad som er pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre skattepliktig inntekt."

I dag er skatte- og avgiftslovgivningen blitt komplisert - og de fleste næringsdrivende verken kan, eller har forutsetninger for, å ta opp skatte- og avgiftsmessige spørsmål og problemstillinger med offentlige myndigheter på egen hånd. De aller fleste må rådføre seg med skatteadvokater, regnskapsførere og skatterevisorer - som er de som bistår selskaper og næringsdrivende i skatte- og avgiftssaker. Disse tjenestene er relativt dyre - da denne type kompetanse krever mange års skoleing og praksis for å håndtere.

Dersom et selskap, eller næringsdrivende, engasjerer advokat eller revisor i skattesaker - så er imidlertid dette iht. Skattedirektoratets praksis ikke fradragsberettigede kostnader. Viser her til Lignings-ABC punkt 3.8, 3. avsnitt følgende: "Kostnader til bistand til klage/rettssak vedrørende ilignet inntekts- og/eller formuesskatt til stat eller kommune, er ikke fradragsberettiget."

Dersom en skattesak bringes inn for rettsapparatet - så er omkostninger til egen advokat ikke skattemessig fradragsberettiget - noe som medfører at svært få har økonomisk mulighet til å prøve vedtak av skatteetaten/ligningskontorene for domstolene. I denne forbindelse minnes om at de fleste ligningsavgjørelser av norske myndigheter treffes av ligningsnemnden og overligningsnemnden - et organ som utelukkende består av politikere uten at det stilles krav til kunnskap innen regnskap/skatterett. Noe som igjen klart gir en høy risiko for mange vedtak som er "feil".

Spørsmål om rett til fradrag for utgifter til angrep på ordinær ligning ble behandlet av Høyesterett i sak 2005 - 01726 A. Førstvoterende vurderer gjeldende rettspraksis og reelle hensyn under avsnitt 22 og utover. Av avsnitt 40 er hentet følgende:

"Det er like fullt slik at mens lovens grunnleggende kriterium for fradragsrettilknytningskriteriet - tilsi-er at fradrag bør innrømmes for kostnader forbundet med angrep på ordinær ligning."

Av avsnitt 42 skriver førstvoterende i sin konklusjon blant annet: "I min samlede vurdering er jeg etter dette kommet til at det i fravær av klare holdepunkter i skatteloven er vanskelig å sette til side den regel som synes ganske uforbeholden fastslått i ligningspraksis, administrative uttalelser og skatterettslig litteratur."

Det er opp til politikerne å ta ansvar for rettssikkerheten for norske bedrifter og næringsdrivende - og sørge for at skatteloven § 6-1 presiseres til også å omfatte fradragsrett til utgifter til angrep på den ordinære ligningsbehandling.

Svar:

Den generelle hovedregelen om skattemessig fradrag for kostnader følger av skatteloven § 6-1 første ledd, som fastsetter at "Det gis fradrag for kostnad som er pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre skattepliktig inntekt".

Bestemmelsen stiller opp et tilknytningskrav som vilkår for fradragrett, dvs. at kostnaden må knytte seg til inntekt eller inntektsskapende aktivitet. Kostnader til juridisk bistand vil dermed være fradragsberettigede når de er pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre skattepliktig inntekt. Dette gjelder blant annet kostnader til bistand ved rådgivning, forhandlinger og rettssaker. Slike kostnader kan derfor fradragsføres dersom saken bistanden er knyttet til, direkte gjelder skattepliktige inntekter eller fradragsberettigede kostnader. Dette innebærer at kostnader til bistand til klage eller rettssak vedrørende fastsettelse av merverdiavgift er fradragsberettiget, jf. Lignings-ABC 2006 s. 663.

Direkte skatt på inntekt eller formue er ikke en fradragsberettiget kostnad etter skatteloven § 6-1. Kostnader ved å klage på den foretatte ligningen kan riktignok påvirke skattens størrelse, og dermed virksomhetens resultat etter skatt, men virksomhetens resultat før skatt vil forbli uendret. Dermed vil kostnader til bistand for å fastlegge eller redusere skatteforpliktelsen som utgangspunkt heller ikke være fradragsberettiget. Det gjelder for eksempel kostnader til juridisk bistand til klagesak eller rettssak vedrørende ilignet inntekts- eller formuesskatt til stat eller

kommune. Det samme gjelder kostnader til ren skatteplanlegging.

Praksis har likevel godtatt at kostnader til utarbeidelse av ligningsoppgaver og bistand til avklaring av spørsmål under den ordinære ligningsbehandlingen er fradragsberettigede, jf. Lignings-ABC 2006 s. 663. Det samme gjelder kostnader til bistand ved endringssak tatt opp av ligningsmyndighetene etter eget tiltak, samt bistand i forbindelse med ligningsundersøkelser. Slike kostnader vil vanligvis være knyttet til den opplysnings- og samarbeidsplikten skattyterne er pålagt for at ligningen og skatteoppjøret skal bli riktig.

En skattyter kan også på nærmere vilkår framsette krav om hel eller delvis dekning av sakskostnader ved endringssak fra det offentlige, jf. ligningsloven § 9-11 og Lignings-ABC 2006 s. 380. Vilåårene er for det første at overligningsnemnda, fylkesskattenemnda eller Riksskattenemnda endrer en ligningsavgjørelse til gunst for skattyteren. Videre stilles krav om at sakskostnadene er vesentlige, pådratt med god grunn og at det er urimelig at skattyteren må dekke dem selv.

Det ble i 2006 vedtatt en utvidelse av disse reglene, slik at overligningsnemnda, fylkesskattenemnda eller Riksskattenemnda på tilsvarende vilkår skal tilkjenne dekning av sakskostnadene for disse instansene når skattyteren senere har fått medhold ved domstolsavgjørelse.

En part som vinner en skattesak, vil dessuten ha krav på å få dekket sine sakskostnader etter reglene i tvistemålsloven, jf. bl.a. § 172.

Ovenstående viser at en skattyter gjennom ulike regelsett har mulighet til på nærmere vilkår å få dekket kostnader til advokatbistand mv. i forbindelse med skatte- og avgiftssaker. Jeg går derfor ikke nå inn for å endre skatteloven § 6-1 slik at det gis skattemessig fradragsrett for kostnader til juridisk bistand i forbindelse med klagesaker og rettssaker om ilignet skatt, men vil i lys av den nevnte høyesterettsdommen fra 2005 se på om det er behov for justeringer i skatte- eller ligningslovens regler som gjelder slike kostnader.

SPØRSMÅL NR. 1111**Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant Kari Lise Holmberg****Besvart 6. juni 2007 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«I St.meld. nr. 49 (2003-2004) om mangfold og inkludering ble det varslet om kartlegging av flyktningers psykiske helse. Et iverksatt forsøksprosjekt med kartlegging av nyankomne flyktningers psykiske helse skulle avsluttes i 2006 og evalueres. I Helse- og omsorgsdepartementets budsjettproposisjon for 2007 fremgår det at pilotprosjektet er forsinket.

Hva er status for prosjektet, og når og hvordan vil statsråden informere Stortinget om saken?»

BEGRUNNELSE:

Mennesker som søker beskyttelse i Norge, har ofte vært gjennom psykisk belastende opplevelser. Mennesker reagerer forskjellig, og behovet for hjelp varierer. Vi har dessverre etter hvert fått mange eksempler på at psykisk syke innvandrere begår drap. Det er derfor all mulig grunn til å iverksette de tiltak som lar seg gjennomføre. Bondevik II-regjeringen iverksatte et forsøk med å kartlegge den psykiske helsen til asylsøkere som kom til landet. Dette forsøket skulle avsluttes i 2006 og evalueres. Jeg viser til St.meld. nr. 49 der det bl.a. står:

"En del av prosjektet vil være å finne egnede tiltak for oppfølging av de som har opplevd traumatiserende hendelser og har psykiske problemer. Ansvarlig er helsedepartementet i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet."

I budsjettproposisjonen for 2007 (HOD) står følgende:

"Et pilotprosjekt med kartlegging av psykisk helse hos nyankomne asylsøkere er forsinket da datainnsamlingsperioden måtte forlenges fordi det var nedgang i antall asylsøkere siste halvåret 2005. Kartleggingen avsluttes i 2006 og resultatene skal vurderes med sikte på eventuell bruk av kartleggingsinstrumentene ved ordinære helseundersøkelser."

Proposisjonen sier ikke noe om hva som er gjort, og begrunnelsen for forsinkelsen er dessuten vag og uklar.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra arbeids- og inkluderingsministeren.

Det er, slik stortingsrepresentanten viser til, igangsatt et prøveprosjekt for å finne frem til egnede verktøy for å kartlegge flyktningers og asylsøkeres psykiske helse ved ankomst til Norge. Formålet med en slik kartlegging er å bidra til en god oppfølging av flyktninger og asylsøkere med psykiske problemer, så tidlig som mulig etter ankomst.

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) har fått i oppdrag å gjennomføre pilotprosjektet med sikte på utprøving av instrumenter for kartlegging av psykisk helse hos nyankomne asylsøkere. Etter planen nå vil prosjektrapport foreligge i begynnelsen av juni 2007. Sosial- og helsedirektoratet vil vurdere rapporten og deretter oversende sine anbefalinger til departementet i løpet av sommeren 2007. Stortinget vil bli informert om saken i Helse- og omsorgsdepartementets budsjettproposisjon for 2008.

SPØRSMÅL NR. 1112**Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant Borghild Tenden****Besvart 5. juni 2007 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Undersøkellesgruppen etter raset i Hanekleivtunnelen leverte sin rapport 15. februar 2007, og fremmet en rekke forslag til forbedringstiltak vedrørende planlegging/prosjektering, tunnelbygging, drift og vedlikehold, og kontrollrutiner og regelverk.

Er rutinene ved sikring av tunneler endret i tråd

med undersøkelsesgruppas anbefalinger, og i så fall, er det mulig å få en oversikt over hva de endrede tiltakene består i?»

BEGRUNNELSE:

Raset i Hanekleivtunnelen i julen, de stadige tilbake meldingene om at det står dårlig til med norske

tunneler, bekymringene fra folk i etterkant av raset og henvendelser til meg om at Vegvesenet fortsetter som før, er årsaken til at jeg den 7. mars 2007 stilte et spørsmål i spørretimen om hvilke grep statsråden tar i forhold til den pågående bygging av tunneler. Statsråden svarte:

"Eg har tillit til at dei prosessane som skjer rundt bygging av tunnelar er tilfredsstillande ut frå sikkerheitsomsyn. Ikkje minst etter raset i Hanekleiva og hendingane der må eg understreke at det har vore framført i fleire rundar frå Statens vegvesen at dette skal tilleggjast vekt. Det er ingen grunn til å tru at så ikkje vert gjort."

Svar:

Jeg har registrert at representanten Tenden har hatt klare oppfatninger og vurderinger knyttet til flere sider av det arbeidet som har blitt gjennomført etter raset i Hanekleivtunnelen. For meg virker det å være noe motstridende signaler som har kommet, fra representantens uttalelse til Drammens Tidende 24. januar 2007 hvor hun uttalte: "Det er viktig at veimyn-

dighetene nå hiver seg rundt og får dette ordnet raskest mulig. Det holder ikke at det skal være klart før fellesferien, det må gå raskere." - til hennes uttalelse til NTB 28. mai 2007: "Det er grunn til å spørre seg om arbeidsulykken i Hanekleivtunnelen kan skyldes at Samferdselsdepartementet har lagt for stort tidspress på entreprenøren for å få tunnelen ferdig."

For meg og Regjeringen har det, helt siden raset 25. desember 2006, vært aller viktigst å få sikret tunnelene på E18 i Vestfold på en forsvarlig måte og å sørge for at tilsvarende hendelser ikke skal kunne skje igjen, verken på denne strekningen eller andre steder. Dette er et omfattende arbeid som naturlig nok må ta noe tid. Det arbeid som så langt er satt i gang når det gjelder endring av rutiner m.m., er beskrevet i St.prp. nr. 68 (2006-2007) Om ein del saker på Samferdselsdepartementets område. For øvrig vil jeg også vise til mitt brev av 4. juni 2007 til transport- og kommunikasjonskomiteen med svar på spørsmål i tilknytning til Dokument nr. 8:73 (2006-2007). I mitt svar på spørsmålene 3 ii) og 3 iv) gis det en orientering om hvordan saken vil bli behandlet framover.

SPØRSMÅL NR. 1113

Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 5. juni 2007 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Stortinget er i ferd med å vedta de siste av foreløpig 12 bompengefinansierte veiprojekt behandlet under denne regjeringen. I forbindelse med de fleste av prosjektene vil det ble satt opp nye bomstasjoner.

Kan statsråden oppgi investeringssum og rivingssum for bompengeboder for hvert prosjekt samt oppgi hvordan og av hvem bygging og riving finansieres?»

BEGRUNNELSE:

Prosjektene det gjelder er følgende:

St.prp. nr. 28 (2005-2006) Atlanterhavstunnelen, St.prp. nr. 75 (2004-2005) Bergensprogrammet, St.prp. nr. 2 (2005-2006) Hardangerbroen St.prp. nr. 38 (2005-2006) Finnfast, St.prp. nr. 78 (2005-2006) Langåker-Bommestad, St.prp. nr. 80 (2005-2006) Rv 306 Kirkebakken-Re grense, St.prp. nr. 8 (2006-2007) Utgårdskilen, St.prp. nr. 35 (2006-2007) Rv 255 Jørstad-Segalstad, St.prp. nr. 41 (2006-2007) Ny Kråkerøyforbindelse, St.prp. nr. 61 (2006-2007) Veipakke Salten og St.prp. nr. 57 (2006-2007) Haugalandet.

Jeg peker spesielt på at spørsmålet også omfatter rivingskostnader. Jeg tar det som selvsagt at bompeng-

geinnkreving avsluttes når de omtalte prosjekter er finansiert gjennom bompenger. Jeg går derfor ut fra at både kostnader knyttet til oppføring og senere riving er kjent og kan oppgis.

Om det er spesielle innkrevings/administrasjonsutgifter knyttet til St.prp. nr. 33 (2006-2007) Revidert Tromsø ber jeg også om å få oppgitt dette.

Svar:

Kostnadene ved etablering av bomstasjoner inngår i finansieringsplanen for det enkelte prosjekt. Forutsatte kostnader til etablering av bomstasjoner i tilknytning til de prosjektene som er listet opp i begrunnelsen til spørsmålet, følger av tabell 1. Tallene i tabellen er basert på kostnader som danner grunnlaget for den enkelte stortingsproposisjon.

I tillegg til de 11 prosjektene det vises til i begrunnelsen til spørsmålet, har jeg tatt med prosjektet rv 55 Fatlaberget som ble lagt frem mai 2006. Jeg har også tatt med utvidelse av eksisterende bompengordninger i Trondheim og Kristiansand. Disse er, i likhet med prosjektet Fv 742 Utgårdskilen, forlengelse av eksisterende bompengordninger hvor det ikke settes opp noen nye bomstasjoner.

Tabell 1

Prosjekt	Antall nye bomstasjoner	Etableringskostnader i (mill. kr.)
Rv 64 Atlanterhavstunnelen.	1	4 (05-kr.)
Bergensprogrammet - revidert opplegg	5	20 (05-kr.)
Rv 7/rv 13 Hardangerbrua	1	15 (05-kr.)
Rv 519 Finnfast.....	1	4 (06-kr.)
E18 Langåker - Bommestad.	3	40 (06-kr.)
Rv 306 Kirkebakken - Re grense.....	1	9 (06-kr.)
Fv 742 Utgårdskilen.....	0	-
E6 Trondheim - Stjørdal med Nidelv bru	0	-
Utvidelsen av innkrevningen Kristiansand	0	-
Rv 55 Fatlaberget	1	4,5 (06-kr.)
Rv 255 Jørstad - Segalstad bru	2	14 (07-kr.)
Rv 108 Ny Kråkerøyforbindelse	2	12 (07-kr.)
Vegpakke Salten.....	2	12 (07-kr.)
Haugalandspakken	9	42 (07-kr.)

Tabell 2

Prosjekt	St.prp. nr	Vedtatt
E39 Jektevik-Sandvikvåg (over Stord)	St.prp. nr. 1 (2001-2002)	Desember 2001
E134 Rullestadjuvet	St.prp. nr. 1 (2001-2002)	Desember 2001
E39 Teigen-Bogen	St.prp. nr. 1 (2001-2002)	Desember 2001
E6 Den nye Svinesundsforbindelsen	St.prp. nr. 68 (2001-2002)	Juni 2002
Ryfylkepakka - planlegging	St.prp. nr. 1 Tillegg nr 2 (2002-2003)	Desember 2002
Rv 9 Setesdal	St.prp. nr. 50 (2001-2002)	Mars 2002
Listerpakka (ekskl OPS-prosjektet Handeland - Fedal)	St.prp. nr. 60 (2001-2002)	Mai 2002
Rv 661 Digernes - Straume	St.prp. nr. 50 (2001-2002)	Mars 2002
Bergensprogrammet	St.prp. nr. 76 (2001-2002)	Desember 2002
Rv 4 Ny bompengoordning for rv 4 Raufoss	St.prp. nr. 78 (2002-2003)	November 2003
Tønsbergpakken	St.prp. nr. 38 (2002-2003)	Januar 2003
E18 Kopstad - Gulli	St.prp. nr. 78 (2002-2003)	November 2003
Rv 45 i Gjesdal	St.prp. nr. 67 (2002-2003)	Juni 2003
Trondheimpakka	St.prp. nr. 67 (2002-2003)	Juni 2003
Rv 544 Halsnøysambandet	St.prp. nr. 84 (2002-2003)	November 2003
Rv 2 Kløfta - Nybakk	St.prp. nr. 47 (2003-2004)	Mai 2004
Tromsøpakke 2	St.prp. nr. 62 (2003-2004)	Juni 2004
Rv 546 Austevollbrua (Hundvåkøy-Huftarøy)	St.prp. nr. 30 (2004-2005)	Desember 2004
Rv 680 Imarsundprosjektet	St.prp. nr. 69 (2003-2004)	Juni 2004
E18 Grimstad - Kristiansand - gjennomføring av OPS-prosjekt	St.prp. nr. 33 (2004-2005)	Februar 2005
E18 Bjørvikaprojektet	St.prp. nr. 50 (2004-2005)	Juni 2005

Kostnadene ved riving av bomstasjonene, inkl. istandsetting av bomstasjonsområdet etter riving, dekkes med bompenger, i tråd med forutsetningene i standardavtalen for bompengeprojekter. Kostnadene vil blant annet være avhengig av om innkrevningen skjer helautomatisk, manuelt, ved bruk av myntautomater eller ved kombinasjoner av ulike innkrevingsformer. Erfaringsmessig ligger rivingskostnadene på 0,5-2,5 mill. kr pr. bomstasjon og utgjør følgelig en svært liten andel av det totale bompengebidraget. Detaljerte kostnadsoverslag utarbeides når innkrevingsperioden nærmer seg slutten, og innkrevningen avsluttes først når det er sikret at bompengeselskapets forpliktelser blir innfridd. Eventuelle overskytende midler disponeres til veginvesteringer i det området bompengene er innkrevd, i tråd med forutsetningene i standardavtalen.

Utvidelsen av Tromsøpakke 2 medfører ingen endringer i innkrevings-/administrasjonsutgiftene.

Jeg vil gjøre oppmerksom på at det ble fremmet en rekke bompengeprojekter av den forrige regjeringen. I tabell 2 følger en liste over alle bompengeprojekter som ble vedtatt i stortingsperioden 2001-2005.

SPØRSMÅL NR. 1114**Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark****Besvart 4. juni 2007 av utenriksminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

«Et av de siste ofrene i Hugo Chávez sin kamp for å få kontroll over Venezuelas media er Radio Caracas Televisión (RCTV). Etter 53 år med TV-sendinger var det denne uken slutt. Ifølge Venezuelas kommunikasjonsminister hadde RCTVs "uansvarlige holdning" ikke endret seg. Ikke bare pressefriheten har elendige kår i landet, den generelle ytringsfriheten er også under sterkt press.

Vil statsråden nå gjøre klart for Chávez hva Norges holdning er, og protestere mot stadige brudd på grunnleggende menneskerettighetsprinsipper?»

Svar:

Spørsmålet ble overført fra utviklingsministeren.

Venezuelas regjering besluttet den 29. mars i år ikke å fornye konsesjonen til TV-kanalen Radio Caracas Televisión (RCTV) da den aktuelle konsesjonen utløp 27. mai. Ikke-fornyelsen av RCTVs konsesjon innebærer at kanalen ikke lenger kan sende over det statlige riksdekkende TV-nettet i Venezuela.

Prinsippet om at tv-konsesjoner må fornyes, er nedfelt i Venezuelas konstitusjon og en egen lov om telekommunikasjon. I telekommunikasjonsloven og et presidentdekret er det presisert at en slik konsesjon kan gis for 20 år av gangen.

Selv om beslutningen om ikke å fornye RCTVs konsesjon er fattet på et formelt legalt grunnlag, sen-

der dette et dårlig signal om ytringsfrihetens kår i Venezuela. Det er bekymringsfullt at mangfoldet i den offentlige debatten begrenses og at president Chávez samler mer makt på sine hender. Fra norsk side følger vi nøye med på denne utviklingen i Venezuela og er bekymret over de siste dagers trusler mot også andre TV-stasjoner i landet.

Det er viktig at saken er fremmet for Den interamerikanske menneskerettighetskommisjonen siden denne regionale mekanismen har en viktig funksjon i slike spørsmål.

Vi vil følge opp saken videre i vår kontakt med venezuelanske myndigheter, hvor ytringsfrihet vil være et naturlig tema.

Jeg kan også nevne at Norge i en årrekke har gitt støtte til organisasjoner som arbeider for menneskerettigheter og demokrati i Venezuela. Norge har også støttet internasjonal observasjon under valgene de siste årene, og har deltatt med egne valgobservatører.

I neste uke (4.-5. juni) deltar over 100 redaktører og journalister fra hele verden på konferansen Global intermedie-dialog i Oslo, om ytringsfrihet, pressens ansvar og toleranse. Vi er glad for deltakelse her fra en av Venezuelas viktigste aviser - "El Universal".

Vedrørende utviklingen generelt sett i Venezuela vil jeg også vise til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 997 fra representanten Solvik-Olsen.

SPØRSMÅL NR. 1115**Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant André Oktay Dahl****Besvart 1. juni 2007 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for at det foretas rutinemessig sjekk av etterforskere i STRASAK, at ingen etterforsker tidligere kollegaer og at polititjenestemenn automatisk tas ut av tjeneste i forbindelse med etterforskning av dødsfall i forbindelse med gjennomgangen av spesialenheten for politisaker?»

BEGRUNNELSE:

Den såkalte "Obiora-saken" hvor norsk-nigerianske Eugene Obiora døde under politipågrep har

aktualisert en rekke spørsmål vedrørende Spesialenheten for politisakers evne til å behandle denne type saker på en objektiv måte. Statsråden har varslet at Spesialenheten skal evalueres. En del forhold kan imidlertid avklares allerede nå, med sikte på å øke den brede tilliten som denne enheten er avhengig av, slik som at det foretas rutinemessig sjekk av etterforskere i STRASAK, at ingen etterforsker tidligere kollegaer og at polititjenestemenn automatisk tas ut av tjeneste i forbindelse med etterforskning av dødsfall.

Svar:

Jeg vil innledningsvis bemerke at det er viktig at hele befolkningen har tillit til politiet, og jeg ønsker derfor en evaluering av Spesialenheten, slik at tilliten til norsk politi skal bli best mulig. Jeg vil også understreke at jeg er opptatt av å sikre trygghet og rettssikkerhet for alle i Norge.

Storingsrepresentanten stiller spørsmål ved om ansatte i Spesialenheten for politisaker kan bli satt til å etterforske tidligere kollegaer. Jeg vil i den forbindelse vise til reglene om habilitet som følger av straffeprosessloven § 60 flg. Disse bestemmelsene omfatter påtalemyndighetens tjenestemenn og andre som handler på vegne av påtalemyndigheten, for eksempel underordnede polititjenestemenn. Jeg mener at dagens regler ivaretar det viktige hensynet til habilitet, også for ansatte i Spesialenheten for politisaker.

Storingsrepresentanten tar også opp spørsmålet om polititjenestemenn automatisk bør tas ut av tjeneste i forbindelse med at de blir etterforsket av Spesialenheten for politisaker på bakgrunn av dødsfall som følge av tjenesteutøvelse. I henhold til tjenestemannsloven § 16 kan en tjenestemann med øyeblikkelig virkning fjernes midlertidig fra sin stilling, sus-

penderes, når det er grunn til å anta at vedkommende har gjort seg skyldig i atferd som kan føre til avskjed etter § 15. Vedtak om at en tjenestemann skal suspenderes treffes av tilsettingsmyndigheten. Dette er regulert i personalreglementet for politidistriktene, politiets særorganer (eksklusivt den sentrale enhet for politiets sikkerhetstjeneste) og Grensekommisariatet. Det kreves en individuell vurdering som må foretas av ansvarlig politimester. Som alternativ til suspensjon kan tjenestemenn som nevnt i § 16 nr 4 midlertidig overføres til "annen, mindre betrodd tjeneste". Etter tjenestemannsloven § 14 kan en tjenestemann ilegges ordensstraff som en disiplinærforføyning for overtredelse av tjenesteplikter mv. eller utilbørlig atferd i eller utenfor tjenesten.

Etter min vurdering er reglene i tjenestemannsloven § 14 og § 16 tilstrekkelige, og jeg ønsker ingen endringer av tjenestemannsloven eller politiloven slik at det innføres regler om at en tjenestemann automatisk tas ut av tjeneste i saker der en politibetjent er under etterforskning.

Avslutningsvis vil jeg opplyse om at Spesialenheten for politisaker vil få direkte datatilgang til både STRASAK og SSP i løpet av sommeren 2007.

SPØRSMÅL NR. 1116

Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant Torbjørn Hansen

Besvart 13. juni 2007 av miljøvernminister Helen Bjørnøy

Spørsmål:

«Bruk av vannemulgert diesel ("hvit diesel"), som produseres ved blanding av vanlig drivstoff med vann og ev. emulgator og urea, kan redusere utslipp av CO₂, røyk, sot, partikler, CO og NO_x grunnet bedre forbrenning. Drivstoffet skal kunne brukes på motorer og fyrkjeler uten tilpasninger.

Vil Regjeringen ta initiativ for å utrede dette nærmere, stimulerer til økt bruk av slikt drivstoff, iverksette pilotprosjekt eller andre tiltak som dermed kan redusere utslippene fra transportsektoren lokalt og nasjonalt?»

BEGRUNNELSE:

Eco Energy Holding AS (www.eco.as) har rettighetene til en patentert prosess for blanding av vann og olje eventuelt sammen med emulgator og urea som gir drivstoffet vesentlig bedre miljøegenskaper ved bruk.

Vegdirektoratet har utført en test av drivstoffet i regi av Marintek, som viser at utslipp av CO₂ gikk ned med 1-2 pst., CO ned med 26 pst., NO_x-utslipp ned med 11 pst., utslipp av uforbrente bitumen partikler 62 pst. og en markert reduksjon av utslipp av sot og røyk (71 pst.). Ifølge selskapet viser tester fra Italia at drivstoffet har positiv effekt både på gamle og nye moderne motorer.

En ytterligere uttesting og lansering av denne type drivstoff kan dermed gi miljøgevinster. Å få til dette raskt forutsetter imidlertid at det brukes virkemidler som får frem lokale pilotprosjekter og som enten stimulerer eller tvinger frem en økt bruk av slikt drivstoff.

Svar:

Regjeringen legger vekt på å få redusert forurensende utslipp fra samferdselssektoren og å motivere til valg av lavutslippsbiler. Regjeringen har blant an-

net satt i gang et større arbeid med å legge om bilavgiftene i en mer miljøvennlig retning, og det er gitt fritak for CO₂-avgift og enkelte andre særavgifter for forskjellige typer biodrivstoff.

Det er også bevilget betydelige FoU-midler til forskningsprogrammet RENERGI i regi av Norges forskningsråd, som omfatter fremtidens rene energisystemer, bl.a. for transportsektoren. Hovedfokus her

er lagt på miljøvennlig transportteknologi, hydrogen, biodrivstoff og annen fornybar energi.

For øvrig vil ulike drivstofftyper måtte tilfredsstille internasjonale krav til drivstoffkvalitet, og bilprodusentene må også trekkes inn i forhold til garantier mht. motorer og komponenter i drivstoffsystemet.

SPØRSMÅL NR. 1117

Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant Børge Brende

Besvart 7. juni 2007 av utenriksminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

«Militærjuntaen i Burma har bestemt at opposisjonsleder Aung San Suu Kyi fortsatt skal holdes i husarrest. Perioden for hennes husarrest utløp formelt forrige fredag. Juntaen strammer nå grepet. Hun har nå sittet samlet i husarrest siden 2003. Det er nå avgjørende å øke presset mot juntaen.

Vil utenriksministeren på vegne av den norske regjering ta initiativet til at alle demokratisk valgte regjeringer sender en protest til juntaen med appell om snarlig løslatelse av Nobelprisvinneren?»

Svar:

Regjeringen deler bekymringen over den politiske utviklingen i Burma. Selv om situasjonen i Burma er vanskelig, hadde vi et håp om at militærstyret ville benytte utløpet av Aung San Suu Kyis fengslingsperiode til å ta et skritt i demokratisk retning ved å slippe henne og andre politiske fanger fri.

Statssekretær Raymond Johansen hadde telefonisk kontakt med Burmas ambassadør i London (deres ambassade i London er akkreditert til Oslo) den 25. mai og ba ham overbringe vår klare oppfordring om å løslate Aung San Suu Kyi.

Samme dag ble det imidlertid klart at husarresten ville bli forlenget med ett år.

Regjeringen fordømte forlengelsen av Aung San Suu Kyis husarrest, jf. UD's pressemelding. Jeg kan forsikre om at Regjeringen ved en rekke anledninger, både bilateralt og internasjonalt, har tatt opp situasjonen i Burma.

Nylig gikk EU og en rekke asiatiske land ut med en felles appell med oppfordring om løslatelse av Aung San Suu Kyi. Det er en positiv utvikling at flere land i Asia i større grad uttrykker misnøye mot regimet i Burma. Vi ønsker å bidra aktivt til et styrket internasjonalt press og arbeider for at nabolandene India og Kina vil utøve sterkere press på regimet.

Viktig er det også at FNs engasjement for å skape fred og demokrati i Burma fortsetter. Generalsekretæren gikk i forrige uke ut med en ny oppfordring til militærstyret om å løslate politiske fanger og arbeide for stabilitet og forsoning.

Når det gjelder det konkrete forslaget som representanten Brende tar opp, mener jeg at henstillingen på det nåværende tidspunkt er ivarettatt gjennom EU og flere asiatiske lands uttalelse, samt oppfordringen fra FN. Men Regjeringen følger utviklingen nøye og vurderer til enhver tid relevante reaksjoner og initiativer.

Jeg kan også vise til mine svar på skriftlige spørsmål nr. 244, 622 og 710 om situasjonen i Burma.

SPØRSMÅL NR. 1118**Innlevert 29. mai 2007 av stortingsrepresentant Line Henriette Holten Hjemdal****Besvart 6. juni 2007 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Ifølge utviklingssjef i Jernbaneverket, Øyvind Rørslett (Smaalenenes Avis 29. Mai 2007), er arbeidet med Ski stasjon kommet for langt til at en påkobling av Østre linje på Ski stasjon er aktuell. Rørslett peker imidlertid på muligheten for en kobling mellom Østfoldbanen og Follobanen nord for Ski, slik at tog både fra Østre og Vestre linje kan benytte det nye sporet mot Oslo. I dagens planverk er en slik kobling ikke lagt inn.

Vil statsråden ta initiativ til at tog fra Østre linje kan kobles på det nye sporet?»

BEGRUNNELSE:

Et godt togtilbud er avgjørende for bosetting og næringsutvikling i indre Østfold. Det er mange som pendler til og fra Oslo, men på grunn av flaskehalsen på linjen mellom Oslo og Ski, oppstår ofte store forsinkelser. Det er fare for at stadig flere pendlere vil benytte andre transportmidler som buss eller bil dersom jernbanetilbudet ikke forbedres.

I de eksisterende planene for utbyggingen av strekningen Ski-Oslo og Ski stasjon er Østre linje ikke planlagt tilkoblet det nye sporet mellom Ski og Oslo. Togene fra indre Østfold skal ifølge dagens planer også i framtiden benytte sporene til lokaltogene mellom Ski og Oslo. Dersom en kobling mellom Østfoldbanen og Follobanen nord for Ski gjennomføres, vil også indre Østfold kunne nyte godt av det nye sporet mellom Ski og Oslo, noe som vil gi en stor forbedring i forhold til dagens togtilbud mellom indre Østfold og Oslo.

Svar:

Forholdene for Østfoldbanen, østre linje, ble grundig vurdert i forbindelse med utformingen av ny sporplan for utbyggingen av Ski stasjon og har vært lagt ut på høring i flere omganger (både i forbindelse med reguleringsplan for Ski stasjon og kommunedelsplan for dobbeltsporets innføring på Ski stasjon). Man har kommet fram til at det må legges til rette for en kapasitetssterk sporforbindelse som muliggjør kjøring fra Østfoldbanen, Vestre linje til nytt dobbeltspor som planlegges mellom Oslo-Ski (her kalt Follobanen). Muligheten for at togtrafikken på Vestre linje kan kobles til det nye dobbeltsporet slik at det legges til rette for effektive vendemuligheter for lokaltogene, må vurderes opp mot Østre linjes tilknytning til det nye dobbeltsporet. Siden togtrafikken på Vestre linje er langt høyere enn på Østre linje, er det i

forliggende planer lagt opp til å føre det nye dobbeltsporet mellom Oslo og Ski inn på vestsiden av Ski stasjon. Dette gir muligheter for at togtrafikk på Vestre linje som ikke skal stoppe på Ski stasjon, kan passere stasjonen med størst mulig hastighet. Dersom Østre linje skal tilkobles det nye dobbeltsporet inne på Ski stasjon, vil dette hindre annen trafikk både på det nye dobbeltsporet og på eksisterende linje ved at det må gjennomføres nødvendige krysninger av togtrafikken. Dette vil i tilfelle legge beslag på mye kapasitet for togframføring på Ski stasjon og redusere nytten av den planlagte utvidelsen av stasjonen.

Jernbaneverket legger opp til at Østre linje vil få en direkte innføring til østre sporgruppe på Ski stasjon som knyttes til eksisterende trasé for lokaltogtrafikken i nordenden av Ski stasjon. Ved overføring av togtrafikken som ikke stopper på Ski stasjon (regiontog og utenlandstog) til det nye dobbeltsporet, vil dagens trasé mellom Oslo og Ski få langt bedre kapasitet for framføring av tog enn den har i dag. Dette gir muligheter for å kunne sette inn flere tog til og fra Østfoldbanen, østre linje med redusert reisetid og bedre regularitet og punktlighet i togtrafikken.

Jernbaneverket er nå i ferd med å revurdere foreliggende traséplan for nytt dobbeltspor Oslo-Ski bl.a. på bakgrunn av vedtak fra Oslo kommune som medfører at Hauketo utgår som knutepunktstasjon og diskusjoner omkring plasseringen av Kolbotn stasjon. Jernbaneverket vil i denne sammenheng se på om det valgte konseptet er fleksibelt og framtidsrettet nok både i forhold til stasjonstilknytninger og når det gjelder samspill og sporforbindelser mellom eksisterende jernbanetrasé og det nye dobbeltsporet som planlegges mellom Oslo og Ski. Jeg har fått opplyst at Jernbaneverket i denne forbindelse også vil se på muligheten for og hva det koster å etablere en sporforbindelse mellom eksisterende østfoldbane og det nye dobbeltsporet nord for Ski stasjon, på strekningen mellom Ski og Vevelstad. En slik sporsammenkobling er ikke tatt med i foreliggende planløsning.

Jeg synes det er riktig at Jernbaneverket ser på muligheten for en sporsammenkobling mellom eksisterende trasé på Østfoldbanen og det nye dobbeltsporet som planlegges mellom Oslo og Ski. Om det er aktuelt å foreta en slik sammenkobling, kan en først ta stilling til når Jernbaneverket har foretatt nærmere markedsundersøkelser og om det er behov for økt togtrafikk til og fra Østfoldbanen, østre linje, utover frigitt kapasitet på eksisterende jernbanetrasé, sammenholdt med hva det koster å bygge et slikt sammenkoblingspor.

SPØRSMÅL NR. 1119**Innlevert 30. mai 2007 av stortingsrepresentant Torbjørn Hansen****Besvart 13. juni 2007 av kultur- og kirkeminister Trond Giske****Spørsmål:**

«Fornyings- og administrasjonsminister Heidi Grande Røys skriver i svar på spørsmål nr. 295 fra undertegnede, datert 5. desember 2006, at hun vil ta opp saken om salgsagenturer for kirkegårdsansatte med Kultur- og kirkedepartementet som ansvarlig for gravferdsloven. Det har vært protester mot dagens praksis mange steder hvor ansatte driver agentur ved siden av arbeidet i kirken, både ut fra etiske og konkurransepolitiske perspektiver.

Hva vil Regjeringen gjøre for å rydde opp i saken?»

BEGRUNNELSE:

Steinindustriens Landsforening har i to omganger tatt opp problemstillingen med rolleblending for kirkegårdsansatte som ved siden av sitt vanlige arbeid driver agenturvirksomhet på vegne av leverandører av gravsten, inskripsjonsarbeid o.l. med Konkurransetilsynet.

Praksisen oppfattes som tvilsom både etisk som følge av rolleblending og konkurransepolitisk som følge av at enkeltleverandører får store fordeler i markedsføringen gjennom å engasjere en kirkegårdsansatt som agent. Ifølge Aftenposten er så mye som hver fjerde gravsten som selges her i landet solgt via kirkegårdsansatte som møter pårørende på kirkegården. Provisjonen de kirkegårdsansatte mottar for virksomheten kan være betydelig.

Kirkegårdsrådgiver Helge Klingberg ved Kultur- og kirkedepartementet mente ifølge Aftenposten 2. desember at virksomheten er svært uheldig.

Konkurransetilsynet har avvist å gå inn i saken som følge av at det etter tilsynets mening er mangelen på klare regler og instruksjoner overfor de personer det gjelder som er problemet.

Statsråd Heidi Grande Røys skriver i svar på spørsmål nr. 295 fra undertegnede datert 5. desember 2006 at hun vil ta saken opp med Kultur- og kirkedepartementet.

Etter dette kan det se ut som om det ikke har skjedd noe i saken.

Svar:

Det er ikke vanskelig å se at det kan oppstå uheldige situasjoner når kirkegårdsansatte formidler salg

av gravminner. Steinindustriens Landssammenslutning (STL) har tidligere tatt opp forholdet med Konkurransetilsynet, men tilsynet har avvist saken.

Kirkegårdene forvaltes i de fleste kommunene av kirkelig fellesråd. Fellesrådet har normalt også arbeidsgiveransvaret for ansatte med arbeidsoppgaver knyttet til drift og forvaltning av kirkegårdene. De kirkegårdsansatte har for sin del de rettigheter og plikter som følger av den alminnelige lovgivningen. Kultur- og kirkedepartementet har ansvaret for å forvalte gravferdsloven.

Gravferdsloven inneholder ikke noe forbud mot at ansatte med arbeid knyttet til kirkegård formidler salg av gravminner. Departementet kan gi forskrifter til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i loven, men departementet har ikke hjemmel for å gi bestemmelser med et materielt innhold som går ut over dette. Det er heller ikke gitt at gravferdsloven er et hensiktsmessig sted for regulering av et konkurransepolitisk forhold. Departementet er i dialog med Kirkens Arbeidsgiver- og interesseorganisasjon (KA) både om de etiske sidene og om de arbeidsrettslige spørsmålene som kan reises i forbindelse med formidling og salg av gravminner. Etter mitt skjønn er dette forhold som bør kunne reguleres enten gjennom instruks fastsatt av arbeidsgiver eller i arbeidsavtale mellom arbeidsgiver og arbeidstaker.

Jeg vil også peke på at det mange steder er lang tradisjon for at kirkegårdsansatte formidler salg av gravminner, og dette kan utgjøre en ikke ubetydelig del av enkeltes inntekt. Tradisjonelt har også mange innen denne sektoren vært ansatt i til dels små deltidstillinger. Det kan da oppleves urimelig om man uten videre blir nektet å fortsette agenturvirksomheten. Disse motforestillingene gjør seg imidlertid ikke gjeldende i samme grad ved nyansettelse.

Endelig vil jeg understreke at Kirkelig Fellesråd er underlagt reglene i forvaltningsloven om saksbehandling, herunder bestemmelsene om habilitet. Dette innebærer at salg eller formidling av gravminne fra en fellesrådsansatt kan føre til inhabilitet i saker om godkjenning av gravminne. Departementet er imidlertid ikke kjent med at salg av gravminner i praksis er håndtert på en slik måte at det har ledet til inhabilitet eller at ulike aktører har vært utsatt for forskjellsbehandling med hensyn til godkjenningen av gravminner.

SPØRSMÅL NR. 1120**Innlevert 30. mai 2007 av stortingsrepresentant Åge Starheim****Besvart 11. juni 2007 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Stortinget har vedteke oppretting av sivil helikopterredningsteneste i Florø, utan at vedtaket er gjennomført. Departementet sendte 25. april 2007 ut brev og opplyste at tre selskap er prekvalifisert, men at den vidare prosessen med anbudsutlysning er no til vurdering mot utførsel i egenregi. Utførsel i egenregi er brot med stortingsvedtak. Sidan 25. april 2007 har saka stått stille.

Vil statsråden syte for at det vert snarleg framdrift i saka i tråd med vedtak i Stortinget om sivil helikopterredningsteneste i Florø?»

Svar:

I Innst. S. nr. 156 går fleirtalet inn for sivil base sidan Forsvaret på den tid ikkje hadde kapasitet. Fø-

resetnadane har av fleire årsaker endra seg og Forsvaret seier nå dei har kapasitet. Regjeringa har konsentrert seg om ei samla tilnærming til redningstenesta og lagt vekt på å utvikle redningstenesta slik at den totalt sett har best mogleg beredskap i heile landet. Regjeringa har derfor kome fram til at Forsvaret skal driva redningshelikopterbasen i Florø som eit deta- sjelement med oppstart 1. januar 2009.

Basen skal ha 100 % beredskap og tilstadevakt med lege i tråd med det Stortinget har vedteke. I tillegg er arbeidet med å skaffe nye redningshelikopter satt i gang og Florø vil være blant dei første basane med nye helikopter når leveransane er klare. Regjeringa har også fått på plass døgnkontinuerleg tilstadevakt på basen i Banak frå 1. juli 2006, og i Bodø vil det bli frå 1. oktober 2007.

SPØRSMÅL NR. 1121**Innlevert 30. mai 2007 av stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark****Besvart 11. juni 2007 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Hva gjør statsråden for at mennesker rammet av MS får den beste tilgjengelige behandlingen?»

Svar:

Multipel sklerose-rammede har, i likhet med andre som lider av alvorlige sykdommer, krav på nødvendig behandling i primær- og spesialisthelsetjenesten. Dette omfatter både utredning, behandling og rehabilitering, samt pleie- og omsorgstjenester. Pasienter med denne type alvorlige lidelser er særlig avhengige av at tjenestetilbudet i sin helhet fungerer godt. Derfor vil jeg først få understreke at det generelle arbeidet med kvalitet, prioritering og god samhandling mellom tjenestenivåene er svært viktig for pasienter med alvorlige kroniske lidelser, herunder MS.

Dessverre finnes i øyeblikket ingen behandling som kan kurere eller hindre MS. Flere nye legemidler som synes å kunne påvirke den underliggende sykdomsprosessen er under utvikling. Et av disse relativt

nye legemidlene er Tysabri, som fikk markedsføringstillatelse i Norge av Statens legemiddelverk i 2006 for indikasjonen relapsing-remitting multipel sklerose (RRMS). I motsetning til andre egenadministrerte injeksjonspreparater må Tysabri gis intravenøst på sykehus. Dette innebærer at kostnadene ikke dekkes med individuell refusjon over blåreseptordningen, men må håndteres og prioriteres innenfor de ressursrammer som Stortinget har vedtatt for de regionale helseforetakene. Ifølge tidligere tilbakemeldinger fra enkelte pasienter og fagmiljøer oppleves tilgangen til dette legemiddelet ikke tilfredsstillende.

Først av alt vil jeg på generell basis si at det selv sagt er gledelig at det utvikles nye og bedre legemidler for alvorlige sykdommer. Dette er viktige forbedringer i helsetjenesten. Det offentlige har imidlertid et viktig ansvar for å påse at legemidlene har dokumentert effekt og er trygge for pasientene. I tillegg må kostnadene kunne forsvares i et helhetlig ressursmessig perspektiv og tilgangen for pasientene være likeverdig, det vil si uavhengig av for eksempel bostedsregion.

Det er behov for en høyere grad av nasjonal enighet rundt beslutninger om å innføre nye medikamenter og medisinsk teknologi med dokumentert effekt. I oppdragsdokumentene for 2007 er derfor de regionale helseforetakene bedt om å gjennomgå beslutningsprosesser rundt investeringer i kostbart utstyr og kostbare medikamenter i samarbeid med Helse- og omsorgsdepartementet med sikte på å etablere felles rutiner i de regionale helseforetakene. Det fremgår også av Nasjonal helseplan at det er et mål i fireårsperioden at kostbare metoder og investeringer underlegges en prosess for faglig og overordnet vurdering.

Når det gjelder bruk av det nye legemiddelet Tysabri ved MS spesielt, er kunnskapen foreløpig begrenset. Det viser en fersk gjennomgang av tilgjengelig dokumentasjon om effekt og sikkerhet utført av Nasjonalt Kunnskapssenter for helsetjenesten. Kunnskapssenteret mener likevel det er hold for å si at legemiddelet kan ha positiv effekt for en begrenset pasientgruppe. Bivirkninger er imidlertid påvist, og legemiddelet er derfor oppført på Statens legemiddelverk sin liste over medikamenter og medikamentgrupper under spesiell overvåkning.

Jeg er informert om at Sosial- og helsedirektoratet og fagpersoner fra de regionale foretakene i disse dager er i ferd med å slutføre arbeidet med felles retningslinjer for bruk av Tysabri. Retningslinjene vil inneholde indikasjon på oppstart, oppfølging og

eventuelt avslutning av behandling dersom bivirkninger oppstår eller behandling ikke har effekt. I påvente av de nasjonale retningslinjene legger de Regionale helseforetakene opp til en praksis hvor de vurderer oppstart med Tysabri i samråd med universitetssykehus.

Utover den rent aktive behandlingen, finnes også gode støtteverktøy for å følge opp pasienter med kroniske nevrologiske tilstander. For eksempel har Statens helsetilsyn utarbeidet en veileder i rehabilitering av mennesker med progredierende nevrologiske sykdommer (IK-2716). Veileder for individuell plan og nasjonal plan for rehabilitering gir også gode rammer for vellykket rehabilitering av store pasientgrupper, herunder MS-rammede.

Forskning og fagutvikling er svært viktig, og det er helt klart behov for mer kunnskap om denne alvorlige sykdommen. Jeg arbeider kontinuerlig for å få til best mulig rammebetingelser for medisinsk og helsefaglig forskning, og vi har for eksempel fått til en vesentlig styrking av den kliniske forskningen i helseforetakene gjennom et øremerket tilskudd til forskning.

Nasjonalt kompetansesenter for MS ved Haukeland universitetssykehus har et særlig ansvar for å bidra med forskning og fagutvikling på sitt fagområde, samt gi veiledning og undervisning til medisinske fagmiljøer i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1122

Innlevert 30. mai 2007 av stortingsrepresentant Svein Flåtten

Besvart 12. juni 2007 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I spørretimen 7. mars i år svarte statsråden undertegnede at drift ved Sandefjord sykehus er et statlig ansvar via helseregion/helseforetak.

Med bakgrunn i begrunnelsen nedenfor, kan statsråden bekrefte eller avkrefte at eksempelvis Sandefjord kommune kan påregne direkte bevilgninger til forsøksdrift eller ordinær drift av et sykehus i kommunal regi uten avtaler eller økonomisk samarbeid med helseforetak/helseregion, og at man stilles fritt til selv å definere innholdet i et slikt sykehustilbud?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet er at statsråden i spørretimen 7. mars i år på spørsmål fra undertegnede

de svarte at fremtidig drift ved Sandefjord sykehus var et statlig ansvar/ansvar for helseforetak og helseregion. Statsråden svarte videre at hun var generelt positiv til samarbeidsprosjekter mellom regionale helseforetak og kommunehelsetjenesten, også til en slik prosess i Sandefjord. Slik prosess foregår nå.

Det hersker imidlertid stor lokalpolitisk usikkerhet om hvilket innhold et slikt prosjekt kan ha og ikke minst om hvordan finansieringen av et slikt samarbeid kan foregå.

Spørsmålet reises derfor for å få en prinsipiell avklaring om hvorvidt Regjeringen vil benytte de regionale helseforetak/helseregionen som styringsredskap og som finansieringskanal for denne typen prosjekter. Eller om man ser for seg at forsøksprosjekter lokalt i kommuneregion som i Sandefjord kan ramme-

finansieres direkte til kommunen som særbevilgninger og at kommunene kan stilles fritt også til å definere innholdet i tjenestene. Slik at man f.eks. kan reetablere med direkte statlig finansiering de lokalsykehusfunksjoner som i dette tilfelle SiV har måttet fase ut etter en overordnet styring.

Sykehusomlegginger og endret tilbud slik det har vært flere av i Vestfold, opptar selvsagt befolkningen sterkt. Da er det viktig at lokalpolitikere er lojale i forhold til de vedtak som fattes av helseforetakene og regionenes styringsorganer innenfor de økonomiske rammer som sykehuseieren setter.

Men det er også viktig at befolkningen får sikkerhet om hva de fremtidige tilbudene har muligheter for å kunne bli i lokalsamfunnet. Ikke minst gjelder dette hvilket arbeidsrom lokalpolitikere har til alternative løsninger i tråd med hva befolkningen optimalt ønsker seg av sykehusstilbud i nærmiljøet.

Ønsker som sjelden er på linje med de innholdstilbud som defineres av sykehuseierens egne styringsorganer.

Eksempelvis er det som nevnt slik at ønskene fra befolkningen i Sandefjord er lokalsykehusfunksjoner av den type som SiV har måttet fase ut. Det er derfor svært viktig at den ansvarlige statsråd kan si noe om hvilket handlingsrom for innhold i et kommunalt drevet sykehus som kan bestemmes av lokalpolitikere

og hvilken finansiering som kan stilles til rådighet for kommunen og om man kan forutsette at finansieringen kan gå direkte til kommunen utenom styringen fra helseregion og helseforetak.

Svar:

Først og fremst vil jeg understreke det jeg sa i spørretimen 7. mars i år, nemlig viktigheten av at pasienter får et helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud. Denne regjeringen arbeider for å sikre en god samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og de kommunale tjenestene.

Spesialisthelsetjenesteloven fastslår at de regionale helseforetakene har ansvaret for å sikre nødvendige spesialisthelsetjenester til de som bor i helseregionen. I henhold til den samme loven kan helsetjenesten ytes av de regionale helseforetakene selv, eller ved at de inngår avtale med andre tjenesteytere. Midlene til å utøve dette ansvaret får de regionale helseforetakene gjennom budsjetttrammer som vedtas i Stortinget. Det stilles klare krav og vilkår til bruk av disse midlene når de tildeles formelt til de regionale helseforetakene gjennom mitt departement. På samme måte vil de regionale helseforetakene, hvis de inngår avtale med andre tjenesteytere - definere oppdrag og gi klare føringer knyttet til bruk av midler.

SPØRSMÅL NR. 1123

Innlevert 30. mai 2007 av stortingsrepresentant May-Helen Molvær Grimstad

Besvart 11. juni 2007 av barne- og likestillingsminister Karita Bekkemellem

Spørsmål:

«Ledere for familievernkontorer over hele landet uttrykker bekymring for den økonomiske situasjonen som følge av budsjettet for inneværende år. Familievernkontorene ønsker å jobbe forebyggende, men opplever at forebyggende arbeid taper terreng mot akutte kriser og at "alminnelige samlivsproblemer" ikke blir prioritert høyt nok fra Regjeringens side.

Hva vil statsråden gjøre for å hindre at ventelistene i familievernet øker, og at par dermed opplever at konfliktnivået stiger mens de står i kø for å få hjelp?»

BEGRUNNELSE:

Familievernet er en liten og velfungerende tjeneste, som betjener et stort publikum. Fra 1. januar 2007 har familievernet fått nye lovpålagte oppgaver

som mekling ved samlivsbrudd for samboere med felles barn. Det gjør ressurs situasjonen enda vanskeligere.

For familiekontoret i Vest-Agder er Bufetats ordinære driftstilskudd for 2007 ca. 550 000 kr lavere enn i 2006. Da er helårsvirkning av lønnsoppgjør 2006 innkalkulert. I Familiekontorets budsjett er ca. 84 pst. faste lønns- og personalkostnader. Ytterligere bundne utgifter som husleie, strøm, telefon, porto, forsikring mv. utgjør 11 pst. Dermed gjenstår 5 pst. til såkalte bevegelige utgifter.

En tilskuddsreduksjon i størrelsesorden 550 000 kr kan ikke dekkes innenfor de nevnte 5 pst. Innsparingen må i overveiende grad tas fra post for personalkostnader.

Fra 1. januar 2007 til 17. april 2007 har kontoret hatt sykepermisjoner tilsvarende ca. 8 månedsverk.

Med målsetting å bringe budsjettet i balanse ved årsslutt tillates ikke bruk av vikar. Paradoksalt nok for en lavterskeltjeneste med målsetting om kort ventetid for brukerne, er det behov for ytterligere langtidssykefravær for å oppnå budsjettbalanse ved årsslutt.

For kontorets tjenestetilbud har dette følgende virkning:

Resultat etter ca. 3,5 måneders drift viser en samlet reduksjon i konsultasjoner på 380 sammenliknet med samme periode i 2006. Ventetid ved kontorets avdeling i Kristiansand har øket fra 2-4 uker til 6-8 uker.

Regionen har som målsetting at 90 pst. av henvendelsene skal ha førstegangskonsultasjon innen 4 uker. Vårt kontor oppnår 63 pst.

Regionens målsetting om maks 3 ukers ventetid i 100 pst. av meklings sakene overholdes ikke. 40 saker, tilsvarende 33 pst. av innkomne meklings saker i 2007, har hatt ventetid på mer enn 3 uker.

Resultatene av utilstrekkelig budsjett inneværende år innebærer en stor utfordring for kontorets drift. Skulle i tillegg årets budsjetttramme legges til grunn for tildeling i 2008, uten tilstrekkelig kompensasjon for fjorårets og inneværende års lønnsoppgjør samt generell prisvekst, vil situasjonen bli langt verre.

Svar:

En av målsettingene med forvaltningsreformen i 2004 med overgang fra fylkeskommunal til statlig forvaltning av familievernkontorene var å sikre et mer likeverdig og bedre tilgjengelig tilbud til befolkningen. Som en følge av dette påbegynte Barne- ungdoms- og familiedirektoratet i 2005 en gradvis utjevning av ressurser mellom regionene og mellom enkelte familievernkontorer. Dette arbeidet er blitt videreført og omfatter både de statlige og de private (kirkelige) familievernkontorene. I tillegg har midler gått til infrastruktur og til drifting og utvikling av IKT-systemer for familievernkontorene. Den økonomiske rammen for familievernet er ikke nevneverdig økt, og enkelte kontorer har fått en strammere økonomi enn tidligere, mens andre har fått en viss ressursøkning.

Familievernkontorene skal etter loven gi tilbud om behandling og rådgivning der det foreligger vansker, konflikter eller kriser i familien og skal foreta meklings, og kontorene bør drive utadrettet virksom-

het om familierelaterte temaer. Forebyggende arbeid, for eksempel samlivskurs, vil i mange tilfeller være en bør-oppgave for familievernet, mens akutte samlivsproblemer skal etter loven være en prioritert oppgave.

Fra 2007 omfattes flere personer av meklingsordningen, samtidig som antall obligatoriske meklings timer har gått ned fra 4 til 1 time. Det foreligger ingen tilgjengelig statistikk om at meklingsmengden totalt sett har økt siden 1. januar 2007. Dersom ventetiden til meklings ved familievernkontorene er lang, normalt over 3 uker, skal fylkesmannen oppnevne nye meklere utenom familievernet. Dette følger av forskrift. Utgifter til meklerne utenom familievernet belastes ikke familievernet.

Familievernkontorene har i de senere år fått flere oppgaver, samtidig som flere saker, for eksempel voldssaker, krever mer ressurser enn ordinær parterapi. Familievernet utvikler metodikk for arbeid med familievoldsproblematikk. Nye familiekonstellasjoner og utvidelse av familiebegrepet skaper også behov for ny kompetanse. Tjenesten skal utvikle et mer treffsikkert tilbud til minoritetsetniske familier og til likekjønnede par og familier. Det er også ønskelig å trekke tjenesten mer aktivt inn i det forebyggende arbeid mot tvangsgifte og kjønnslemlestelse. Familievernet er blitt tildelt ekstra ressurser for å iverksette/delta i prosjekter, både i forhold til vold i nære relasjoner og til arbeidet mot tvangsgifte og kjønnslemlestelse. Samlivskurs, som "Hva med oss" etc. får de berørte familievernkontorer ekstra midler til.

Jeg er enig i at økt ventetid ved familievernet ved enkelte kontorer er et problem, og årsaken må undersøkes nærmere. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet gjennomfører i disse dager samtaler med regionene der ventetiden ved familievernkontorene er et tema. Det vil bli fokusert på årsaken til ventetiden og konkretisering av tiltak for å få ned ventetiden. Departementet vil bli orientert om disse samtalene og evt. tiltak som vil bli gjennomført.

Det er et klart behov for å gjennomgå familievern tjenesten for å se om den i tilstrekkelig grad er tilpasset brukernes og samfunnets behov, herunder vurdering av ressursbehov. Dette arbeidet har departementet i samarbeid med Bufetat påbegynt, og arbeidet vil være avsluttet i løpet av 2008.

SPØRSMÅL NR. 1124**Innlevert 30. mai 2007 av stortingsrepresentant Solveig Kopperstad Bratseth****Besvart 11. juni 2007 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Det kommer meldinger om at det på St. Olavs Hospital legges ned senger på følgende områder: Geriatri er redusert fra 15 til 10 senger, 7 barselsenger legges ned fra kommende mandag, og det er foreslått 16 senger nedlagt i psykisk helsevern. Dette innebærer betydelig forringelse av tilbudet for pasientgruppene, samt store utfordringer for kommunehelsetjenesten, spesielt Trondheim kommune.

Mener statsråden at dette er forsvarlig og i tråd med nasjonale planer?»

BEGRUNNELSE:

Kristelig Folkeparti er opptatt av at vi skal ha en eldreomsorg som god både i forhold til kvalitet og kvantitet. Når St. Olavs Hospital velger å legge ned 5 av 15 geriatrienger blir dette en utfordring i forhold til begge disse områdene. I det nye sykehuset var det planlagt 44 geriatrienger, vi står nå med 10 senger. Dette betyr reduserte muligheter for utredning og behandling for denne gruppen pasienter, noe som vanskeliggjør mulighetene for rett behandling og omsorgstiltak. Sett i forhold til en økning i antall eldre med sammensatte lidelser og senil demente blir dette valget særlig oppsiktsvekkende. Kommunene blir da stående igjen med problemet. Medisinsk utredning og behandling er i utgangspunktet en oppgave for spesialisthelsetjenesten, men blir dyttet over på kommunehelsetjenesten. Kommunene får stadig oftere behov for selv å dekke en ny halvannen linjetjeneste.

Fra mandag 4. juni stenges 7 barselsenger. Ansatte ved føden har lite tro på at dette vil gå. De ansatte der forbereder seg på korridorpatienter. Det er varslet høye tall for fødende i juli uten at det har fått betydning for vedtaket. Flergangsfødende får ligge 48 timer, førstegangsfødende 60 timer. Dette er en reduksjon fra 72 timer på begge grupper. Dette betyr at de nybakte mødre blir sendt hjem på den tiden de vanligvis har flest spørsmål og utfordringer, bl.a. i forhold til amming. Andre sykehus har mindre liggetid enn 72 timer, men de har etablert team som kan dra på hjemmebesøk. Så langt jeg vet, er ikke det på plass i helseforetaket. Et slikt team vil være en god mellomsøsning, men det krever at det er tilgang på jordmødre og helsesøstre som kan bistå. For Trøndelag sin del er det allerede vanskelig å få tak i nok jordmødre.

Psykisk helsevern har vært og er et satsningsområde for flere regjeringer, og det er et nasjonalt satsningsområde fram til 2009. Det er derfor oppsikts-

vekkende at St. Olavs Hospital velger å legge ned flere senger innenfor dette området. I 2006 ble det nedlagt 15 senger, fordelt på 11 senger på Haukåsen og 5 senger på Tiller. Det har i det siste vært fremmet forslag om ytterligere nedleggelse av 16 senger. I erstatning for de siste kuttene skal det opprettes et ambulerende akutteam. Dette er i utgangspunktet et godt forslag, men det krever fagpersonale, og slik jeg har forstått det er det problematisk å skaffe psykiatere og psykologer. Skal teamet bemannes, må spesialister tas fra institusjonene, og det vil være en ytterligere svekkelse av tilbudet for inneliggende og polikliniske pasienter. Fagorganisasjonene ved sykehuset er bekymret for situasjonen da både akuttavdelingene og DPS-ene er presset pr. i dag. Det er uttrykt fra fagmiljøet at en ny reduksjon i psykisk helsevern vil resultere i svekkelser utover det tiltakene viser. Det vil gå ut over pasientbehandling, utviklingsarbeid innen kvalitetsutvikling og funksjonen som regional utvikler og samarbeid med kommunene. En reduksjon i tilbudet vil gjøre det vanskelig å bygge opp tilbudet på nytt, da en allerede er kommet for langt under landsgjennomsnittet. I tilrådingen står det bl.a. at det foreslåtte tiltaket vil medføre økt risiko for feilvurderinger som vil kunne føre til økt selvskading, suicidalitet m.m.

Det er ikke vanskelig å se at denne nedskjæringen også vil berøre kommunene. Kommunene prøver etter beste evne å legge til rette for gode tjenester til sine innbyggere både i forhold til nyfødte, psykisk syke og eldre, men det er ikke enkelt når budsjettene til helseforetakene skyver problemene over til første-linjetjenesten, uten at det følger penger med fra staten, og i en hastighet som ikke gjør det mulig å legge til rette for tiltak. Dette bekymrer pasienter, pårørende, helsepersonell og lokalpolitikere.

Svar:

Jeg er helt enig med representanten Kopperstad Bratseth i at eldre, kvinner med nyfødte barn, og folk med psykiske lidelser, i likhet med mange andre pasientgrupper har behov for et helhetlig tjenestetilbud på tvers av organisatoriske grenser. Det har derfor vært et fokus på å utvikle samhandlingstiltak og helhetlige behandlingsskjeder for pasientene de siste årene. Gode samhandlingstiltak har også blitt utviklet mange steder i landet, ikke minst i samarbeidet mellom Trondheim kommune og St. Olavs Hospital. Jeg vil fortsatt legge trykk på å følge opp samhandlingsområdet, og departementet og KS vil om kort tid inn-

gå en nasjonal rammeavtale om samhandling på helse- og omsorgsområdet. Rammeavtalen vil ha en varighet på tre år, og skal blant annet understøtte inngåelse og reforhandling av lokale samarbeidsavtaler.

Den økonomiske situasjonen

St. Olavs Hospital HF er, som representanten kjenner til, i en alvorlig økonomisk situasjon. For å oppnå de økonomiske resultatkravene som er stilt til helseforetaket, er det nødvendig med god styring slik at iverksatte og planlagte tiltak gir reell resultatforbedring. I tillegg har denne regjeringen i vesentlig grad bidratt til at de regionale helseforetakene har noe bedre tid og handlingsrom til å gjennomføre nødvendig effektivisering av driften for å sikre pasientbehandlingen. Det ble bl.a. bevilget 500 mill. kr mer til sykehusene gjennom St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005-2006), og 100 mill. kr i Revidert nasjonalbudsjett for 2006. Det ble også utbetalt 2,9 mrd. kr til byggingen av St. Olavs Hospital HF i desember 2005. Videre fikk Helse Midt-Norge RHF utsatt kravet om å komme i økonomisk balanse i løpet av 2007. I St.prp. nr. 1 (2006-2007) er det avsatt egne midler til byggeprosjektet på blant annet St. Olavs Hospital HF, og til å rette opp skjevfordelingen mellom de regionale helseforetakene. Gjennom St.prp. nr. 44 (2006-2007) er det bevilget ytterligere 800 mill. kr til de regionale helseforetakene, hvorav Helse Midt-Norge fikk 275 mill. kr.

Tilbud til eldre

Helse Midt-Norge RHF opplyser at Geriatrisk seksjon ved Medisinsk klinikk, St. Olavs Hospital, reduserte sengetallet sitt fra 15 til 10 fra og med 5. februar 2007. Helse Midt-Norge har informert meg om at St. Olavs hospital har redusert liggetiden ved å gjennomføre tiltak som gir mer effektiv pasientbehandling. Geriaterne behandler like mange pasienter som før, men med færre senger.

I moderne medisinsk behandling er det ikke nødvendigvis en direkte sammenheng mellom antall senger og god kapasitet i behandlingstilbudet. Utviklingen framover når det gjelder spesialisthelsetjenester for eldre vil i større grad handle om gode polikliniske og ambulante tjenester der de eldre bor. Dette krever velfungerende samhandling mellom kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenesten slik at pasientene sikres helhetlige behandlings- og rehabiliteringstjenester. På den måten kan eldre pasienter få et godt spesialisthelsetjenestetilbud enten de ligger i sykehus, mottas i poliklinikk eller behandles i sykehjem under veiledning fra geriatrisk spesialistkompetanse. Trondheim kommune og St. Olavs Hospital HF har iverksatt en rekke samhandlingstiltak, herunder intermediæravdelingen på Saupstad sykehjem. De mottar eldre pasienter for sluttbehandling

etter sykehusopphold, og forskning viser at behandlingen fører blant annet til redusert dødelighet, færre re-innleggelser og redusert behov for hjelp i hjemmet.

Tilbud til kvinner med nyfødte barn

Helse Midt-Norge har informert meg om at St. Olavs Hospital HF har satt i gang en rekke tiltak for å videreutvikle et godt tilbud til mor og barn etter fødsel. Dette omfatter ekstra barnelegekontroll før hjemreise, styrking av amnehjelp ved poliklinikk og forbedret informasjon fra sykehuset til de enkelte kommunene når det for eksempel er behov for ekstra oppfølging på helsestasjonen. St. Olavs Hospital HF legger opp til at mor og den nyfødte kan skrives ut tidligere enn i dag. Dette gjøres etter en individuell vurdering, slik at alle som trenger det blir tilbudt et lengre opphold.

Tilbud til folk med psykiske lidelser

I oppdragsdokumentet for 2007 har de regionale helseforetakene fått styringssignaler om å videreføre prioriteringen av psykisk helsevern og gjennomføre Opptrappingsplanen for psykisk helse. Den prosentvise veksten innenfor psykisk helsevern skal være minst like stor som i somatikken. Mer konkret har de fått i oppdrag å vurdere alle mulige tiltak, inkludert å øke antall døgnplasser i akuttpsykiatrien dersom det skulle være nødvendig.

Å løse strukturproblemene i psykisk helsevern er en utfordring. Undersøkelser viser at mange pasienter på sykehus vurderes som utskrivningsklare, og blant dem vil mange være tjent med oppfølging i kommunen. St. Olavs Hospital HF og nærliggende kommuner arbeider derfor med å finne løsninger for en rekke pasienter som ikke lenger har behov for et døgntilbud i spesialisthelsetjenesten. Dette omfatter etablering av velfungerende bo- og omsorgstilbud i kommunene, og nødvendig oppfølging fra spesialisthelsetjenesten. Som et ledd i omstillingen er det planer om en reduksjon av 16 intermediærplasser i sykehus. Helse Midt-Norge RHF har redegjort for at de ressursene som frigjøres gjennom disse omstillingene skal gå til etablering av nye tiltak i psykisk helsevern. Jeg er gjort kjent med at Trondheim kommune mener at disse tiltakene er nødvendige og vil passe inn i kommunens planer for folk med psykiske problemer.

De regionale helseforetakene skal sørge for nødvendige helsetjenester til befolkningen i egen region. Dette krever faglige prioriteringer, god styring med ressursbruken og velfungerende samhandling mellom kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenesten. Endringer i antall senger ved St. Olavs Hospital HF inngår i pågående omstrukturingsprosesser hvor blant annet tettere samarbeid mellom helseforetak og kommunene om mer sam-

menhengende tjenester inngår. Som vist ovenfor er det pasientene som tar ut gevinstene når kompetanse og ressurser fra begge tjenestenivåer benyttes til å gi pasientene mer helhetlige helsetjenester. Å utvikle slike tilbud er en ønsket utvikling fra Regjeringens

side. Samtidig er det viktig at helseforetakene ikke bruker mer ressurser enn det som bevilges av Stortinget. St. Olavs Hospital er inne i en viktig og nødvendig prosess som jeg vil følge nøye framover.

SPØRSMÅL NR. 1125

Innlevert 31. mai 2007 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 12. juni 2007 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Fra 1. juni 2007 blir politiet i større grad enn tidligere underlagt arbeidsmiljøloven mht. arbeidstidsbestemmelser. Dette skyldes et EU-direktiv. Konsekvensene for norsk politi blir blant annet at det kreves mer hviletid. Personlig er jeg opptatt av de konsekvenser dette vil ha for publikum og etaten. Jeg vil derfor vite om dette kan få direkte følger for publikum mht. utrykningstid og om Justisdepartementet har gjort noen beregninger av hvor mange flere politifolk man trenger for å kompensere for innføringen?»

BEGRUNNELSE:

Arbeidstidsbestemmelser skal man ha stor respekt for. Samtidig er det viktig at man ser hvilke konsekvenser innføring av nye bestemmelser får for de respektive etater. Denne henvendelsen gjelder i hvilken grad politiet nå blir berørt og hvordan dette kan "ramme" publikum.

Allerede nå ser vi at det er tilfeller hvor befolkningen ikke får den nødvendige oppfølging, og personlig er jeg redd for at dette kan bli enda verre etter 1. juni 2007. Jeg ser derfor frem til statsrådets svar med stor interesse.

Svar:

Regjeringen har foreslått å styrke politiet med 77 mill. kr i Revidert nasjonalbudsjett for 2007. Dette kommer i tillegg til de styrkinger Regjeringen allerede har gjort i forbindelse med 2006- og 2007-budsjettet, i motsetning til forrige regjering som foreslo å kutte budsjettet på politiets område i 2006. For å sikre en langsiktig satsing på politiet, er studentopptaket i 2007 økt til hele 432 studenter.

Politidirektoratet opplyser at bakgrunnen for de nye bestemmelsene er de endringer som skjedde i arbeidsmiljøloven 17. juni 2005. Endringene har igjen sin bakgrunn i implementering av det såkalte arbeids-

direktivet fra EU. Den nye loven setter klare rammer for hvor mye ansatte kan arbeide innenfor en 24 timers periode. Loven oppstiller også et annet vern om de arbeidsfrie periodene enn tidligere, blant annet skal den enkelte arbeidstaker være sikret en arbeidsfri periode på minst 11 timer i hver 24 timers periode.

Politidirektoratet og de ansattes organisasjoner har innenfor den adgang loven gir, fremforhandlet arbeidstidsbestemmelser som gir unntak fra lovens hovedregler. Første trinn i oppfølgingen av loven ble forhandlet fram i arbeidstidsbestemmelser (ATB) i 2005 med midlertidige unntaksbestemmelser. Unntaksbestemmelsene er nå forhandlet på nytt og har fått en utvidelse hva gjelder unntak fra loven og gjelder fra 1. juni 2007 og til og med 31. desember 2007 og videre for ett år om gangen om ikke en av partene sier den opp med minst 3 måneders varsel. Unntaksbestemmelser har vært avgjørende for politiets muligheter til å kunne utføre både nødvendig beredskapstjeneste og påkrevd operativ tjeneste i politidistriktene. Blant annet er det avtalt at reservetjeneste (beredskapsvakt) kan utføres i den arbeidsfrie perioden. Videre er det avtalt at den enkelte arbeidstaker under spesielle omstendigheter kan ha kortere arbeidsfrie perioder enn lovens hovedregel. Slik Politidirektoratet ser det, er de nye bestemmelsene et bedre grunnlag for utførelsen av polititjenesten enn om lovens hovedregel skulle vært lagt til grunn.

De nye arbeidstidsbestemmelsene trådte i kraft 1. juni 2007. Det er derfor på det nåværende tidspunkt ikke mulig å ha en fullstendig oversikt over budsjettmessige (økonomi og personell) konsekvenser som endringen i arbeidsmiljøloven i 2005 vil føre til. Politidirektoratet opplyser at endringene vil innebære utfordringer særlig for distrikter med store avstander og små tjenesteenheter. Spesielt vil kravet til hvileperioder medføre behov for utvidet vaksamarbeid fordi det er nødvendig med økt antall tjenestemenn for å fylle en tjenesteliste.

Bestemmelsene vil være noe av vurderingsgrunnlaget i det pågående arbeidet med å utrede behovet for tilgang på personell i politi- og lensmanns-etaten frem til 2015. Som kjent er dette arbeidet en oppfølging av Stortingets behandling av St.meld. nr. 42 (2004-2005) Politiets rolle og oppgaver.

For øvrig vil jeg gjøre oppmerksom på at regjeringen har foreslått å styrke politiet med 77 mill kr i

revidert nasjonalbudsjett for 2007. Dette kommer i tillegg til de styrker regjeringen allerede har gjort i forbindelse med 2006- og 2007-budsjettet, i motsetning til forrige regjering som foreslo å kutte budsjettet på politiets område i 2006. For å sikre en langsiktig satsing på politiet, er studentopptaket i 2007 økt til hele 432 studenter.

SPØRSMÅL NR. 1126

Innlevert 31. mai 2007 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 6. juni 2007 av kunnskapsminister Øystein Djupedal

Spørsmål:

«Trafikal opplæring har i mange år vært et viktig deltema i den norske skolen. Mange ungdommer har bl.a. tatt "mopedlappen" som en del av undervisningen. Ved innføring av Kunnskapsløftet er muligheten til valg av praktiske fag fjernet til fordel for andre teorifag. Det har rammet mopedføreropplæringen.

Er dette et klart og bevisst valg fra statsrådets side, og hvilke negative konsekvenser ser statsråden ungdom kan utsettes for som en konsekvens av dette?»

BEGRUNNELSE:

Altfor mange ungdommer skades årlig i trafikken. Skolen har derfor, sammen med foreldre og andre, hatt en vesentlig rolle i å gi ungdom trafikale ferdigheter for å søke å unngå trafikkulykker. Mopedføreropplæring har vært blant de mest populære å delta i, og mange steder har det vært et godt og konstruktivt samarbeid mellom etater som Trygg Trafikk, Politiet og andre. Felles mål har vært å forhindre at unge drepes og skades i trafikken.

I den nasjonale trafikksikkerhetsplanen er gjennomføring av trafikalt grunnkurs nevnt flere steder som programfag i det offentlige skoleverket. Problemet er at det pr. i dag ikke gjennomførbart.

Jeg ser derfor frem til statsrådets svar.

Svar:

Da Stortinget behandlet Innst. S. nr. 268 (2003-2004) til St.meld. nr. 30 Kultur for læring (2003-2004), sluttet Stortinget seg til at innføring av programfag til valg ville bidra til en bedre tilpasset opplæring og gi rom for praktiske aktiviteter eller fordypning samtidig som grunnskole og videregående

opplæring skulle knyttes bedre sammen. Komiteen uttalte også at faget måtte få et tilstrekkelig omfang.

Ved fastsettingen av ny fag- og timefordeling for Kunnskapsløftet ble det fra og med skoleåret 2006/07 besluttet at timerammen for programfag til valg skal være 113 timer à 60 min. på ungdomstrinnet. I skoleårene 2006/2007 og 2007/2008 gis det som alternativ til programfag til valg mulighet for å videreføre "skolens og elevenes valg" på ungdomstrinnet innenfor den fastsatte timerammen for programfag. Programfag til valg blir obligatorisk fra og med skoleåret 2008/2009. I perioden fram til faget blir obligatorisk, gjennomføres det systematiske utprøvinger av programfag til valg.

Gjennom opplæringen i programfag til valg skal elevene få erfaring med innhold, oppgaver og arbeidsmåter som karakteriserer de ulike utdanningsprogrammene i videregående opplæring. Hensikten med å innføre dette faget er å gi elevene valgmuligheter, som igjen skal kunne bidra til økt engasjement og gode forutsetninger for valg av utdanningsprogram i videregående opplæring.

Kunnskapsløftet har på denne måten ikke begrenset elevenes valgmuligheter eller skolens mulighet til å tilby fag som er praktisk rettet for å bli kjent med aktuelle utdanningsprogram og programområder i videregående opplæring. Selve læreplanen for programfag til valg skal utarbeides på lokalt nivå. Den skal baseres på retningslinjene for lokal utarbeiding av læreplan for programfag til valg og ta utgangspunkt i utdanningsprogrammene for videregående opplæring og tilpasses ungdomstrinnets nivå. Programfag til valg skal ikke tilsvare eller være lik kompetansemålene i læreplaner for videregående opplæring, og er derfor ikke kompetansegivende i forhold til videregående opplæring.

Det er opp til skolen å bestemme hvordan opplæringen i faget skal organiseres og tilrettelegges slik at elevene lærer best mulig. Som eksempel på muligheter for praktisk tilrettelegging kan utdanningsprogram for teknikk og industriell produksjon nevnes, hvor ett av formålene for programfagene er å bidra til trygg bruk av kjøretøy, trafiksikkerhet og ivaretagelse av helse og miljø. I tillegg er feilsøking, reparasjon og vedlikehold viktige arbeidsområder for blant annet programområde for kjøretøy. Å bruke moped

for å få erfaring med arbeidsmåter, oppgaver og innhold fra videregående opplæring, kan være én innfallsvinkel. Faget kan imidlertid ikke benevnes trafikal opplæring, som representanten Jan Arild Ellingsen etterlyser, men må hjemles i struktur og læreplanverk for videregående opplæring.

Jeg vil følge innføringen og resultatet av utpøringen av programfag til valg nøye, og ev. justere retningslinjene for faget før det innføres for alle elever fra og med skoleåret 2008/2009.

SPØRSMÅL NR. 1127

Innlevert 31. mai 2007 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 7. juni 2007 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Trondheim kontrollsentral sto angivelig ferdig til bruk i det øyeblikket styret i Avinor vedtok å flytte den til Bodø. Ny sentral med nytt utstyr står ubrukt mens kontrollsentralen i Bodø opereres med manglende bemanning og gammelt utstyr. Investering i nytt anlegg og utstyr kostet 45 mill. kr. Avinor er finansiert gjennom avgifter der hoveddelen betales av flypassasjerene.

Hvordan vil statsråden rydde opp i denne skandalen og sørge for at flypassasjerene holdes økonomisk og trafikkmessig skadesløs?»

Svar:

Avinors styre vedtok i desember 2003 å flytte områdekontrollfunksjonene for Norge nord for 62 grader nord til kontrollsentralen i Bodø. Dette førte til at Avinor ikke tok i bruk den bygningen som opprinnelig var forutsatt å huse daværende Trondheim kontrollsentral og innflygingskontrollen for Værnes. Det kontrolltekniske utstyret (radar- og reiseplandatasystem) som da var under bestilling og levering til Trondheim kontrollsentral, var forutsatt overført til Bodø kontrollsentral.

Avinor opplyser at maskinvare og programvare som var tiltenkt Trondheim kontrollsentral, i høy grad blir gjenbrukt i andre deler av Avinor. Bygningsmassen blir ikke utnyttet som forutsatt. Avinor arbeider videre med planer for bruken av lokalene. I første omgang vil Avinor installere en ny flygekon-

trollsimulator i lokalene i oktober i år. Avinor opplyser ellers at bygningsmassen på Værnes inngår i vurderinger av den framtidige organiseringen av innflygingskontrolltjenester for flyplasser i Midt-Norge. Det er for øyeblikket ikke tatt noen beslutninger på dette punktet.

Omstillingstiltaket skapte uro i Avinor. Ifølge Avinor var dette en medvirkende årsak til den underbemanningssituasjonen man opplevde ved Bodø kontrollsentral, da mange medarbeidere valgte å slutte i virksomheten. For å medvirke til ro i selskapet trakk administrerende direktør seg på slutten av 2005. Ny administrerende direktør begynte i april 2006. Videre utnevnte jeg ny styreleder i ekstraordinær generalforsamling i mai 2006.

Avinor opplyser at bemanningssituasjonen ved kontrollsentralen i Bodø er betydelig forbedret i løpet av det siste året. Ifølge Avinor opprettholder enheten derfor nå en normal kapasitet og driftsstabilitet, selv om bemanningssituasjonen, på samme måte som i andre flygekontrollenheter i Norge og det øvrige Europa, er sårbar. Avinor er i ferd med å implementere nytt radar- og reiseplandatasystem ved Bodø kontrollsentral og tilknyttede flyplasser. Dette forventes tatt i bruk ved årsskiftet 2008-2009.

Avinor opplyser at selskapet for tiden gjennomgår sine samlede langsiktige investeringsplaner med sikte på å avdekke og presentere økonomiske risikomomenter i tilknytning til investeringsplanene i selskapet.

SPØRSMÅL NR. 1128**Innlevert 31. mai 2007 av stortingsrepresentant Svein Flåtten****Besvart 11. juni 2007 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Skattedirektoratets forhåndsuttalelse BFU 19/07 redegjør for at honorar til f.eks. styreleder eller vaktmester i boligsameier ikke anses å være skatte- eller avgiftspliktig når honoraret til mottaker ikke overstiger 1 000 kr fra hver enkelt sameier.

Hva vil finansministeren gjøre for å sikre en bred informasjon om dette og sikre et effektivt og raskt oppgjør med de skattytere som feilaktig har blitt ilagt skatt og avgifter i tidligere år?»

BEGRUNNELSE:

Skattedirektoratet har nylig avgitt en bindende forhåndsuttalelse om at verv som f.eks. styreleder eller vaktmester i boligsameier må anses å være en avtale mellom den enkelte sameier som oppdragsgiver og den som tar oppdraget. Det betyr at i henhold til forskrift av 30. desember 1983 nr. 1974 § 1, første pkt. er inntekter som ikke overstiger 1 000 kr ikke innberetningspliktig og dermed ikke skatte- eller avgiftspliktig.

Dette er etter all sannsynlighet ukjent skatterettslig forståelse for boligsameier i den aktuelle størrelse. I tillegg til at det får økonomisk betydning for mange av de som har hatt slike verv vil det også få betydning for mange sameiers økonomi. Det kan få betydning for husleienes størrelse ved at nivået på både vaktmesterlønn og styrehonorarer kan reduseres, i tillegg til det faktum at det ikke skal beregnes arbeidsgiveravgift. Både skattytere og sameier kan ha betydelige skattebeløp til gode.

At forståelsen av skattebestemmelsene er slik forhåndsuttalelsen redegjør for, vil bety at det blir lettere å rekruttere frivillige til både styrearbeid, vaktmesterarbeid og andre oppgaver. Frivillighetsaspektet er ofte vesentlig ved denne boformen, og god informasjon om denne skatteregelen vil stimulere dette.

Svar:

Ordnningen med bindende forhåndsuttalelser ble innført i 2001 for å gi skattyterne bedre muligheter for å forutsi sin skatteposisjon. Skattyterne kan i henhold til ligningsloven § 3A-1 anmode om en bindende forhåndsuttalelse om de skattemessige virkningene av en konkret planlagt disposisjon før den igangsettes.

En bindende forhåndsuttalelse gjelder kun for vedkommende konkrete sak og skattyter, og har ikke

bindende virkning for andre tilsvarende eller lignende saksforhold. Uttalelsen binder heller ikke domstolene og Finansdepartementet, og faller bort dersom det skjer regelendringer på det området som uttalelsen gjelder. Likevel kan det i alminnelighet forutsettes at den rettsoppfatning som en sentral forhåndsuttalelse bygger på, vil få presedensvirkninger for andre skattytere i tilsvarende situasjoner. Den konkrete uttalelsen er for øvrig for lengst offentliggjort, og gjelder et boligsameie etter eierseksjonsloven, med 47 sameiere.

Skattedirektoratet har i uttalelsen lagt til grunn at godtgjørelse til et styremedlem i et boligsameie for styreverv i 2007 er skattefri så lenge den ikke overstiger 1 000 kr for hver sameier. Denne beløpsgrensen gjelder fritak for lønnsinnberetning og skatteplikt. Uttalelsen er basert på at det rettslig sett består et oppdragsforhold mellom styremedlemmet og den enkelte sameier, istedenfor mellom styremedlemmet og det fellesskap som sameierne og sameiet utgjør. Dermed blir også frigrensen på 1 000 kr gjeldende for hvert enkelt av disse oppdragene. Det er i uttalelsen ikke tatt stilling til om det samme vil gjelde for godtgjørelse for annet arbeid i sameieforhold enn styreverv. Uttalelsens prinsipielle syn om oppdragsantallet tilsier imidlertid at frigrensen på 1 000 kr kan bli ansett gjeldende mer generelt per sameier når det gjelder lønnet sysselsetting i et sameie. Dette kan gjelde vaktmesterlønn, forretningsførerlønn mv.

Til nå har den alminnelige oppfatningen vært at skattefri godtgjørelse fra et boligsameie til ansatte mv. har vært begrenset til 1 000 kr, uavhengig av antall sameiere. Etersom uttalelsen fra Skattedirektoratet avviker fra dette synet, og ikke umiddelbart framtrer som overbevisende, er det behov for en nærmere vurdering av rettstilstanden på dette området. Finansdepartementet vil gjøre en slik vurdering i samråd med direktoratet. Spørsmålet om den praktiske oppfølging av saken må da avvente denne kommende prosessen.

Blant de punktene som kan være egnet til å betvile hensiktsmessigheten av standpunktet i direktoratets uttalelse, nevner jeg følgende:

Det er klart utilsiktet at fribeløpet på 1 000 kr skal kunne mangedobles i slike fellesskap som sameieforhold utgjør. At sameierne formues- og inntektslignes hver for seg for sin andel i sameiet (bruttoligning) betyr ikke nødvendigvis at sameiet som sådant (fellesskapet) ikke kan tillegges andre rettslige posisjoner, for eksempel når det gjelder arbeidsgiveransvar.

Sameielovgivningen, herunder eierseksjonsloven, gir sameiefellesskapet en betydelig rettslig selvstendighet, både i forholdet innad til den enkelte sameier, og i forholdet utad til omgivelsene. Mye taler derfor for å godta at et sameiefellesskap bl.a. kan være oppdragsgiver eller arbeidsgiver, uten å måtte splitte opp denne posisjonen på hver enkelt sameier.

I andre situasjoner, hvor en oppdragstaker reelt sett har mange oppdragsgivere, vil adgangen til å nyte godt av mange fribeløp normalt begrenses av to sammenhengende forhold. Det ene forholdet er at fribeløpet ikke gjelder næringsinntekt. Det andre forholdet er at et større antall oppdrag trekker i retning av næringsklassifisering av oppdragsinntektene. I utgangspunktet synes det ganske fjernt å klassifisere styrehonorar i boligsameie som næringsinntekt. Dette gjelder selv om honoraret anses som en sum delhonorarer fra et stort antall sameiere. Men sammenhengen mellom oppdragsantall og næringsklassifisering illustrerer at det ligger utenfor fribeløpets formål å anvende det på hvert av en rekke delhonorarer fra enkeltsameiere, når realiteten er et samlet honorar fra sameiefellesskapet til styremedlemmet.

En oppsplitting av oppdragsgiver- og arbeidsgiveransvar på de enkelte sameiere ville dessuten bli svært tungvint i tilfelle der årlig lønnutbetaling fra sameiet til en ansatt er høyere enn 1 000 kr pr. sameier. Da måtte sameiestyret sørge for arbeidsgiverrutiner for hver enkelt av sameierne, knyttet til Arbeidsgiver/arbeidstakerregisteret, trekkoppgaver og trekkbetaling, arbeidsgiveravgiftsoppgaver og avgiftsbetaling, innsetting av trekkbeløp på særskilt skattetrekkkonto, lønnsoppgave og følgeskriv. For sameiere som er arbeidsgivere også utenom sameiet, ville et betydelig samordningsbehov oppstå. Sterke praktiske hensyn tilsier at man unngår den nevnte oppsplitting med derav følgende betydelige papirarbeid.

Oppdrag som styremedlem i sameie tildeles gjennom en flertallsbeslutning i det høyeste sameieorganet, nemlig sameiemøtet. Oppdraget anses i alle vanlige relasjoner som ett oppdrag per styremedlem, ikke som like mange oppdrag som antallet sameiere. Direktoratets anbeførelse om at styreverv i sameiet må

anses som resultat av avtale(r) mellom den enkelte sameier og styremedlemmet, er trolig ikke dekkende.

Direktoratets uttalelse går ikke inn på konsekvensene for arbeidsgiveravgift ved å anse oppsplittede styrehonorar på inntil 1 000 kr pr. sameier som skattefrie. Denne frigivelsen gjelder ikke avgiftsplikten, idet også lønn mv. under denne frigivelsen skal medtas i avgiftsgrunnlaget, jf. folketrygdloven § 23-2 første ledd tredje punktum.

En uheldig konsekvens av direktoratets uttalelse kunne derfor bli at sameiestyret måtte administrere oppsplittede avgiftsrutiner for den enkelte sameier. Imidlertid gjelder det et fritak for å betale arbeidsgiveravgift for en termin når avgiftsbeløpet for denne terminen ikke overstiger 150 kr. Et lønnsbeløp på 1 000 kr medfører 141 kr eller mindre i arbeidsgiveravgift, slik at sameiere uten andre lønnsutbetalinger enn dette ville gå klar av betalingsplikten for avgift. I praksis ville det i slike tilfeller trolig heller ikke bli forlangt innlevering av terminoppgave for det ikke innbetalingspliktige avgiftsbeløpet. Det kan derfor ligge an til at direktoratets syn om oppsplitting ikke nødvendigvis leder til tungvinte avgiftsrutiner på vegne av sameierne, unntatt for sameiere som har arbeidsgiveransvar også utenfor sameiet. Men dette bør undersøkes nærmere i den kommende prosessen som jeg har varslet ovenfor.

Ved en oppsplitting på de enkelte sameiere må man i prinsippet ta hensyn til at en person ikke kan ha oppdrag for seg selv. Det er vanlig at styremedlem i et sameie også er sameier. Direktoratets oppsplittede oppdragsbegrep må da i tilfelle avgrenses til de øvrige sameiere. Skattefritak for sameiestyrets utbetaling av styremedlemmets egen sameierandel av styrehonoraret til seg selv må i tilfelle kunne begrunnes særskilt.

Slik dette tolkningsspørsmålet står, kan det ikke ses bort fra at konklusjonen til slutt blir en annen enn i direktoratets uttalelse, evt. at regelverket endres i ønskelig retning. For at denne muligheten fortest mulig skal bli kjent og tatt hensyn til, sendes kopi av mitt svar til Skattedirektoratet, med sikte på passende formidling derfra til berørte sameierepresentanter.

SPØRSMÅL NR. 1129**Innlevert 31. mai 2007 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner****Besvart 12. juni 2007 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Det har i lang tid vært usikkerhet knyttet til redningshelikopterbasen i Florø. Regjeringen har nå besluttet å etablere basen som et detasjement og driftes av Forsvaret. Det innebærer at anbudskonkurransen er avlyst. Private selskap har nedlagt mye arbeid og ressurser i anbudsprosessen.

Hvorfor har Regjeringen gått bort fra at helikopterbasen skulle drives sivilt, og kan statsråden forsikre at det blir en fullverdig base fra dag en i januar 2009 i tråd med forutsetningene Stortinget nedfelte i Innst. S. nr. 156 (2001-2002)?»

Svar:

Regjeringen har konsentrert seg om en samlet tilnærming til redningstjenesten og lagt vekt på å utvikle redningstjenesten slik at den totalt sett har best

mulig beredskap i hele landet. Som det fremgår av behandlingen av Innst. S. nr. 156 (2001-2002) gikk flertallet på Stortinget inn for sivil base i Florø, fordi Forsvaret på den tiden ikke hadde kapasitet til å operere basen. Forutsetningene har imidlertid endret seg ved at Forsvaret nå er tydelige på at de har kapasitet til også å operere Florøbasen. Regjeringen har derfor av samfunnsøkonomiske og beredskapsmessige grunner kommet frem til at Forsvaret skal drive redningshelikopterbasen i Florø.

Jeg kan forsikre om at basen fra dag én vil ha 100 pst. beredskap og tilstedevakt med lege i tråd med det Stortinget har vedtatt. I tillegg er arbeidet med å anskaffe nye redningshelikoptre igangsatt og Florø vil være blant de første basene med nye helikopter når leveransene er klare.

SPØRSMÅL NR. 1130**Innlevert 31. mai 2007 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 11. juni 2007 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Fordi Norge er medlem av EØS uten å være medlem av EU, har Norge også kostnader knyttet til EFTA-sekretariatet og andre kostnader som oppstår pga. uenighet mellom EFTA og EU.

Kan finansministeren gi et anslag på hvilke ekstrakostnader dette påfører den norske stat og norsk næringsliv både direkte og indirekte?»

Svar:

I statsbudsjettet for 2007 (St.prp. nr. 1 (2006-2007)) er det bevilget 191,5 mill. kr til EFTA og EFTA-organer. Beløpet fordeler seg slik på hovedposter:

- EFTA-sekretariatet 75,0 mill. kr. Bevilgningen dekker utgifter til sekretariatene i Genève (medregnet tredjelandsamarbeidet) og Brussel (EØS-samarbeidet)

- Overvåkingsorganet, ESA, 91,5 mill. kr. Hovedoppgaven til ESA er å føre tilsyn med at EFTA/EØS-landene gjennomfører og bruker reglene i EØS-avtalen i samsvar med avtalens forpliktelser
- EFTA-domstolen 25,0 mill. kr. Domstolen skal bl.a. avgi rådgivende uttalelser om fortolkning av EØS-avtalen på anmodning fra nasjonale domstoler og dømme i saker som ESA, eventuelt et annet EFTA/EØS-land, reiser mot et EFTA/EØS-land.

Gitt at Norge skal være medlem av EØS, er alternativkostnaden til disse EFTA-relaterte utgiftene hva det ville ha kostet Norge å være med i EU.

Vi har ingen oversikt over kostnader næringslivet har i forbindelse med norsk deltaking i EFTA og EFTA-organene, eller hva disse kostnadene ville ha vært dersom Norge i stedet var medlem av EU. Det kan imidlertid pekes på at norsk næringsliv, gjennom vår deltakelse i EØS, kan operere i det indre markedet på lik linje med EU-aktører.

SPØRSMÅL NR. 1131**Innlevert 31. mai 2007 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 11. juni 2007 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Vil finansministeren ta initiativ til at Norges Bank skal forholde seg til gjeldende forskrift om rentefastsettelsen, og påse at Norges Bank ikke tiltar seg en rolle utenfor forskriften?»

BEGRUNNELSE:

Norges Bank økte den 30. mai styringsrenten til 4,25 pst. Professor Ragnar Nymoen uttaler i Dagens Næringsliv i dag, den 31. mai, at Norges Bank systematisk overvurderer inflasjonen. Han viser til at Norges Banks prognoser for inflasjonen to år frem i tid har ligget mer enn ett prosentpoeng for høyt i gjennomsnitt de siste årene. Inflasjonsprognosene til Norges Bank er viktige fordi de danner grunnlag for rentepolitikken Norges Bank velger å føre. Når sentralbanksjefen overvurderer inflasjonen, settes samtidig renten høyere enn man burde, i forhold til forskriften.

Undertegnede konstaterer at det ikke er samsvar med renteforskriftens bestemmelser og den praksis som følges av Norges bank, og mener at Norges Bank må bringe sin praksis i samsvar med regelverket. Når Norges Bank helt tydelig velger å legge mer vekt på andre forhold enn inflasjonsmålet, er det viktig at finansministeren påser at Norges Bank bringer sin praksis knyttet til rentefastsettelsen i tråd med forskriften.

Svar:

Retningslinjene for pengepolitikken ble fastsatt i forskrift av 29. mars 2001. I tråd med forskriften skal pengepolitikken sikte mot stabilitet i den norske kronens nasjonale og internasjonale verdi. Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken skal rettes inn mot lav og stabil inflasjon, definert som en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 pst. Av forskriften følger det at pengepolitikken skal bidra til å stabilisere utviklingen i produksjon og sysselsetting og til stabile forventninger om valutakursutviklingen. I St.meld. nr. 29 (2000-2001) står det videre at Norges Banks rentesetting skal være framoverskuende og ta tilbørlig hensyn til usikkerheten rundt makroøkonomiske anslag og vurderinger. Den skal ta hensyn til at det kan ta tid før politikken får effekt, og den bør se bort fra forstyrrelser av midlertidig karakter som ikke vurderes å påvirke den underliggende pris- og kostnadsveksten.

Pengepolitikkenes langsiktige oppgave er å gi økonomien et nominelt ankerfeste. Lav og stabil in-

flasjon er viktig for en god økonomisk utvikling. Forskriften etablerer en fleksibel inflasjonsstyring for pengepolitikken. På kort og mellomlang sikt må pengepolitikken veie hensynet til lav og stabil inflasjon mot hensynet til stabilitet i produksjon og sysselsetting. Det vil ofte være samsvar mellom hensynet til å stabilisere prisstigningen og hensynet til stabil utvikling i produksjon og sysselsetting. Dersom konflikt oppstår, vil en i skjønnsutøvelsen i pengepolitikken måtte foreta en avveining mellom disse to hensynene.

Finansdepartementet gir hvert år en vurdering av Norges Banks utøvelse av pengepolitikken i kredittmeldingen. I Kredittmeldinga 2006, som ble lagt fram 30. mars i år, skriver departementet bl.a. følgende om pengepolitikken:

"Den underliggjande prisstiginga i 2006 var låg og vesentleg lågare enn inflasjonsmålet. Den låge inflasjonen var ikkje eit teikn på svak økonomisk utvikling, men i særleg grad eit resultat av prisfall på importerte forbruksvarer og auka konkurranse i ein del produktmarknader. Det synest generelt å vere tillit til inflasjonsmålet. Noregs Bank har anslått at prisstiginga vil kome nær 2,5 prosent frå 2008. I utøvinga av pengepolitikken i 2006 har Noregs Bank måtta vege omsynet til å bringe inflasjonen opp mot 2,5 prosent mot omsynet til å stabilisere utviklinga i produksjon og sysselsetting. Renta har vore låg i lang tid og gitt vekstimpulsar til økonomien. Noregs Bank sette i løpet av 2006 opp styringsrenta med til saman 1,25 prosentpoeng, til 3,50 prosent. Hittil i 2007 er renta auka vidare til 4 prosent. Noregs Bank har anslått at renta framover gradvis vil bli sett opp, til om lag 5 prosent ved utgangen av 2007 og om lag 5,25 prosent ved utgangen av 2008, men anslaga er usikre. Etter ei samla vurdering har departementet ingen vesentlege merknader til Noregs Banks skjønnsutøving i pengepolitikken i 2006."

Norsk økonomi har vokst sterkt i nærmere fire år. Sysselsettingen har økt markert, og arbeidsledigheten er nede på et nivå vi ikke har sett siden en kort periode av annen halvdel av 1980-tallet. Det er utsikter til at veksten i fastlandsøkonomien blir liggende klart over trendveksten også i år. Samtidig ligger prisveksten fortsatt under målet gitt i forskriften for pengepolitikken, særlig som følge av negative prisimpulser fra importerte konsumvarer. Denne utviklingen innebærer utfordringer for Norges Bank i utøvelsen av pengepolitikken.

Norges Bank fastsetter styringsrenten med sikte på å stabilisere inflasjonen nær inflasjonsmålet på mellomlang sikt. Ved utgangen av 2006 var Norges Banks styringsrente 3½ pst. Så langt i år har Norges Bank økt renten videre til 4,25 pst., etter renteøkning

ger på ¼ prosentpoeng på rentemøtene i januar, mars og mai. Styringsrenten er dermed hevet med i alt 2½ prosentpoeng siden sommeren 2005. I Pengepolitisk rapport 1/07 fra mars uttalte hovedstyret at "Styringsrenten bør ligge i intervallet 4-5 pst. i perioden fram til neste rapport legges fram 27. juni, betinget av at den økonomiske utviklingen blir om lag som anslått". Hovedstyrets vurdering er at renten vil økes gradvis, slik at styret kan vurdere virkningene av renteendrin-

ger og annen ny informasjon om den økonomiske utviklingen. Norges Banks rentebane i Pengepolitisk rapport indikerer en styringsrente på om lag 5 pst. ved utgangen av 2007 og vel 5¼ pst. ved utgangen av 2008. Norges Bank anslår i rapporten en vekst i KPI nær inflasjonsmålet fra 2008, og at den underliggende prisveksten, målt ved KPI-JAE, tar seg gradvis opp mot 2½ pst. i 2009. Norges Bank vil legge fram ny pengepolitisk rapport i slutten av juni.

SPØRSMÅL NR. 1132

Innlevert 31. mai 2007 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 8. juni 2007 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen

Spørsmål:

«I en rapport utarbeidet for Landsdelsutvalget slås det fast at Nord-Norge har redusert sin andel av fangstverdien fra de norske fiskeriene med nær 10 pst. i perioden 1981-2005. Det vises til at på begynnelsen av -80 tallet var fangstverdien likt fordelt mellom nord og sør. I dag er forholdet 40/60 til fordel for fartøy "sørfra".

Er LUs rapport og konklusjoner i tråd med statsrådets oppfatninger, og hva vil i så fall statsråden bidra med for at fangstfordelingen til "nord" ikke svekkes ytterligere?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge rapporten har fiskefartøy fra den nordlige landsdelen i løpet av de siste seks årene fått redusert sin fangstandel med fem pst. Dette representerer en tapt førstehånds fangstverdi på ca 600 mill. kr. Noe som tilsvarer et økonomisk fundament for vel 500 kystfiskefartøy på 35 fot. I rapporten gis det ikke noe entydig svar på hva som er årsaken til at den nordnorske fangstandelen reduseres. I denne sammenhengen stilles det spørsmål om utviklingen skyldes forskjeller i pris mellom nord og sør, eller om det skyldes en faktisk omfordeling av fiskeressurser og kvoterettigheter fra nord til sør. Politisk har det i denne tidsperioden vært gjentatt fra ulike regjeringer at kvotefordeling mellom fartøygrupper, og "nord/sør," ligger fast.

Svar:

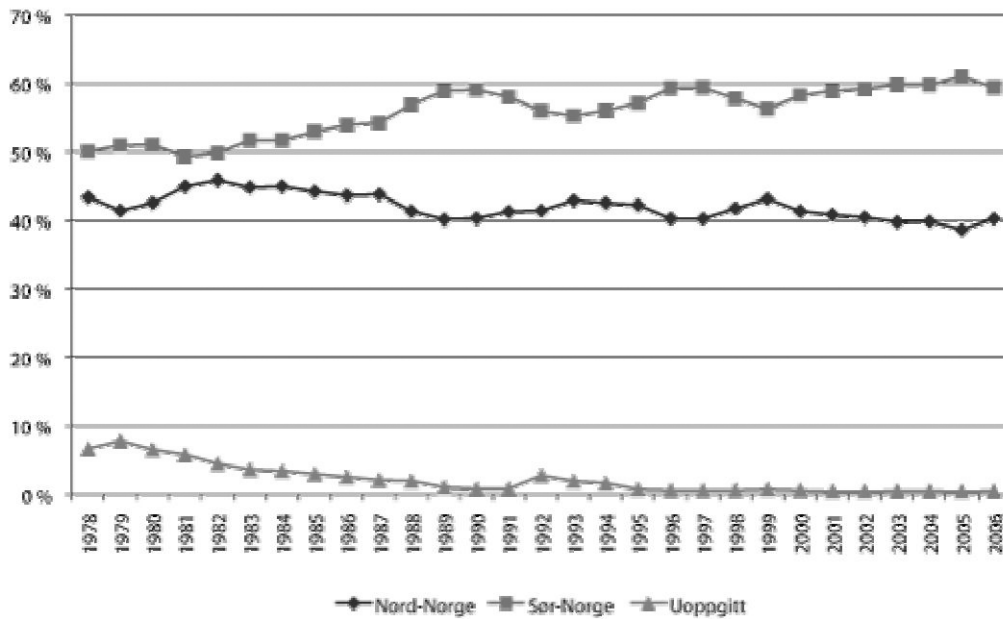
Denne rapporten blir lagt frem i sin helhet først i slutten av juni, og jeg kjenner derfor ikke til bakgrunnsstoffet for resultatene.

I St.meld. nr. 21 (2006-2007), Strukturpolitikk for fiskeflåten blir det i kapittel 2 Bakgrunn - fakta om fiskerinæringen i Norge gjort rede for en del utviklingstrekk, også om forholdet mellom Nord-Norge og Sør-Norge.

I stortingsmeldingen vises det til at det er store variasjoner mellom regionene med tanke på hvilke fiskerier som tradisjonelt har blitt drevet. Mens fartøy hjemmehørende i Nord-Norge i hovedsak har drevet fiske etter bunnfisk, har fartøy fra Sør-Norge spesialisert seg på fiske etter pelagiske bestander, noe som gir større volumer, men stort sett lavere kilopris. Dette er tilpasninger som går langt tilbake i tid, og er først og fremst resultat av geografiske og biologiske forhold knyttet til bestandenes utbredelsesområde og vandringsmønster.

Figuren under, som er hentet fra meldingen (figur 2.10 på side 28) viser relativ verdi landet av fartøy i Nord-Norge i forhold til Sør-Norge i perioden fra 1977 til 2006. Som det fremgår, var det akkurat på begynnelsen av 1980-tallet liten forskjell i relativ verdi, men i løpet av 1980-tallet og frem mot 1990 økte den relative verdien landet av fartøyer fra Sør-Norge. Det kan blant annet forklares med den negative utviklingen i fisket etter norsk arktisk torsk i samme periode.

Figur. Andel av fangstverdi fordelt på fartøy hjemmehørende i Nord- og Sør-Norge 1977 - 2006

Kilde: Fiskeridirektoratet

I meldingen er utviklingen videre omtalt med følgende (side 29):

"Etter 1990 har utviklingen både kvantummessig og verdimmessig vært relativt stabil. Fordelingen av landet kvantum av fartøyer hjemmehørende i henholdsvis Nord- og Sør-Norge har vært stabil fra 1993 til 2006. For verdien av fangsten er det en svak tendens i retning av økning i favor fartøyene hjemmehørende i Sør-Norge. Dette snudde imidlertid i 2006 som følge av reduksjon i fangstverdien fra de pelagiske fiskeriene.

Bestandssituasjonen, og dermed kvotegrunnlaget i ulike fiskerier, forklarer mye av utviklingen. I perioden etter 1990 har kolmule vokst fram til å bli en av de viktigste pelagiske bestandene, og dette er et fiskeri som i hovedsak drives av ringnotfartøy hjemmehørende i Sør-Norge. Videre har norsk vårgytende sild og makrell hatt en positiv pris- og kvantumsutvikling, særlig de siste årene. Innen disse fiskeriene er det fartøy fra Sør-Norge som dominerer.

For torsk og reke, og til dels sei og hyse, som er viktige fiskeslag for fartøyene fra Nord-Norge, har

både pris- og kvantumsutviklingen vært mer varierende i perioden. Dette har bidratt til at fartøyene hjemmehørende i Sør-Norge har hatt en gunstigere utvikling enn fartøyene fra Nord-Norge."

Det er denne regjeringens mål å legge til rette for en fiskeflåte som bidrar til aktivitet og sysselsetting langs hele kysten, i samsvar med deltakerlovens formål om å øke lønnsomheten og verdiskapingen i næringen og gjennom dette trygge bosetting og arbeidsplasser i kystdistriktene. Vi har derfor blant annet videreført geografiske bindinger på omsetning av fiskefartøy, innført distriktskvoter, innskjerpet ordningen med leveringsvilkår i torsketrålflåten og revidert strukturpolitikken.

Dette er tiltak som bidrar til en rettferdig fordeling av ressursene, til å opprettholde en variert eierskapsstruktur og som tar vare på de lokalt forankrede fiskebåtrederiene.

SPØRSMÅL NR. 1133**Innlevert 31. mai 2007 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen****Besvart 11. juni 2007 av utenriksminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

«Utviklingen rundt mediefriheten og eiendomsrett i Venezuela er bekymringsfull. Nylig ble en myndighetskritisk tv-kanal stengt. Norske interesser har blitt rammet gjennom myndighetenes nasjonaliseringsprosess av oljefelt.

Mener utenriksministeren fortsatt at man i Venezuela ikke gjennomfører en nasjonalisering av virksomheter, men at det bare handler om "overtakelse av aksjemajoriteter"?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til utenriksministerens svar på skriftlig spørsmål nr. 997, datert 3. mai 2007, hvor undertegnede tar opp situasjonen mellom Statoil og myndighetene i Venezuela. Det hersker ingen tvil om at Venezuelas myndigheter presser oljeselskapene til å oppgi sine posisjoner, og hvor selskap som ikke aksepterer å sette seg til forhandlingsbordet trues med ekspropriasjon av eierskap.

I sitt svar skriver utenriksministeren at det er "ikke snakk om en nasjonalisering i tradisjonell forstand - men en overtakelse av aksjemajoriteten i vedkommende sammenslutninger av selskaper".

Nasjonaliseringsbølgen i Venezuela gjelder ikke bare oljeselskap. NRK-nyhetene kunne nylig melde om at Hugo Chávez møter skarp kritikk fra flere hold for stengningen av den populære kanalen RCTV. Avgjørelsen om å stenge RCTV er klart politisk motivert, og mange hevder kanalen er angrepet på grunn av sin kritiske dekning av hendelser i Venezuela. Chávez truer også andre venezuelanske medier med sanksjoner.

Dette vitner om prosesser som langt fra er demokratiske land verdig, og understøtter at prosessen overfor Statoil er på linje med tradisjonell nasjonalisering.

Svar:

Jeg vil også vise til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1114 fra representanten Skovholt Gitmark om samme tema.

Venezuelas regjering besluttet den 29. mars i år ikke å fornye konsesjonen til TV-kanalen Radio Caracas Televisión (RCTV) da den aktuelle konsesjonen utløp 27. mai. Ikke-fornyelsen av RCTVs konsesjon innebærer at kanalen ikke lenger kan sende over det statlige riksdekkende TV-nettet i Venezuela.

Prinsippet om at tv-konsesjoner må fornyes er nedfelt i Venezuelas konstitusjon og en egen lov om telekommunikasjon. I telekommunikasjonsloven og et presidentdekret er det presisert at en slik konsesjon kan gis for 20 år av gangen.

Selv om beslutningen om ikke å fornye RCTVs konsesjon er fattet på et formelt legalt grunnlag, sender dette et dårlig signal om ytringsfrihetens kår i Venezuela. Det er bekymringsfullt at mangfoldet i den offentlige debatten begrenses og at president Chávez samler mer makt på sine hender. Fra norsk side følger vi nøye med på denne utviklingen i Venezuela og er bekymret over de siste dagers trusler mot også andre TV-stasjoner i landet.

Det er viktig at saken er fremmet for Den inter-amerikanske menneskerettighetskommisjonen, siden denne regionale mekanismen har en viktig funksjon i slike spørsmål.

Regjeringen vil følge opp saken videre i vår kontakt med venezuelanske myndigheter, hvor ytringsfrihet vil være et naturlig tema. Regjeringen legger også vekt på å ivareta norske selskapers interesser i deres investeringer utenlands, og vi forutsetter at venezuelansk lov og internasjonale regler vil bli fulgt og respektert.

Jeg kan legge til at det forhold at RCTV ikke har fått fornyet sin lisens, innebærer i seg selv ingen form for nasjonalisering. Overtakelsen av en del av de utenlandske oljeselskapers eierandeler i tungoljeindustrien i Orinoco-beltet er en separat prosess, som ikke kan knyttes til RCTV og fornyelsen av deres lisens.

SPØRSMÅL NR. 1134**Innlevert 31. mai 2007 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen****Besvart 8. juni 2007 av utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«En gründer har over lang tid utviklet en såkalt biomembran, som statsråden er gjort kjent med. Biomembranen testes ut en rekke steder, for å dokumentere effekter på vannforbruk og avlinger i landbruket, endringer i jordsmonnets albedo-effekt etc. Resultatene er lovende. Dessverre har norske myndigheter vist liten interesse for potensialet i biomembranen i forhold til bistands-, miljø- og landbruksspørsmål.

Hva vil statsråden gjøre for at myndighetene tester ut biomembranen som et virkemiddel i bistandsarbeidet?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til skriftlig spørsmål nr. 501 (2006-2007) og skriftlig spørsmål nr. 594 (2005-2006). Statsråden har tidligere svart: "Jeg vil derfor be de faginstanser som forvalter det relevante virkemiddelapparatet se nærmere på hvorvidt de problemstillinger representanten tar opp i forhold til biomembranen og dens potensial, ivaretas på en tilstrekkelig god måte innenfor de eksisterende ordningene."

Vedkommende person opplever ikke å ha kommet noen vei i "systemet". Det ville vært fint om statsråden bekrefter hvilke vurderinger som er gjort i saken, og om det er håp for at biomembranen vil vurderes til uttesting.

Svar:

Jeg har tidligere svart på spørsmål fra representanten Solvik-Olsen om myndighetenes forhold til utvikling av biomembran 26. januar i år og 10. mars i fjor. I mitt siste svar viste jeg til den omfattende offentlige støtten som allerede er gitt til dette produktet, og jeg lofte å be de faginstanser som forvalter det re-

levante virkemiddelapparatet se nærmere på hvorvidt de problemstillinger representanten tar opp i forhold til biomembranen og dens potensial, ivaretas på en tilstrekkelig god måte innenfor de eksisterende ordningene.

Problemstillingen har vært reist for det nyetablerede Veiledningskontoret for næringsutvikling i sør, og det er min forståelse at Veiledningskontoret har bistått gründeren med råd i den videre prosessen.

I korthet er situasjonen den at norske utviklingsmyndigheter ikke er direkte involvert i utvikling av teknologiske løsninger innenfor landbruket. Dette er blant annet valgt for å forebygge kritikkverdig subsidiering av norske selskaper. Derimot vil det finnes ordninger som kan assistere når testene har vist at produktet svarer til forventningene. Dette omfatter så vel ordninger under Innovasjon Norge for internasjonalisering av norsk næringsliv og Norad for forundersøkellesstøtte. Jeg er også kjent med at det er søkt om bistand via Miljøverndepartementet. Hvor relevante de ulike ordningene vil være, avhenger, slik jeg tidligere har redegjort for i mine svar, blant annet av om hvorvidt biomembranen vil være å betrakte som et kommersielt produkt eller om dette er teknologi som vil være tilgjengelig for alle uten vederlag.

Til representantens spørsmål om hva jeg vil gjøre for at myndighetene tester ut biomembranen som et virkemiddel i bistandsarbeidet, er svaret at slik uttesting ikke er en myndighetsoppgave. Derimot har vi et apparat til hjelp og støtte når uttestingene er gjennomført og vi kan stole på at produktet har de gunstige effektene som vi er stilt i utsikt. Veiledningskontoret for næringsutvikling i sør er i så måte beredt til å videreføre dialogen med gründeren så snart testene er gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 1135**Innlevert 1. juni 2007 av stortingsrepresentant Sonja Irene Sjøli****Besvart 12. juni 2007 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for hvordan fødende på Helgeland skal sikres forsvarlig transport under fødsel i forbindelse med sommerstenging av fødetilbud?»

BEGRUNNELSE:

Helgelandssykehuset HF har i saksnr. 56/2006 fattet vedtak om alternerende stenging av fødeavdelingene ved Mo i Rana og Sandnessjøen samt fødestuene ved Mosjøen og i Brønnøysund i sommer. Som følge av dette får fødende på Helgeland betydelig lengre reisevei, og for enkelte er dreier det seg om en reisetid på flere timer. Ledene fagfolk innenfor fødeselsomsorgen i Helse Nord har advart mot å gjennomføre tiltakene, og uttrykt bekymring for at dette fører til engstelse blant fødende og komplikasjoner under fødselen. Det fremgår av styresaken at fødende i utgangspunktet må gjennomføre transport på rimeligste måte, med ferge, buss eller egen bil. For fødende med lang reisevei, fremstår dette som utrygt og uforsvarlig. Fagfolk har tatt til orde for at transport av fødende over så lange avstander som det her er snakk om bør utføres med ambulanshelikopter.

Svar:

Stortingsrepresentant Jan Sahl tok opp situasjonen for fødende i Nordland knyttet til sommerstengning av fødeinstitusjoner i spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 962. I mitt svarbrev av 2. mai 2007 presiserte jeg blant annet følgende: De regionale helseforetakene har ansvar for tjenestetilbudet til befolkningen i regionen, noe som i dette tilfellet innebærer at de fødende sikres forsvarlige alternative tilbud. I forbindelse med sommerstengningen må de fødende sikres et forsvarlig tilbud som også gir dem trygghet med hensyn til hva som skal skje når fødselen starter. Jeg er opptatt av at alle berørte parter er godt informert og har formidlet mitt budskap til Helse Nord RHF. Helse Nord RHF har orientert meg om at de har

pålagt de aktuelle helseforetakene å bedre informasjonen til hver og en av de fødende.

I forrige uke møtte jeg to gravide kvinner som er berørt av sommerstengning ved Narvik sykehus. De opplyste meg om at de ikke har mottatt slik informasjon. Dette finner jeg kritikkverdig. Jeg har derfor gitt uttrykkelig beskjed til de regionale helseforetakene om at de må sikre at de ansvarlige helseforetakene omgående kontakter de gravide kvinnene som er berørt av sommerstengning. Det skal sikres konkrete avtaler for den enkelte kvinne med hensyn til transport, og evt. behov for følgetjeneste, i samarbeid mellom helseforetaket og kommunen. Jeg har derfor sendt brev, som presiserte dette, til Helse Nord RHF og øvrige regionale helseforetak.

Jeg er, som kjent, opptatt av at alle gravide og fødende skal ha et tilbud av god kvalitet og kontinuitet. Jeg understreker i brevet til de regionale helseforetakene at sommerstengte fødeinstitusjoner representerer en utfordring i denne sammenheng. De fødende skal sikres forsvarlige tilbud, og økonomiske årsaker kan ikke alene være grunnen til at fødeinstitusjoner stenges. Helseforetakene må selvsagt sørge for ferieavvikling, og noen steder kan det være vanskelig å sikre stabil bemanning. Det må gjøres en avveining mellom å få avviklet ferie og samtidig sikre et tilbud av god kvalitet. Jeg har derfor bedt Helse Nord RHF og øvrige regionale helseforetak, på grunn av behovet for kontinuitet for dem som skal føde, å vurdere å gjøre stengningsperioden kortest mulig. Spesielt ber jeg Helse Nord RHF og andre regionale helseforetak, som har lang reisevei til andre sykehus, om særskilt å vurdere begrenset stengningstid.

Når det gjelder spørsmålet om forsvarlig transport for fødende, så opplyser Helse Nord RHF at de har utredet transportbehovet, herunder eventuelt behov for ambulanse; både bil og helikopter. Helse Nord RHF opplyser at kapasiteten på ambulansetransport, for det fåtall av fødende dette vil kunne bli aktuelt for i sommer, er god.

SPØRSMÅL NR. 1136**Innlevert 1. juni 2007 av stortingsrepresentant Sonja Irene Sjøli****Besvart 12. juni 2007 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Det vises til et oppslag i TV2-nyhetene 31. mai 2007 om stengning av fødeavdelingen ved Narvik sykehus i 4 uker i sommer for å spare penger, og at flere fødeavdelinger rundt om i landet, spesielt i distriktene, skal stenges av samme grunn.

Mener statsråden at dette er i tråd med Regjeringens løfte og Stortingets vedtak om en god og forsvarlig fødselsomsorg, og hvis ikke, vil hun som sykehuseier gripe inn overfor helseforetakene og endre beslutningen?»

Svar:

Stortingsrepresentant Jan Sahl tok opp situasjonen for fødende i Nordland knyttet til sommerstengning av fødeinstitusjoner i spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 962. I mitt svarbrev av 2. mai 2007 presiserte jeg blant annet følgende: De regionale helseforetakene har ansvar for tjenestetilbudet til befolkningen i regionen, noe som i dette tilfellet innebærer at de fødende sikres forsvarlige alternative tilbud. I forbindelse med sommerstengningen må de fødende sikres et forsvarlig tilbud som også gir dem trygghet med hensyn til hva som skal skje når fødselen starter. Jeg er opptatt av at alle berørte parter er godt informert og har formidlet mitt budskap til Helse Nord RHF. Helse Nord RHF har orientert meg om at de har pålagt de aktuelle helseforetakene å bedre informasjonen til de som er berørt.

Jeg møtte to av de gravide kvinnene som sto fram i TV2-innslaget i forbindelse med mitt besøk i Bodø i forrige uke. De opplyste meg om at de ikke har mottatt slik informasjon. Dette finner jeg kritikkverdig. Jeg har derfor gitt uttrykkelig beskjed til de regionale helseforetakene om at de må sikre at de ansvarlige

helseforetakene omgående kontakter de gravide kvinnene som er berørt av sommerstengning. Det skal sikres konkrete avtaler for den enkelte kvinne med hensyn til transport, og evt. behov for følgetjeneste, i samarbeid mellom helseforetaket og kommunen. Jeg har derfor sendt brev, som presiserte dette, til Helse Nord RHF og øvrige regionale helseforetak.

Jeg er, som kjent, opptatt av at alle gravide og fødende skal ha et tilbud av god kvalitet og kontinuitet. Jeg understreker i brevet til de regionale helseforetakene at sommerstengte fødeinstitusjoner representerer en utfordring i denne sammenheng. De fødende skal sikres forsvarlige tilbud og økonomiske årsaker kan ikke alene være grunnen til at fødeinstitusjoner stenges. Helseforetakene må selvsagt sørge for ferieavvikling og noen steder kan det være vanskelig å sikre stabil bemanning. Det må gjøres en avveining mellom å få avviklet ferie og samtidig sikre et tilbud av god kvalitet. Jeg har derfor bedt Helse Nord RHF og øvrige regionale helseforetak, på grunn av behovet for kontinuitet for dem som skal føde, å vurdere å gjøre stengningsperioden kortest mulig. Spesielt ber jeg Helse Nord RHF og andre regionale helseforetak, som har lang reisevei til andre sykehus, om å særskilt vurdere begrenset stengningstid.

Jeg er svært opptatt av å få på plass et helhetlig og godt svangerskaps-, fødsels- og barseltilbud. I spørretimen 23. mai 2007 (spørretimespørsmål nr. 11) fikk jeg anledning til å redegjøre kort for arbeidet med plan for en helhetlig svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg, og jeg viser til referatet fra spørretimen. I Soria Moria-erklæringen slås det som kjent fast at det fortsatt skal være et desentralisert sykehus-tilbud som blant annet sikrer nærhet til akuttfunksjoner og fødetilbud.

SPØRSMÅL NR. 1137**Innlevert 1. juni 2007 av stortingsrepresentant Jan Sahl****Besvart 11. juni 2007 av utenriksminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

«En rapport fra Rosatom, den russiske regjeringens øverste atommyndighet, viser stor fare for at et atomlager i Andrejeva-bukta kan eksplodere og gi radioaktiv forurensning over Nord-Europa.

Hva gjør utenriksministeren i kontakt med Russland og andre nasjoner for å få forebygge at en slik ulykke kan skje?»

BEGRUNNELSE:

Den alarmerende rapporten fra Rosatom viser at saltvann kan ødelegge brenselstavene og skape fare for en "ukontrollert kjedereaksjon" i atomlageret i Andrejeva-bukta, som ligger bare få mil fra Norge. Konsekvensene kan bli dramatiske, og på grunn av nærheten til Norge hevdes det i enkelte kommentarer at konsekvensene for vårt land vil kunne overgå følgerne av Tsjernobyl-ulykken i 1986.

Norge har gjennom lengre tid hatt et samarbeid med Russland for å styrke atomsikkerheten på Kolahalvøya. Også andre land er engasjert av problemene, men effektiviteten og resultatene av dette samarbeidet har så langt ikke svart til forventningene. Den nye rapporten tyder på at det her fortsatt er store uløste oppgaver som krever rask handling.

Svar:

Aftenposten satte fredag i forrige uke fokus på situasjonen i Andrejev-bukta på Kolahalvøya i et intervju med Bellona. - og med god grunn. Anlegget representerer en betydelig fare for det marine økosystemet, og det er antakeligvis den største atomsikkerhetsutfordringen vi har i våre nærområder.

Derfor er også Andrejev-bukta en av våre fremste prioriteter i atomsikkerhetssamarbeidet med Russland. Norge var først ute med å sette fokus på behovet for å rydde opp i anlegget. Planlegging av de første konkrete tiltakene startet i 1997. Det første vi gjorde var å drenere området rundt lagertankene for å hindre vanninntrengning.

Vårt engasjement bidro til å sette problemet på den internasjonale dagsordenen. De siste 3-4 årene er det etablert et bredt internasjonalt samarbeid for å bedre situasjonen og fjerne det brukte brensel. Storbritannia, Sverige, Italia og miljøfondet under Den nordlige dimensjon - samarbeidet deltar. For å koordinere arbeidet er det opprettet en internasjonal arbeidsgruppe under ledelse av Russland.

Vårt engasjement i Andrejev-bukta omfatter også

et tett samarbeid med russiske tilsynsmyndigheter om strålevern, kriterier for opprydding og beredskapsaspekter. Fjerning av brukt brensel vil ikke bli gjennomført før en omfattende konsekvensvurdering er utført og godkjent av tilsynsmyndighetene.

Med nåværende planer kan brensel transporteres ut i 2013-2014. Dette arbeidet vil bli ledet av Storbritannia. Før dette kan skje må infrastrukturen på og rundt anlegget rustes opp. Vi har bevilget om lag 120 mill. kr til dette de siste ti årene. Vi har også sikret området fysisk med gjerde og kamerakontroll og etablert vaktbod samt bidratt til omfattende grunnundersøkelser i området. Nå undersøker og istandsetter vi kaianlegget slik at det brukte brenselet kan fraktes ut sjøveien.

I en artikkel i det russiske fagtidsskriftet "Atomnija Energia", publisert i juli 2006, omtaler russiske forskere forurensningssituasjonen i Andrejev-bukta. Dette materialet baserer seg bl.a. på undersøkelser som Norge var med å finansiere i 2002-2004.

Opplysningene i Aftenposten baserer seg på artikkelen i fagtidsskriftet. Strålevernet ble kjent med denne artikkelen, og orienterte Bellona om den i midten av mai. Påstanden om at Strålevernet ikke var kjent med opplysningene før de sto i Aftenposten, er dermed ikke riktig.

Statens strålevern har siden 2004 vært kjent med at saltvann er funnet i tankene der brensel er lagret, og at en i teorien ikke kan utelukke at det oppstår en "kritikalitet" og dermed en mulighet for utslipp av radioaktive stoffer til luft. Det som er nytt i artikkelen, er opplysninger om grenseverdier for når slik kritikalitet kan oppstå. Den største risikoen for kritikalitet oppstår når man flytter/fjerner brensel. Fenomenet er ikke unikt for Andrejev-bukta. Opplysningene som kom frem i media om eksplosjon med medfølgende konsekvenser for Nord-Europa, er ikke hentet direkte fra den omtalte rapporten.

Norge vil fortsatt være en pådriver i atomsikkerhetssamarbeidet i Russland, og saksfeltet vil bli drøftet i en rekke anledninger framover. Statsministeren tar opp saken under sitt besøk til Russland denne uken. Russisk åpenhet rundt atominstallasjonene vil være et viktig tema. Selv møter jeg snart min russiske kollega. Den videre innsatsen i Andrejev-bukta er et viktig tema i neste møte i den norsk-russiske atomkommisjonen, som finner sted 1. august.

Det er nå svært god framgang i atomsikkerhetssamarbeidet med Russland. Det skyldes både at G8-landene har engasjert seg tungt, og at Russland selv

legger betydelige ressurser inn i arbeidet. Viktige problemer vil være løst i løpet av de nærmeste 2-4 år. Det gjelder f.eks. opphugging av de utrangerte ubåte-

ne og fjerning av strålefarlige energikilder i de i alt 180 fyrlyktene langs den nordvest-russiske kysten.

SPØRSMÅL NR. 1138

Innlevert 1. juni 2007 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik

Besvart 11. juni 2007 av barne- og likestillingsminister Karita Bekkemellem

Spørsmål:

«Unge mennesker som må gjennomgå en transplantasjon, har etter dagens regelverk ikke muligheter til å få innvilget søknad om å bli adoptivforeldre. Undertegnede er av den oppfatning at dagens regelverk må gjennomgås for å se på disse tingene.

Vil statsråden vurdere å ta et initiativ til en gjennomgang av regelverket knyttet til muligheten for å adoptere, slik at man ikke automatisk er utelukket på bakgrunn av helseårsaker?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede mener man ikke kan kategorisere transplanterte som en enkelt gruppe, det samme gjelder for revmatikere. Undertegnede er videre kjent med tilfeller der søknad om adopsjon tilsynelatende er avslått på bakgrunn av at vedkommende har gjennomgått en transplantasjon, eller at vedkommende eller hans/hennes ektefelle lider av revmatisme. Undertegnede vil vise til at det er store forskjeller, både i medisinerings og funksjonsnivå, når det gjelder disse gruppene, og at det derfor er særs viktig at den enkelte søknaden blir gjenstand for en grundig individuell behandling. Undertegnede er av den oppfatning at det vil være nødvendig med en gjennomgang av regelverket knyttet til adopsjon, for å vurdere hvorvidt dette fungerer godt nok med tanke på å få behandlet søknader individuelt.

Svar:

Spørsmålet ble overført fra helse- og omsorgsministeren.

Som barne- og likestillingsminister vil jeg understreke at adopsjon først og fremst dreier seg om å sikre barn som trenger det et godt og varig hjem. Vårt gjeldende regelverk tar utgangspunkt i det grunnleggende prinsipp om at en adopsjon skal være til barnets beste. Prinsippet om barnets beste er nedfelt i

adopsjonsloven, FNs barnekonvensjon og i Haagkonvensjonen om vern av barn og samarbeid ved internasjonale adopsjoner.

De nevnte konvensjonene legger begge viktige premisser for myndighetenes arbeid med adopsjons-sakene. Haagkonvensjonen legger opp til at ansvaret for internasjonale adopsjoner skal deles mellom opprinnelsesland og mottakerland. Opprinnelseslandet har i følge konvensjonen ansvaret for at forutsetningene for adopsjon er til stede når det gjelder barnet, herunder at nødvendige samtykker er gitt av berørte personer og myndigheter. En viktig oppgave for mottakerlandet er å sikre at adoptivsøkerne kan gi barnet et godt og varig hjem.

Som kjent er det regionene i Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) som fra 1. januar 2004 er tillagt ansvaret for å behandle søknader om forhånds-samtykke til adopsjon gjennom en av de tre godkjente adopsjonsorganisasjonene. Kommunene foretar utredningen av søkerne. Barne-, ungdoms- og familierektoratet (Bufdir) er klageinstans over vedtak fattet av regionene i Bufetat.

Gjeldende retningslinjer Q-0972 for undersøkelse og godkjenning av adoptivhjem fra 1999 er nettopp utformet med sikte på å ivareta hensynet til barnets beste. I dette ligger blant annet at søkerne må ha forutsetninger og muligheter for å kunne gi barnet en trygg og harmonisk oppvekst. Ved adopsjon av utenlandske barn kjenner en vanligvis ikke til barnet på forhånd. Retningslinjene for utenlandsadopsjon avspeiler således ikke bare hva som kan være det beste for ett barn, men hva som er best for barn generelt.

Selv om retningslinjene baserer seg på mest mulig objektive kriterier, som for eksempel søkerens økonomi, vandel, helse, alder og ekteskapets varighet, er det likevel ikke tvilsomt at det først og fremst er personlig egnethet som avgjør om søkerne samlet sett blir gode adoptivforeldre. Personlig egnethet er ikke et entydig begrep og det vil alltid måtte utøves skjønn i en slik vurdering. Det er derfor understreket i retningslinjene at disse kun er veiledende, og at den

myndighet som skal godkjenne adoptivforeldre må foreta en helhetsvurdering av søkerens totale livssituasjon. Hver søknad skal behandles grundig, konkret og individuelt.

Kravet til at søkerne skal ha god fysisk og psykisk helse, er satt fordi man må sikre at adopsjonen skal være til beste for barnet, også for et barn som kan ha spesielle behov og derfor vil kreve ekstra overskudd hos sine adoptivforeldre i lang tid framover. Dette innebærer at også retningslinjenes krav til helse, forutsetter at det i stor grad skal utøves et skjønn.

Jeg vil understreke at det derfor ikke medfører riktighet at for eksempel søkere som har gjennomgått transplantasjon eller som lider av revmatisme, automatisk får sin søknad avslått. Retningslinjene forutsetter tvert i mot utøvelse av skjønn også i slike tilfeller, der godkjenningmyndigheten skal legge vekt på alle relevante momenter ved søkerens livssituasjon og der søkerparet skal vurderes samlet.

Når det gjelder kravet til søkerens helse fremgår følgende i retningslinjene:

Adoptivsøkerne må også ha god helse både fysisk og psykisk. Samtidig må det etter en konkret vurdering legges vekt på at foreldrene skal utgjøre en omsorgsenhet. Det må vurderes hvorvidt sykdom kan tenkes å få betydning for søkerens evne og muligheter til å gi barnet tilstrekkelig omsorg og trygghet, over lang tid. Hvis noen av søkerne har hatt en alvorlig sykdom som er behandlet med tilfredsstillende resultat kan det etter omstendighetene bli snakk om å kreve en symptomfri periode.

Det skal foretas en helhetlig vurdering av søkerne, noe som stiller alle instanser som behandler disse

sakene overfor vanskelige avveininger. Synet på hva som er et godt, faglig skjønn i en konkret enkeltsak, vil ikke alltid være entydige. Det er forutsatt at regionene og klageinstansen selv i utgangspunktet har nødvendig barnefaglig kompetanse og kompetanse innen psykologi. Ved behov for særskilt medisinsk vurdering, blir det lagt til grunn at innhenting skjer gjennom den enkelte region. Regionene i Bufetat har sammenfallende grenser med helseregionene, slik at forholdene ligger godt til rette for samarbeid.

Buudir opplyser at regionene i Bufetat behandlet 1071 slike saker i 2006. Buudir opplyser videre at avslagsprosenten dette året var på ca. 9 pst. Etter min mening viser dette en relativt lav avslagsprosent og at de aller fleste søkere faktisk får innvilget sin søknad om forhåndssamtykke. Jeg er opptatt av at forvaltningens behandling av adopsjonssaker skal foregå på en god og betryggende måte. Selv om hensynet til hva som er best for barnet er det sentrale i alle adopsjonssaker, er jeg også opptatt av at søkerne blir godt tatt vare på i søknadsprosessen. Som ledd i å sikre enhetlig praksis har Buudir jevnlig fellesmøter med alle de fem regionene i Bufetat. Generelle problemstillinger knytte til behandlingen av søknad om adopsjon blir der tatt opp. Buudir gir også alle regionene informasjon om avgjørelsene direktoratet treffer som klageinstans.

Det er lenge siden vi har hatt en helhetlig gjennomgang av norsk adopsjonspolitik. Jeg vurderer for tiden om det er behov for en slik gjennomgang. Uavhengig av dette vil jeg ha kontinuerlig oppmerksomhet rettet mot praktiseringen av regelverket, og nøye følge utviklingen i praksis.

SPØRSMÅL NR. 1139

Innlevert 1. juni 2007 av stortingsrepresentant Vigdis Giltun

Besvart 12. juni 2007 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«I Norge er det ikke tillatt å implantere et befruktet egg i annen kvinne enn den biologiske moren. Det finnes tilfeller hvor kvinnen på grunn av kreft har måttet fjerne livmoren, etter at egg er befruktet ved hjelp av IVF (in vitro fertilisering).

Regnes paret som eiere av det befruktete nedfryste egget slik at de kan kreve å få egget utlevert, og eventuelt velge å transportere det til et annet land hvor det er tillatt med "surrogatmor"?»

BEGRUNNELSE:

I dag er det ikke uvanlig å få hjelp til å få etterlengtede barn med hjelp av assistert befruktning. Behandling for å få barn på med IVF (in vitro fertilisering) er både fysisk og psykisk krevende for kvinnen, men det sterke ønsket om å få et eget barn gjør at mange velger gjentatte forsøk. Ikke alle lykkes med å bli gravide, eller å gjennomføre et svangerskap ved første forsøk. De fleste får da mulighet til nye forsøk da overtallige egg er frosset ned i 5 år.

Jeg kjenner til et spesielt tilfelle hvor et samboende par har fått hjelp til IVF. Etter en tøff behandling med utblokkning av eggledere og hormonbehandling ble kvinnen gravid. 4 måneder ut i svangerskapet måtte hun føde barnet da hun hadde fått en aggressiv livmorkreft. Hun måtte også fjerne hele livmoren, og kan derfor ikke selv bære frem et nytt barn. Dette paret har fremdeles et befruktet egg nedfrost, og de håper naturlig nok at dette egget skal få en mulighet til å utvikle seg til et lenge etterlengtet barn. I dette tilfellet har en kvinne i nær familie sagt seg villig til å være surrogatmor.

Det finnes altså muligheter til at dette kan realiseres, enten ved å innvilge en søknad om dispensasjon fra reglene, eller ved at det befruktete egget blir overført til et behandlingssted i et annet land.

I sak Innst. O. nr. 16 (2003-2004) under 2.10.1 omtales eggdonasjon, men tilfeller med surrogatmor er ikke omtalt spesielt verken i det kapittelet eller andre steder i proposisjonen. Et flertall går imot eggdonasjon, men etter hva jeg kan se har ikke komiteen spesielt tatt stilling til slike tilfeller jeg beskriver i denne saken, ved å benytte en surrogatmor til å bære frem et barn for så å overlate barnet til begge sine biologiske foreldre. Dette vil slik jeg ser det være en helt annen situasjon enn eggdonasjon hvor barnet fortsetter å leve med andre enn sine biologiske foreldre. Dette vil kun være en midlertidig "tilstand" for at egget skal kunne utvikle seg til et barn, og en slik tilstand kan ikke sidestilles med at egget doneres bort.

Jeg vil også vise til samme sak under kapittel 2.11.2 og merknaden fra en samlet komité:

Komiteen er også enig med departementet i at uttatte egg kan overføres mellom behandlingssteder når de som mottar behandlingen flytter. Komiteen ser dette som hensiktsmessig fordi dette i kombinasjon med den utvidede nedfrysingstiden på fem år vil redusere behovet for uttak av egg.

Etter hva jeg kan se er det ikke lagt begrensninger i forhold til om paret velger å flytte utenlands. For enkelte vil kanskje dette kunne være en siste mulighet hvis ikke en søknad om unntak blir imøtekommet her i Norge.

Svar:

Eiendomsrett til biologisk materiale er ikke særskilt regulert i helselovgivningen. Eiendomsbegrepet er lite egnet når det dreier seg om humant biologisk materiale som ikke lenger er en del av den personen som materialet stammer fra. Det synes mer naturlig å ta utgangspunkt i en begrenset disposisjonsrett, både for institusjonen som oppbevarer materialet og for vedkommende materiale stammer fra.

For befruktete og ubefruktete egg og sæd er

spørsmålet berørt i forarbeidene til bioteknologiloven (Ot.prp. nr. 64 (2002-2003)). Det fremgår der at når egg og sæd tas ut i forbindelse med assistert befruktning, innebærer dette en avtale mellom paret og den aktuelle godkjente virksomhet. Den aktuelle virksomhet skal lagre materiale og disponere over det i tråd med parets samtykke, og i samsvar med bioteknologilovens bestemmelser. Dette kan tale mot at et sykehus kan utlevere befruktete egg til formål som går ut over bioteknologilovens vilkår. Det kan derfor hevdes at paret ikke har noen rett til å få utlevert materialet, og sykehuset ingen plikt til å utlevere.

Det er imidlertid ikke regulert hva som skal gjøres med befruktete egg som etter loven ikke kan settes tilbake. Ifølge bioteknologiloven § 2-16 skal befruktete egg destrueres etter 5 års lagring. Dette fordi man ikke er kjent med hvor lenge befruktete egg kan oppbevares med sikte på fremtidig innsetting i kvinnen. Destruksjon av befruktete egg fordi en kvinne ikke lenger kan bli gravid, har ikke vært vurdert tidligere. Hensynet til paret og deres råderett over materiale som stammer fra dem, kan tale for at de selv skal kunne avgjøre hva som skal skje med de befruktete eggene i en slik situasjon.

Etter en vurdering av lov, forarbeider og reelle hensyn har jeg kommet til at bioteknologiloven ikke er til hinder for at et par kan få utlevert lagrede befruktete egg fra sykehuset, slik at paret kan transportere dem til et annet land hvor det er tillatt med "surrogatmor".

Det forutsettes at sykehuset ikke har en aktiv rolle i distribusjonen og henvisning til klinikk i utlandet mv., slik at sykehuset ikke blir ansvarlig gjennom bioteknologilovens bestemmelser om straffbar medvirkning til overtredelse av loven. Jeg vil i den forbindelse gjøre oppmerksom på at det ikke er adgang til å dispensere fra lovens bestemmelse om at befruktete egg bare kan tilbakeføres i den kvinnen eggcellen stammer fra.

Jeg ser imidlertid at det er behov for en gjennomgang av flere spørsmål knyttet til reguleringen av assistert befruktning i bioteknologiloven. Dette vil jeg komme tilbake til i forbindelse med den såkalte "fase 2" av revidering av denne loven.

I tillegg til problemstillinger knyttet til bioteknologiloven reiser spørsmål om surrogatmor problemstillinger innen annet regelverk, blant annet barnerett og adopsjonsrett. Hovedregelen i barneloven er at barnets mor er den som har født barnet, og avtale om å føde barnet for en annen kvinne er ikke bindende. Spørsmål innen barnerett og adopsjonsrett hører under barne- og likestillingsministerens ansvarsområde.

SPØRSMÅL NR. 1140**Innlevert 1. juni 2007 av stortingsrepresentant Inge Lønning****Besvart 12. juni 2007 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for hvilke retningslinjer som gjelder for behandling av pasienter med medikamentet Naglazyme ved norske sykehus?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har fått henvendelse fra en ung pasient som lider av Maroteaux-Lamys syndrom. Hun opplyser at det nylig er godkjent et nytt medikament, Naglazyme, som kan benyttes som behandling for denne lidelsen. Behandlingen må gis i sykehus. Til tross for gjentatte henvendelser til Helse Midt-Norge har hun imidlertid ikke fått svar på om hun vil få tilbud om behandling, bare muntlige antydninger om at helseforetaket ikke kan prioritere dette. Pasienten kjenner til tre andre som har fått tilbud om behandling med dette medikamentet.

Det er avgjørende at det ikke oppstår ubegrunnede forskjeller i behandlingstilbudet til pasientene. Videre er det viktig at pasientene sikres raskt svar på henvendelser om behandlingstilbudet, og at vurderinger om hvilket behandlingstilbud som skal gis, er godt og saklig begrunnet.

Svar:

Maroteaux-Lamys syndrom tilhører MPS-sykdommene som er en gruppe sjeldne arvelige, fremadskridende stoffskiftesykdommer som omfatter flere undergrupper.

Sykdommene er medfødte, men viser seg i forskjellig alder og med stor variasjon i symptomer, tegn på sykdommen og alvorlighetsgrad. Feilen skyldes en spesifikk enzymmangel forårsaket at et defekt gen. Tilførsel av syntetisk enzymbehandling i form av Naglazyme hos pasienter med Maroteaux-Lamys syndrom fikk markedsføringstillatelse av Statens legemiddelverk i september 2006. Behandlingskostnadene er svært høye.

Helse- og omsorgsdepartementet har fra Helse Midt-Norge fått opplyst at Helse Midt-Norge og St. Olavs Hospital har besluttet at den aktuelle pasienten skal få tilførsel av syntetisk enzymbehandling i form av Naglazyme. Pasienten skal være informert om dette for en tid tilbake.

SPØRSMÅL NR. 1141**Innlevert 1. juni 2007 av stortingsrepresentant Signe Øye****Besvart 11. juni 2007 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Jernbaneverket har denne uken uttalt i flere medier at Østre linje ikke skal kunne benytte det nye dobbeltsporet mellom Oslo og Ski. Dette har ikke vært kjent tidligere. Både fylkestinget i Østfold og kommunene langs Østre linje har prioritert nytt dobbeltspor mellom Oslo og Ski øverst, nettopp fordi det er dette grepet som vil gjøre at reisetiden på Østre linje blir vesentlig kortere, unngår forsinkelser osv.

Mener samferdselsministeren at det er akseptabelt at Østre linje ikke skal kunne bruke det nye sporet?»

BEGRUNNELSE:

Befolkningsveksten langs Østre linje er sterk og vil med stor sannsynlighet fortsette å vokse. Veldig

mange av innbyggerne pendler til Oslo hver dag. Togtilbudet fra NSB har ikke økt tilsvarende.

Det skal kun en liten forsinkelse til før toget fra Østre linje havner bak lokaltoget fra Ski stasjon inn til Oslo. Lokaltoget stopper på 13 stasjoner. Det betyr fort at en mindre forsinkelse blir en stor forsinkelse. I tillegg er dette svært irriterende for de reisende som mister avtaler, kommer for sent til jobben osv. Det er derfor at i uttalelser o.l. fra fylket/kommuner har blitt sagt at vi vil prioritere dobbeltsporet mellom Oslo og Ski først, fordi det er der den største flaskehalsen er. Dersom det medfører riktighet, at Jernbaneverket planlegger annerledes, er vedtak fattet på feil grunnlag. Det er alvorlig. Regjeringen har uttalt ved mange anledninger at jernbanen skal prioriteres og at vi ønsker å legge til rette for at flere tar toget isteden for å

kjøre bil. Med en slik utvikling som Jernbanelinjen nå legger opp til er det jo det stikk motsatte som vil skje. Flere vil kjøre bil.

En så stor investering som dobbeltsporet mellom Oslo og Ski innebærer og som skal være en fremtidsrettet investering i mange, mange tiår framover, må ta høyde for at også Østre linje skal få kortere reisetid og mindre forsinkelser.

Svar:

Når det gjelder spørsmålet om sammenkobling av Østfoldbanen, østre linje til nytt dobbeltspor som

planlegges mellom Oslo og Ski, viser jeg til mitt svar på spørsmål nr. 1118 fra stortingsrepresentant Line Henriette Holten Hjemdal. Etter min vurdering svarer dette ut ovennevnte spørsmål. Til orientering vedlegges kopi av mitt svarbrev av 6. juni 2007.

Vedlegg til svar:

Kopi av svar på skriftlig spørsmål. nr. 1118 (2006-2007).
(<http://epos.stortinget.no/SpmDetalj.aspx?id=37432>)

SPØRSMÅL NR. 1142

Innlevert 1. juni 2007 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 11. juni 2007 av fornyings- og administrasjonsminister Heidi Grande Røys

Spørsmål:

«Mener statsråden at Siemens' korrupsjonsskandaler i utlandet og avsløringene om overfakturering av Forsvaret i Norge medfører en skjerpet aktsomhet overfor dette firmaet ved vurdering av offentlig anbud?»

BEGRUNNELSE:

Det siste året har det blitt avslørt en rekke skandaler og misligheter i Siemens-konsernet. Siemens fikk tidligere i år 3,2 mrd. kr i bot - den største boten som Europakommisjonen noensinne har gitt for kartellvirksomhet. To tidligere ledere i konsernet ble idømt fengselsstraff for å ha utbetalt bestikkløser. Bestikkelsene skulle sikre Siemens viktige kontrakter. I februar ble en Siemens-rådgiver arrestert etter at det ble avslørt at Siemens hadde utbetalt over 100 mill. kr til fagforeningen i konsernet.

Også i Norge har Siemens opptrådt kritikkverdigg, og i fjor vår ble det klart at Siemens Business Services (SBS), et datterselskap av Siemens AS, hadde overfakturert Forsvaret i forbindelse med en kontrakt de har med Forsvaret. SBS er på grunn av dette under etterforskning av Økokrim for mulig korrupsjon og bedrageri.

Svar:

Jeg er opptatt av at offentlige myndigheter ikke bare selv opptrer med stor integritet, men at de også gjennom sin anskaffelsesvirksomhet støtter opp un-

der seriøse leverandører og bidrar til å bekjempe misligheter. Den 1. januar 2007 ble regelverket for offentlige anskaffelser styrket på dette området, ved at det ble innført en plikt for oppdragsgivere til å avvise leverandører som en er kjent med er rettskraftig dømt for visse former for økonomisk kriminalitet (for eksempel korrupsjon eller bedrageri). Bakgrunnen for regelen er at det er viktig at det offentlige ikke handler med leverandører som er straffedømt for økonomisk kriminalitet.

Dersom allmenne hensyn gjør det nødvendig å inngå kontrakt med leverandøren, er det likevel mulig å gjøre unntak fra avvisningsplikten. Slike allmenne hensyn kan for eksempel være hensyn til liv og helse, forhindre ødeleggelser på eiendom, eller ivaretagelse av andre viktige samfunnsinteresser.

For andre typer regelbrudd, som for eksempel kartellvirksomhet, gir anskaffelsesregelverket en rett til å avvise leverandøren. Likeledes har oppdragsgiver en rett til å avvise leverandører som for eksempel har gjort seg skyldig i alvorlige forsømmelser mot faglige og etiske krav i vedkommende bransje.

Når det gjelder de forholdene representanten Dørum nevner knyttet til Siemens-konsernet, samt forhold knyttet til andre leverandører hvor det kan foreligge misligheter, forutsetter jeg at offentlige myndigheter følger bestemmelsene i forskrift om offentlige anskaffelser og foretar en forsvarlig vurdering av om de skal avvise vedkommende virksomhet som leverandør.

SPØRSMÅL NR. 1143**Innlevert 1. juni 2007 av stortingsrepresentant Endre Skjervø****Besvart 12. juni 2007 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Har Regjeringen nå endret sin politikk og startet med behandling av enkeltsaker, som i saken med broren til mannen som sitter fengslet i Irak for drapet på en namsoskvinne, og vil det bety at andre saker av lignende karakter også vil få samme behandling i fremtiden?»

BEGRUNNELSE:

Fredag 25. mai uttaler Arbeiderpartiets innvandringspolitiske talsmann, Arild Stokkan-Grande til Trønder-Avisa at han krever at broren settes på første fly hjem, ettersom vedkommende tidligere har blitt utvist fra Norge på livstid. Stokkan-Grande uttaler videre at UDI har bare én ting å gjøre, og det er å kaste søknaden om asyl i søppelbøtta, og få sendt broren ut av Norge på første fly. Undertegnede er enig med Stokkan-Grande i at familien til drapsofferet må få fred, og ikke minst må det tas hensyn til barna. I denne saken må det handles resolutt.

Videre uttaler arbeids- og inkluderingsministeren til VG at han personlig vil gå inn i en ny asylsak fra broren, og at han vil komme til å sette fullt trøkk på denne saken, og gå personlig inn i den.

Svar:

Som kjent er regelverket på utlendingsfeltet lagt opp slik at det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som vurderer og avgjør enkeltsaker. I henhold til utlendingsloven § 38 kan verken jeg eller mitt departement instruere om avgjørelsen av enkeltsaker, med mindre saken berører hensynet til rikets sikkerhet eller utenrikspolitiske hensyn. Jeg har derfor etter loven ikke anledning til å gripe inn i enkeltsaker og jeg kan kun påvirke utfallet av enkeltsaker ved å gjøre endringer i lov og forskrift, eller ved å gi generelle instruksjoner om lovtolkning eller skjønnsutøvelse.

Jeg vil understreke at verken jeg eller departementet for øvrig har grepet inn i den konkrete saken representanten Skjervø viser til i sitt spørsmål. Men på grunn av sakens bakgrunn og spesielle karakter, har jeg ønsket å være løpende orientert om fremdriften i saken. I denne typen saker mener jeg også at det er viktig at jeg kjenner fakta utover det som omtales i media.

SPØRSMÅL NR. 1144**Innlevert 1. juni 2007 av stortingsrepresentant Endre Skjervø****Besvart 14. juni 2007 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Medfører det riktighet at stortingsrepresentanter fra regjeringspartiene nå reiser rundt og innvilger "fri rettshjelp" på vegne av myndighetene?»

BEGRUNNELSE:

Lørdag 26. mai skriver Trønder-Avisa at onsdag 23. mai kom stortingsrepresentantene Ingrid Heggø og Arild Stokkan-Grande, med "gladmeldingen" om at søstrene til en namsoskvinne nå vil få fri rettshjelp. Namsoskvinnen ble drept i Irak av ektemannen. Søstrene ønsker å få overført foreldreretten, og at barna får arverett og rett til forsikring, men lovverket er

dessverre slik at det i dag at faren, som er dømt til døden i Irak, som fortsatt har foreldreretten over deres tre barn.

Søsteren gir overfor Trønder-Avisa uttrykk for stor glede og lettelse over at myndighetene imøtekommer deres ønske om fri rettshjelp, noe undertegnede også deler. Men det fremstår som noe spesielt at det er stortingsrepresentanter som fremfører budskapet om innvilgelse av fri rettshjelp i Norge.

Svar:

Søknader om fri rettshjelp som den foreliggende, skal behandles og avgjøres av fylkesmannen. En

eventuell klage over fylkesmannens vedtak skal behandles og avgjøres av justissekretariatene.

I denne saken avsto fylkesmannen søknaden om fri rettshjelp. Justissekretariatene omgjorde senere fylkesmannens vedtak.

Stortingsrepresentantene tok opp spørsmålet vedrørende fri rettshjelp med politisk ledelse i depar-

tementet. Det ble da informert om at fylkesmannens avslag ville bli omgjort, slik at de tre barna får innvilget fri rettshjelp, og at stortingsrepresentantene kunne opplyse familien om dette.

Jeg vil berømme stortingsrepresentantene som tok opp denne viktige saken.

SPØRSMÅL NR. 1145

Innlevert 4. juni 2007 av stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal

Besvart 12. juni 2007 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Norske politimyndigheter bør være tilstrekkelig godt nok informert om endringer i utlendingsforskriftene, slik at utlendingen som søker arbeids- og oppholdstillatelse, får riktig informasjon fra politiet.

Dersom utlendingen får feilaktig eller manglende informasjon og dermed ikke følger riktig fremgangsmøte ved søknaden, bør ikke dette tas med i vurdering av saker som avslås på formelt grunnlag fordi søkeren ikke har fulgt riktig fremgangsmåte ved søknaden, jf. eksempel i begrunnelse?»

BEGRUNNELSE:

For søkere som oppholder seg i Norge på visumbesøk, ble det fra 1. oktober 2006 ikke lenger anledning til å søke om familieinnvandring med ektefelle eller samboer i Norge. Likevel har utlendinger som oppfyller disse kriterier kort tid etter forskriftsendringen søkt arbeids- og oppholdstillatelse fra Norge, uten at politiet har gjort dem oppmerksomme på at dette ikke er mulig. Da kan det føles urimelig når de etter mange måneders behandlingstid får avslag på formelt grunnlag med beskjed om å forlate landet.

Svar:

Det er avgjørende at utlendingsmyndighetene er godt nok informert om gjeldende regelverk til at de kan gi riktig informasjon til personer som søker om tillatelser etter utlendingsloven. Her er jeg helt enig med representanten Tørresdal.

Jeg kjenner ikke konkret til situasjoner som de Tørresdal nevner i sitt spørsmål. Etter vanlig prose-

dyre ble det forut for ikrafttredelsen 1. oktober 2006 utformet et rundskriv med informasjon om endringene. Dette rundskrivet ble sendt til hele utlendingsforvaltningen, inkludert Justisdepartementet og Politidirektoratet. Det forutsettes at etatene gjør seg kjent med den informasjonen som gis om endringer i regelverket.

Jeg ba senest i mars i år Utlendingsdirektoratet om å forsikre seg om at endringene i utlendingsforskriften § 10 blir fanget opp og forstått av politiet og utenriksstasjonene.

Jeg forstår det imidlertid slik at de situasjonene representanten Tørresdal viser til, har inntruffet kort tid etter at forskriftsendringene trådte i kraft. Det er vanskelig å utelukke enkelte utslag av usikkerhet rundt regelverksendringer den første tiden etter at nye regler har trådt i kraft.

Det følger av utlendingsforskriften § 10 femte ledd at når "sterke rimelighetsgrunner" tilsier det, kan det gjøres unntak fra kravet om at første gangs arbeids- eller oppholdstillatelse må være gitt før innreise. Dette er en skjønnsmessig unntaksregel som er ment å fange opp særlige forhold som vesentlig avviker fra det som er tilfellet for andre søkere. Dersom det kan sannsynliggjøres at feilaktig eller mangelfull informasjon fra utlendingsmyndighetene har vært en direkte foranledning til at en søknad fremmes på uriktig måte, kan det være et moment i vurderingen av om det foreligger "sterke rimelighetsgrunner" som taler mot å avslå søknaden på formelt grunnlag. Dette er imidlertid forhold som må vurderes konkret i det enkelte tilfellet. Som Tørresdal er kjent med, kan ikke jeg som statsråd gripe inn i enkeltsaker.

SPØRSMÅL NR. 1146**Innlevert 4. juni 2007 av stortingsrepresentant Sonja Irene Sjøli****Besvart 11. juni 2007 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Når vil de nye forskriftene om støyforebygging for Oslo Lufthavn Gardermoen foreligge, og i hvilken grad vil statsråden ta hensyn til kravene fra høringsinstansene når det gjelder nattestengning, krav om toleransekorridorer, vern av rekreasjonsområder, fortsatt segregert banebruk og grønn innflygning i de nye forskriftene?»

BEGRUNNELSE:

For mer enn to år siden, den 24. februar 2005, sendte Luftfartstilsynet over til Samferdselsdepartementet et utkast til en ny forskrift om støyforebygging for Oslo Lufthavn Gardermoen. Det er behov for å få de nye forskriftene på plass raskt av hensyn til befolkningen i området, og av hensyn til kommunenes behov for planlegging.

Svar:

I forbindelse med etableringen av ny hovedflyplass på Gardermoen vedtok Samferdselsdepartementet i desember 1997 forskrift om inn- og utflygningstraseer for Oslo Lufthavn Gardermoen. Ved fastsettelsen ble det bestemt at det skulle foretas en evaluering av konsekvensene av forskriften om lag to år etter åpningen av flyplassen. Luftfartstilsynet startet opp dette arbeidet høsten 2000. Utkast til ny forskrift om støyforebygging for Oslo Lufthavn Gardermoen ble oversendt departementet i 2005, etter å ha vært på høring. Forskriften er til behandling i departementet.

Forslaget til ny støyforskrift for Oslo Lufthavn er en stor og kompleks sak som har stor betydning for områdene rundt hovedflyplassen. Det har vært behov for å bruke tid på vurdering av saken og også avklare for eksempel spørsmålet om segregert banebruk. Det tas sikte på å få en avgjørelse i saken i løpet av kort tid.

SPØRSMÅL NR. 1147**Innlevert 4. juni 2007 av stortingsrepresentant Ine Marie Eriksen Søreide****Besvart 11. juni 2007 av kunnskapsminister Øystein Djupedal****Spørsmål:**

«Torsdag 31. mai omtalte Blikk Nett en sak om at Utdanningsdirektoratet i Elevundersøkelsen har utelatt "seksuell orientering" som svaralternativ på spørsmål om årsaker til at elever blir diskriminert. "Seksuell orientering" plasseres i stedet under kategorien "diskriminert på grunn av kjønn", selv om de to kategoriene ofte ikke har noe med hverandre å gjøre.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at Elevundersøkelsen fanger opp og kartlegger et så alvorlig tema som diskriminering på grunnlag av seksuell orientering?»

BEGRUNNELSE:

Å bli diskriminert på grunnlag av henholdsvis kjønn og seksuell orientering er to svært ulike ting.

Det er fullt mulig å bli kjønnsdiskriminert uten å bli diskriminert for seksuell orientering, og motsatt. Dersom det skal være mulig å fange opp omfanget av diskriminering på bakgrunn av seksuell orientering, må det være et selvstendig svaralternativ i Elevundersøkelsen. Hvis ikke vil det bli umulig å vite om de som krysser av for alternativt "diskriminert på grunn av kjønn", egentlig blir diskriminert av andre årsaker.

All diskriminering er alvorlig, og den må bekjempes i skolen som overalt ellers. Men spørsmål knyttet til diskriminering som har sin begrunnelse i seksuell orientering, er dessverre fortsatt et tabubelagt område for mange. Skoleelever bør derfor oppfordres til å si i fra om slik diskriminering gjennom Elevundersøkelsen, og ikke oppfordres til å "skjule" den gjennom å krysse av for andre svaralternativer som ikke på noen måte er dekkende for problemstil-

lingen, og som ikke vil fange opp denne typen diskriminering.

Nettopp fordi omfanget av slik diskriminering ikke er godt nok kartlagt, er det særlig viktig at Elevundersøkelsen benyttes til å fange opp dette. Resultatet vil kunne danne et viktig grunnlag for hvilke tiltak som skal settes i verk mot diskriminering på grunn av seksuell orientering.

Svar:

Elevundersøkelsen har i 2007, punkt 51, et spørsmål om årsakene til at elever blir diskriminert. Svaralternativene er: kjønn, nasjonalitet, funksjonshemming og religion/livssyn. I den elevundersøkelsen som hadde svarfrist 4. mai i år er svaralternativet sek-

suell orientering ikke tatt inn, men departementet vil sørge for at dette inkluderes i undersøkelsen.

For å få kartlagt omfanget av kjønnsrelatert mobbing vil Utdanningsdirektoratet legge inn spørsmål om dette i en nasjonal utvalgsundersøkelse. Senter for atferdsforskning landsomfattende kartleggingsundersøkelse om skolemiljø er en slik undersøkelse, og vil være godt egnet til denne typen spørsmål. Undersøkelsen gjennomføres hvert fjerde år, og neste gjennomføring vil være våren 2008. Senter for atferdsforskning stiller seg positive til å legge inn spørsmål om diskriminering på grunn av seksuell orientering i sin undersøkelse. Ved å gjøre dette vil det gi en mulighet for mer dyptgående analyser enn om det bare legges inn et spørsmål om dette i Elevundersøkelsen.

SPØRSMÅL NR. 1148

Innlevert 4. juni 2007 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 12. juni 2007 av helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for de vurderinger som ligger til grunn for Helse Midt-Norges organisering av ambulanseberedskapen for befolkningen på Salsbruket i Nærøy kommune?»

BEGRUNNELSE:

Tettstedet Salsbruket i Nærøy kommune hadde frem til 1. april 2007 en ambulansebil på stedet. Fra dette tidspunktet er ambulansen stasjonert i Rørvik i Vikna kommune. Ved dårlig vær kan det være umulig å frakte ambulansen med ferje fra Rørvik til Salsbruket.

Under Samarbeidsregjeringen fastsatte Helse- og omsorgsdepartementet i 2005 en forskrift om akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus. I forskriften ble det stilt konkrete krav for å styrke ambulansetjenesten, herunder sikre bedre tilgjengelighet ved utrykning.

Det er viktig at befolkningen har trygghet for god tilgjengelighet til ambulansetjenesten. Henvendelser viser at befolkningen på Salsbruket er bekymret for ambulansetilbudet på stedet i lys av nevnte omorganisering.

Svar:

Ambulansetjenesten er helt sentral i det å skape trygghet for akutt og øyeblikkelig hjelp. I mange ska-

de- og sykdomstilfeller er det avgjørende at behandling starter på et så tidlig tidspunkt som mulig. Derfor er det generelt viktig å redusere tiden fra alarmen går til ambulansepersonell er på stedet - og deretter at pasienten blir brakt raskt til sykehus. AMK (Akuttmedisinsk kommunikasjonssentral), som besvarer Nødnummer 113, har fulldigitalisert kart- og flåtestyringssystem med oversikt over alle ambulanser i sitt dekningsområde. AMK er ansvarlig for å sende ut den nærmeste tilgjengelige ambulansen. Dette kan være stedbundne ambulanser, men det kan også være at ambulanser i andre oppdrag når stedet raskere og kan dirigeres dit av AMK.

Behovet for rask og kompetent helsehjelp ligger også til grunn for veiledningen som gis på Nødnummer 113 mens ambulanse rykker ut til stedet. Det samme gjelder skjerpede krav til ambulansepersonell og ambulansetjenesten generelt de senere årene. Både faglig og teknologisk utvikling gjør det nå mulig for ambulansepersonell å sette i gang effektiv behandling som tidligere kun ble gjort på sykehus. Kommunikasjonen mellom ambulanse og sykehus har betydning både for behandling i ambulanse og behandlingen som skjer i sykehusenes akuttmottak. Dessuten kan viktige målinger av for eksempel respirasjon, hjerterefrekvens og blodtrykk overføres fra ambulanse til AMK.

Ambulansetjenesten utgjør således en stadig mer sentral del av det norske helsevesen, og kan anses

som en desentralisert og integrert del av spesialisthelsetjenesten. Norsk ambulansetjeneste har i dag en aktiv rolle i behandling av pasientene, og bilene er utstyrt med høyteknologisk utstyr. Dette stiller strenge krav til kompetanse og kvalitet.

Helse Nord-Trøndelag har ansvar for ambulansetjenesten i Nord-Trøndelag. Foretakets styre vedtok 29. mars 2006 (Sak 16/2006 Endret ambulansestructur i Nærøy og Vikna) å endre stasjonsstrukturen i Ytre Namdal. Argumentene for endringen var flere.

Ambulansedriverne i området opplevde betydelige rekrutteringsproblemer på grunn av løsninger med hjemmevakt, og Arbeidstilsynet legger til grunn at denne typen ordninger blant annet ikke ivaretar hvileplikten som sjåførene skal ha.

Foretaket vurderte den totale ambulansestructuren i Nærøy og Vikna med vekt på å skape mer attraktive og robuste fagmiljø som tok hensyn til Arbeidstilsynets påpekninger. I denne vurderingen lå tre stasjoner, henholdsvis Rørvik, Kolvereid og Salsbruket. Ved å samle disse til én stasjon ville regionen få et stort ambulansmiljø med tilpassede lokaler og rask reaksjonstid. Ordningen la til grunn tilstedevakt hos personellet. Dette er mer attraktivt og kompetanseutviklende. Vakt på kaserne legger også til rette for at ansattes hvileplikt kan overholdes og er en forutsetning for rask reaksjonstid.

Foretakets administrasjon hadde dialog med de berørte kommunene i utredningsprosessen. Ledelsen i begge kommuner har understøttet at en felles ambulansestasjon er den beste løsningen. Det har imidlertid ikke vært enighet om lokalisering av stasjonen.

I saksutredningen ble det framholdt at det vesent-

ligste motargumentet mot den nye organiseringen var at ambulanseberedskapen på Salsbruket tidvis blir svekket. Ambulansen på Salsbruket har gitt både en beredskapsmessig og følelsesmessig trygghet for rask helsehjelp hos innbyggerne. Det ble likevel innstilt på å samle ambulansetjenesten, fordi prehospitalet utvikles meget raskt og vil i framtida få enda større betydning enn i dag. I et fylke med så vidt spredt bosetting er det av spesielt stor verdi å ha høy beredskap i det leddet som er nærmest pasientene, og å organisere tjenesten slik at den gir kvalitet og kontinuitet inn i framtida. En felles ambulansestasjon utgjør et relativt stort ambulansmiljø med moderne stasjonsfasiliteter, et attraktivt og utviklende fagmiljø og kort reaksjonstid på to til tre ambulanser til alle døgnets tider.

På dette grunnlaget besluttet styret i Helse Nord-Trøndelag å samle ambulansetjenesten i Nærøy og Vikna til en stasjon. Løsningen krever høyere bemanning på grunn av døgkontinuerlig tilstedevakt og innebærer en kostnadsøkning på rundt 5 mill. kr.

Ut fra dette grunnlaget konkluderer jeg med at ambulanseberedskapen i den aktuelle regionen er skjerpet gjennom de strukturendringer som er gjort. Helse Nord-Trøndelag har informert at det blir foretatt en planlagt evaluering av ordningen i inneværende år, spesielt med tanke på områder som ligger lengst unna den felles stasjonen. Jeg er ikke kjent med at ambulansetjenesten fungerer tilfredsstillende for Salsbruket i Nærøy kommune, men jeg har bedt om å bli informert om ordningen når evalueringen foreligger.

SPØRSMÅL NR. 1149

Innlevert 4. juni 2007 av stortingsrepresentant Jørund Rytman

Besvart 12. juni 2007 av arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Det er nå endelig innført statsborgerskapsseremoni, men den er kun frivillig.

Hvorfor vil ikke arbeids- og inkluderingsministeren gjøre det obligatorisk at norsk statsborgerskap tildeles ved seremoni, hvor det gis en erklæring om troskap til riket, og at den nye statsborgeren plikter å følge Norges lover?»

BEGRUNNELSE:

Det bes også om at man får oversikt over hvor stor andel av våre nye statsborgere som takker ja til

statsborgerseremonien, og hvilke land disse kommer fra.

Svar:

Overgang til norsk statsborgerskap oppleves av mange som en viktig begivenhet som de ønsker å markere. De frivillige statsborgerseremoniene er ment å dekke dette behovet for en høytidelig og verdig markering.

Rettslig sett stiller ikke et avgitt troskapsløfte den nye borgeren annerledes enn om et slikt løfte ikke blir avgitt. Vedkommende vil være like bundet av

norske lover og regler som alle andre i Norge. Trokapsløftet kan imidlertid understreke gjensidighetsforholdet mellom staten og borgeren som får statsborgerskap. Dermed vil også høytideligheten under seremonien styrkes.

Dersom deltakelse på seremonier og avleggelse av troskapsløfte skal gjøres til en plikt, bør manglende deltakelse sanksjoneres på en eller annen måte. Det mest nærliggende er da at deltakelse gjøres til et vilkår for å få statsborgerskap. I noen tilfeller haster innvilgelse av statsborgerskap på grunn av forestående reiser, søknadsfrister mv., og det å avvente en seremoni vil medføre forlenget saksbehandlingstid. Dette vil være u hensiktsmessig.

I Ot.prp. nr. 41 (2004-2005) Om lov om norsk statsborgerskap (statsborgerloven) foreslo Bondevik II-regjeringen å innføre en frivillig seremoni med et troskapsløfte for nye statsborgere. Under Stortingets behandling av proposisjonen fremmet Ap, SV og Sp forslag om innføring av en frivillig seremoni uten troskapsløfte, jf. Innst. O. nr. 86 (2004-2005). Fremskrittspartiet fremmet forslag om at norsk statsborgerskap skal tildeles ved seremoni, hvor det skal avgis en erklæring om troskap til riket, og at seremoni og erklæring om troskap skulle være obligatorisk. In-

gen av forslagene fikk flertall, og forslaget fra Bondevik II-regjeringen om å innføre en frivillig seremoni med et troskapsløfte for nye statsborgere ble vedtatt i tilknytning til behandlingen av statsborgerloven.

I 2006 ble det gjennomført statsborgerseremonier i fem fylker. I 2007 vil alle fylkesmenn gjennomføre slike seremonier. Erfaringen så langt er gode, og mitt inntrykk er at de som har deltatt på seremoniene har opplevd dette som en høytidlig og verdig markering av statsborgerskapet. Jeg ønsker derfor å fortsette med frivillige seremonier som inkluderer avleggelse av troskapsløfte, slik at vi får et godt erfaringsgrunnlag for å vurdere eventuelle endringer i ordningen.

Av de som ble invitert til seremoniene som ble gjennomført i 2006, takket ca. 20 pst. ja, og deltok på seremoni. Informasjon om deres landbakgrunn fremkommer ikke av rapporteringen som så langt er gjennomført. Rapportering for 2007 vil foreligge i starten av 2008 med informasjon om antall deltakere på seremoni og hvor stor andel de utgjør av antall nye statsborgerne totalt. Informasjon om deltakernes landbakgrunn kan eventuelt etterspørres i rapporteringen for 2008.

SPØRSMÅL NR. 1150

Innlevert 5. juni 2007 av stortingsrepresentant Irene Johansen

Besvart 12. juni 2007 av nærings- og handelsminister Dag Terje Andersen

Spørsmål:

«Taxivirksomhet med små båter er omfattet av svært få reguleringer. Erfaringer fra Hvaler tyder på at det er behov for sterkere regulering av denne type virksomhet.

Er statsråden enig i at taxibåtvirksomheten er for dårlig regulert, og vil statsråden ta initiativ til en styrking av krav og regelverk knyttet til dette transportilbudet?»

BEGRUNNELSE:

Taxibåtene på Hvaler har ved flere anledninger vært involvert i alvorlige ulykker, og det har i enkelte tilfeller forekommet at fører har vært påvirket av alkohol. I den forbindelse har det blitt tydelig at befordring av passasjerer i taxibåt i liten grad reguleres av lov- og regelverk. I hovedsak består reguleringen av sertifisering av båten. Det er derfor også begrensede

sanksjonsmuligheter i forhold til brudd på norsk lov.

Sakene har naturlig nok vakt stor oppsikt i lokalmiljøet. Dette ikke minst fordi taxibåtene utgjør en meget viktig del av den befordringstjeneste et øysamfunn som Hvaler er avhengig av. Dette gjelder både for privatpersoner og for kommunale tjenester som hjemmesykepleie.

Jeg er kjent med at Sjøfartsdirektoratet nylig har gjennomført høring på forskriftendringer for passasjerfartøy med inntil 12 passasjerer. En del av bakgrunnen for forskriftsendringen er nettopp vanskeligheter med innplassering i regelverket for taxibåter, sightseeingbåter og båter som brukes til havrafting.

Det er viktig at vi politisk drøfter tiltak som kan bidra til å hindre dramatiske hendelser med disse fartøyene i framtida. Reguleringsmulighetene finnes i dette tilfellet både på Næringsdepartementets og Samferdselsdepartementets virkeområde.

Svar:

Nærings- og handelsdepartementet har bedt Sjøfartsdirektoratet om å utarbeide en generell forskrift for skip som fører 12 passasjerer og mindre i næringsvirksomhet. Sjøfartsdirektoratet har utarbeidet utkast til forskrift om bygging, sertifisering og operasjon av passasjerfartøy med inntil 12 passasjerer. Utkastet ble sendt på alminnelig høring med høringsfrist 30. april 2007. Sjøfartsdirektoratet foretar nå en grundig gjennomgang av innkomne høringsuttalelser. Nærings- og handelsdepartementet vil deretter bli forelagt saken før regelverket trer i kraft.

Jeg ser det som viktig at det utarbeides et regelverk for små fartøy i næringsvirksomhet, herunder taxibåter. Formålet med det nye regelverket er å for-

bedre sikkerheten både for passasjerer og de som har sitt arbeid om bord. Regelverket skal gjenspeile den tekniske utviklingen på området tilpasset små fartøy som driver passasjertransport.

Under henvisning til den begrunnelse som er gitt for spørsmålet i brev av 4. juni i år, gjør jeg for ordens skyld oppmerksom på at Lov om sjøfart (sjøloven) av 24. juni 1994 nr. 39 i kap. 6 A regulerer Alkoholpåvirkning, pliktmessig avhold m.m. Det følger av loven § 114 at fører av skip som brukes til passasjertransport i næring, ikke skal nyte alkohol i tjenestetiden. Dette forbudet gjelder også i et tidsrom av 8 timer før tjenesten begynner. Brudd på bestemmelsen er straffebelagt.